

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषत्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ – ୪)

108 Upanishad (Vol – 4)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ପୂର୍ବାଭାଷ

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ମାତାପିତୃଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।

ସର୍ବଭ୍ୟୋ ଗୁରୁଭ୍ୟୋ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ମହାଗଣପତୟେ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ନମଃ ।

ସର୍ବଭ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ବେଦାୟ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ବେଦପୁରୁଷାୟ ନମଃ ।

୧୪ ଅପ୍ରେଲ, ୨୦୨୧, ଏବେ ମଧ୍ୟ କୋଭିଡ ମହାମାରୀର ପ୍ରକୋପ ଜାରି ରହିଛି, ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ କଟକଣା ବଳବତ୍ତର ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସ୍କୁଲ, କଲେଜ ଓ ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନମାନ ବନ୍ଦ ରହିଛି । ଏ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ମୋ ପାଖରେ ବିଶେଷ କିଛି କାମ ନାହିଁ । "ଉକ୍ ବେଦ"କୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର ଓ ପ୍ରକାଶିତ କରିବାପରେ, ପାଠକମାନେ ଅନ୍ୟ “ପ୍ରାଚୀନ ସାଂସ୍କୃତିକ ସାହିତ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ” ମାନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ; ବିଶେଷଭାବରେ "ଉପନିଷଦ" ମାନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର କରିବାକୁ ଅନେକ ଅନୁରୋଧ ଆସିଥିଲା । ତେଣୁ ମୋର ଆଗାମୀ ପ୍ରକଳ୍ପ "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ପ୍ରାଥମିକତା ହୋଇଗଲା, ଓ ଏହା ଉପରେ କାମ କରିବାକୁ ଲାଗିପଡ଼ିଲି । ଏଥର ଚିନ୍ତାକଳି ଯେ, ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତର ଲୋକେ ସମ୍ମିଳିତହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟକଲେ ଏହା ସୁନ୍ଦର ଓ ସହଜ ହେବ । ସେଥିପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କଲି, ଏହାକୁ ସମସ୍ତେ ସ୍ୱାଗତ କରିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଶେଷରେ ୧୫ ଜଣିଆ ଏକ ଦଳଗଠନ ହୋଇପାରିଲା । କର୍ମମୟ ଜୀବନରେ ସମୟର ଅଭାବରୁ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାଥାଇ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ ଦେଇପାରିନଥିଲେ ।

"ଉପନିଷଦ"କୁ "ଜ୍ଞାନକାଣ୍ଡ" କୁହାଯାଏ, ଏହା ବିଶେଷକରି ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ବିଷୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ଲେଖାଯାଇଛି, ତଥା ଏହା "ବେଦ"ର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର ବା ଅଂଶ ଅଟେ । "ଉପନିଷଦ" ରଚନା କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହାଥିଲା ଯେ, - ଯେଉଁମାନେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବେଦ ପଠନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ଏକ ବିଶେଷତ୍ୱ ବିଷୟମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛାଅଛି, ସେମାନେ ଏହାକୁ ଅଧ୍ୟୟନ ଓ ଅଧ୍ୟାପନା କରିପାରିବେ । ସେଥିପାଇଁ ମହାପୁରୁଷମାନେ ବେଦରୁ ଏହାର ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମାନଙ୍କୁ "ଉପନିଷଦ"ରେ ରଚନା କରିଥିଲେ । ଏହାକୁହାଯାଏ ଯେ, ଖ୍ରୀ.ପୂ ୭୦୦ରୁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କର ରଚନା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଅନେକ ମହାପୁରୁଷମାନେ ଅନେକ "ଉପନିଷଦ" ରଚନା କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ବୈଦିକ ସମାଜ କେବଳ ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଉତ୍ପତ୍ତି କେବଳ ବେଦରୁ, ସେଇମାନଙ୍କୁ ମାନ୍ୟତା ଦେଇଛନ୍ତି । ସେହି ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି ।

୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦ" ଏକ ପୁରୁଣା ପୁସ୍ତକକୁ ଆଧାରକରି ଏହି "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ସମୁଦାୟ ୧୦୮ଟି "ଉପନିଷଦ" ରହିଅଛି । ଏଥିରେ ସମୁଦାୟ ୨୦୪୨ 'ପୁଷ୍ପା', ୭୬୭୯ 'ମନ୍ତ୍ର', ୩୩୪୭୭ 'ଧାଡ଼ି', ୧୫୮୩୬୭ 'ଶବ୍ଦ' ଓ ୧୦୯୫୬୦୩ 'ଅକ୍ଷର' ରହିଅଛି । ଏହାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ ଖେବ ସାଇଟ୍ ରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି ।

"ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ରୂପାନ୍ତରିତ ସରିବା ପରେ, ଏହା ଠିକ୍ ରେ ରୂପାନ୍ତର ହେଲା କି ନାହିଁ, ତାହାର ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (ପ୍ରୁଫ୍-ରିଡ଼ିଙ୍ଗ୍) ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ମୂଳ ଦସ୍ତାବେଜ ସଙ୍ଗରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ଦସ୍ତାବେଜର ଯାଞ୍ଚ କରିବାପାଇଁ, ୧୫ ଜଣ ଅଲଗା ଅଲଗା ଶୁଦ୍ଧିକରଣ କାମରେ ଲାଗିଥିଲେ । ସେମାନେ ହେଲେ, ଶ୍ରୀମତୀ ସସ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର (ଭୁବନେଶ୍ୱର), ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା (ସମ୍ବଲପୁର), ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ଦାଶ (କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା), ଶ୍ରୀ ଶିଶିର କୁମାର ବିଷୋୟୀ (ଗଞ୍ଜାମ), ଶ୍ରୀ ଚିନ୍ମୟ ମିଶ୍ର (ମୟୂରଭଞ୍ଜ), ଶ୍ରୀ ତରଣୀସେନ ମେହେର (ବଲାଙ୍ଗୀର), ଶ୍ରୀ ନିଳାଦ୍ରି ବିହାରୀ ଶତପଥୀ (ଗଞ୍ଜାମ), ଶ୍ରୀ ଓମ ପ୍ରକାଶ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ (କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା), ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ (ଗଞ୍ଜାମ), ଶ୍ରୀ କୁମୁଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଶତପଥୀ (ଦେବଗଡ଼), ଓ ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ପରିଡ଼ା (କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା) ।

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର (ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା) ଏହାର ଉପଦେଷ୍ଟା ଓ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରାଇଥିଲେ । ମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ସମସ୍ତ ଯୋଗଦାନକାରୀ ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ କୃତଜ୍ଞତା ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଛି । ତାଙ୍କର ଉପଦେଷ୍ଟା, ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଓ ସୁଧାରୀକରଣ ସର୍ବଦା ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ରହିବ ।

ଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଯୋଗଦାନ ପାଇଁ ଏହି ପୁସ୍ତକ "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିଛି । ଆଶାକରୁଛି ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ,

ସଂପାଦକ,

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି - ଚେନ୍ନାଇ, ତାମିଲନାଡୁ, ଭାରତ ।

ଉତ୍ସର୍ଗ

ଏହି ପୁସ୍ତକ "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସମସ୍ତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସେବାରେ ଓ ସାର୍ବଜନୀନ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରୁଛି ।

ବଶମ୍ଭୁତ

ସଂପାଦକ

ନିବେଦନ

ଏହି ପୁସ୍ତକ "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ"ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପଠନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତିଆରି କରାଯାଇଛି ଓ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡିଜିଟାଲ ରୂପରେ ମୁକ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଏହାର କୌଣସି ବ୍ୟାପାରୀକରଣ ନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ । ଯଦି କେହି ଏହାର ପ୍ରକାଶନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ସଂପାଦକଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ସଂପାଦକ,

ଯଦକ୍ଷରପଦଭ୍ରଷ୍ଟଂ ମାତ୍ରାହିନଂ ତୁ ଯଦ୍-ଭବେତ୍ ।
ତତ୍-ସର୍ବ ଶ୍ଯମତାଂ ଦେବ ନରାୟଣ ନମୋଽସ୍ତୁତେ ॥
ବିସର୍ଗବିମୁମାତ୍ରାଣି ପଦପାଦାକ୍ଷରାଣି ଚ ।
ନୁ୍ୟନାନି ଚାତିରିକ୍ତାନି ଶ୍ଯମସ୍ତୁ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ॥
ଓମ୍ ତତ୍ ସତ୍ । ସର୍ବମ୍ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାର୍ପଣାମସ୍ତୁ ।
ଓମ୍ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।

Sources ସୂତ୍ର	"ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ରୂପାନ୍ତର କରିବାପାଇଁ ଏକ ଅତି ପୁରୁଣା ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । • ପୁସ୍ତକ ନାମ - ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ • କର୍ତ୍ତା - ଶ୍ରୀମଦ ନାରାୟଣ ରାମ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ - "କାବ୍ୟତୀର୍ଥ" • ପ୍ରକାଶିତ ବର୍ଷ - ୧୯୪୮, ଶକାବ୍ଦ - ୧୮୭୦ । • ପ୍ରକାଶକ - ନିର୍ଣ୍ଣୟସାଗର ମୁଦ୍ରଣାଳୟ, ବମ୍ବେ (ମୁମ୍ବାଇ) । • www.sanskritdocuments.org • www.archive.org
Send Corrections to ଭୁଲ ସୁଧାର ପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ	prakash@scholarshoppe.com
Site access ଞ୍ଜେର ସାଇଟ୍	www.scholarshoppe.com/veda-odia/

ଏହି 'ଦସ୍ତାବିଜ ବା ପୁସ୍ତକ'ଟି ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଆ ଡିଜିଟାଲ୍ ରୂପାନ୍ତର ଅଟେ ।

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା,

ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

astrosant@gmail.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading)

ଶ୍ରୀମତୀ ସମ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର
ସମ୍ପାଦିକା - "ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି"
ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଓଡ଼ିଶା

mohapatrasasmita89@yahoo.in

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା
ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ପରିଷଦ,
ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ତରଣୀସେନ ମେହେର
ବଲାଙ୍ଗୀର, ଓଡ଼ିଶା

mehertaranisen1@gmail.com

ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ଦାଶ
ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ,
କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

dasharun609@gmail.com

ଶ୍ରୀ ଓମ ପ୍ରକାଶ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ
ମଧ୍ୟାଞ୍ଚଳୀ, ଶ୍ରୀବଳଦେବଜୀୟୁ,
କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

opsarangi@gmail.com

ଶ୍ରୀ କୁମୁଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଶତପଥୀ
ଦେବଗଡ଼, ଓଡ଼ିଶା

kumuda.youngindia@gmail.com

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ
ପୋଡ଼ାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,
ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା
sesanirbhaya@gmail.com

ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ପରିଡ଼ା
ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଈ,
କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା
arunhkd12@gmail.com

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । ଉପନିଷଦକୁ ବେଦର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ 'ବେଦାନ୍ତ' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ 'ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା' ଓ 'ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ଷ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଦେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍ଲେ' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ୍ ରହୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ ଦଶୋପନିଷଦ, ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ ୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଈଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଉକ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁକ୍ତଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହୁତ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୨	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବକ୍ରସୂତୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଣ୍ଡିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜୀବା ଲ, ଜବାଳି	ଯୋଗରୂପାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍ୱୟ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ୱତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସତ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ୱ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଇଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ମୁକ୍ତିକା	ଜାବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାବ୍- ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍-ବୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ଧ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂକ୍ଷ୍ମ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ୱମେଧ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରଂବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ- ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୃୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଳ, ଶରଭ, ଭୃଗୁଜାବାଳ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାନ୍ତିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସମୁଦାୟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

ସୂଚୀପତ୍ର

ଅକ୍ଷମାଲିକା ଉପନିଷଦ	15
ଅଥର୍ବଶିଖା ଉପନିଷଦ	71
ଅଥର୍ବଶିର ଉପନିଷଦ	62
ଉତ୍କଳାବାଲ ଉପନିଷଦ	107
ବୃହଜ୍ଜାବାଲ ଉପନିଷଦ	75
ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି ଉପନିଷଦ	42
ଗଣପତି ଉପନିଷଦ	118
ଜାବାଲି ଉପନିଷଦ	30
କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ର ଉପନିଷଦ	39
କୈବଲ୍ୟ ଉପନିଷଦ	34
ପଞ୍ଚିବ୍ରହ୍ମ ଉପନିଷଦ	56
ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜାବାଲ ଉପନିଷଦ	21
ରୁଦ୍ରହୃଦୟ ଉପନିଷଦ	48
ଶରତ ଉପନିଷଦ	100

ଶୈବ ଉପନିଷଦ

(Shaiva Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଅକ୍ଷମାଲିକା ଉପନିଷଦ

(Akshamaalikopanishat / Akshamaalikaa Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ଦାଶ

ଅକ୍ଷମାଲିକୋପନିଷଦ୍ / ଅକ୍ଷମାଲିକା ଉପନିଷଦ୍

॥ ଅଥ ଅକ୍ଷମାଲିକୋପନିଷଦ୍ ॥

ଅକାରାଦିକ୍ଷକାରାନ୍ତବର୍ଣ୍ଣଜାତକଲେବରମ୍ ।
ବିକଲେବରକୈବଲ୍ୟଂ ରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ବାଞ୍ଛେ ମନସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା ମନୋ ମେ ବାଚି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମାବିରାବୀର୍ଣ୍ଣ ଏସି ॥
ବେଦସ୍ୟ ମ ଆଶୀର୍ଘ୍ୟ ଶ୍ରୁତଂ ମେ ମା ପ୍ରହାସୀରନେନାଧୀତେନାରାତ୍ରାନ୍ସନ୍ଧ୍ୟାମ୍ବୁତଂ
ବଦିଷ୍ୟାମି ସତ୍ୟଂ ବଦିଷ୍ୟାମି ॥
ତନ୍ନାମବତୁ ତଦ୍ବକ୍ତାରମବତୁ ଅବତୁ ମାମବତୁ ବକ୍ତାରମବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

ଅଥ ପ୍ରଜାପତିର୍ବୁଦ୍ଧଂ ପପ୍ରଚ୍ଛ ଭୋ ବ୍ରହ୍ମନୁକ୍ଷମାଲୀଭେଦବିଧିଂ ବ୍ରୁହୀତି ।
ସ୍ରା କିଂଲକ୍ଷଣା , କତି ଭେଦା ଅସ୍ୟାଃ , କତି ସୁତ୍ରାଣି , କଥଂ ଘଟନାପ୍ରକାରଃ ,
କେ ବର୍ଣ୍ଣାଃ , କା ପ୍ରତିଷ୍ଠା , କୈବାସ୍ୟାଧିଦେବତା , କିଂ ଫଳଂ ଚେତି ।
ତଂ ବ୍ରୁହଃ ପ୍ରତ୍ୟୁବାଚ ପ୍ରବାଲମୌକ୍ତିକସ୍ତୁତିକଶଙ୍ଖରଜତାଷ୍ଟାପଦଚନ୍ଦନପୁତ୍ରଜୀବିକାଞ୍ଜେ
ରୁଦ୍ରାକ୍ଷା ଇତି ।
ଆଦିକ୍ଷାନ୍ତମୂର୍ତ୍ତିଃ ସାବଧାନଭାବା ।
ସୌବର୍ଣ୍ଣଂ ରାଜତଂ ତାମ୍ରଂ ଚେତି ସୁବ୍ରହ୍ମସ୍ ।
ତଦ୍ବିବରେ ସୌବର୍ଣ୍ଣ ତଦକ୍ଷପାର୍ଶ୍ବେ ରାଜତଂ ତଦ୍ବାମେ ତାମ୍ରଂ
ତନ୍ମୁଖେ ମୁଖଂ ତପୁଛେ ପୁଛଂ ତଦନ୍ତରାବର୍ତ୍ତନକ୍ରମେଣ ଯୋଜୟେତ୍ ।

ଯଦସ୍ୟାନ୍ତରଂ ସୂତ୍ରଂ ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମ । ଯଦକ୍ଷପାର୍ଶ୍ବେ ତଚ୍ଛୈବମ୍ ।
 ଯଦ୍ଦାମେ ତଦ୍ଦୈଷ୍ଟବମ୍ । ଯନ୍ନୁଷଂ ସା ସରସ୍ବତୀ ।
 ଯଦ୍-ପୁଷ୍ଟଂ ସା ଗାୟତ୍ରୀ । ଯସ୍ମୁଷିରଂ ସା ବିଦ୍ୟା ।
 ଯା ଗ୍ରନ୍ଥିଃ ସା ପ୍ରକୃତିଃ । ଯେ ସ୍ବରାସ୍ତେ ଧବଳାଃ ।
 ଯେ ସ୍ବର୍ଗାସ୍ତେ ପୀତାଃ । ଯେ ପରାସ୍ତେ ରକ୍ତାଃ ।
 ଅଥ ତାଂ ପଞ୍ଚଭିର୍ଗନ୍ଧୈରମୃତୈଃ ପଞ୍ଚଭିର୍ଗର୍ବ୍ୟେସ୍ତନ୍ନୁଭିଃ ଶୋଧୟିତ୍ବା
 ପଞ୍ଚଭିର୍ଗର୍ବ୍ୟେର୍ଗନ୍ଧୋଦକେନ ସଂସ୍ରାପ୍ୟ ତସ୍ମାସ୍ତୋଜ୍ଞାରେଣ ପତ୍ରକୂର୍ଚ୍ଚେନ
 ସ୍ନପୟିତ୍ବାଃଷ୍ଟଭିର୍ଗନ୍ଧୈରାଲିପ୍ୟ ସୁମନଃସ୍ଥଳେ ନିବେଶ୍ୟାକ୍ଷତପୁଷ୍ପୈରାରାଧ୍ୟ
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷମାଦିକ୍ଷାନ୍ତୈର୍ବର୍ଣ୍ଣେଭାବୟେତ୍ ।

ଓମଙ୍କାର ମୃତ୍ୟୁଂଜୟ ସର୍ବବ୍ୟାପକ ପ୍ରଥମେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମଙ୍କାରାକର୍ଷଣାତ୍ମକ ସର୍ବଗତ ଦ୍ବିତୀୟେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମଙ୍କାର ପୁଷ୍ଟିଦାକ୍ଷୋଭକର ତୃତୀୟେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମଙ୍କାର ବାକ୍ପ୍ରସାଦକର ନିର୍ମଳ ଚତୁର୍ଥେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମୁଙ୍କାର ସର୍ବବଲପ୍ରଦ ସାରତର ପଞ୍ଚମେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମୁଙ୍କାରୋଜାତନକର ଦୁଃସହ ଷଷ୍ଠେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମୁଙ୍କାକାର ସଂକ୍ଷୋଭକର ଚଞ୍ଚିଲ ସପ୍ତମେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମୁଙ୍କାର ସଂମୋହନକରୋଦ୍ଭବଲାଷ୍ଟମେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମୁଙ୍କାର ବିଦ୍ବେଷଣକର ମୋହକ ନବମେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମୁଙ୍କାର ମୋହକର ଦଶମେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମେଙ୍କାର ସର୍ବବଶ୍ୟକର ଶୁଦ୍ଧସତ୍ତ୍ବେକାଦଶେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମୈଙ୍କାର ଶୁଦ୍ଧସାତ୍ତ୍ବିକ ପୁରୁଷବଶ୍ୟକର ଦ୍ବାଦଶେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମୋଙ୍କାରାଖିଲବାହ୍ନୁୟ ନିତ୍ୟଶୁଦ୍ଧ ତ୍ରୟୋଦଶେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମୌଙ୍କାର ସର୍ବବାହ୍ନୁୟ ବଶ୍ୟକର ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
 ଓମଙ୍କାର ଗଜାଦିବଶ୍ୟକର ମୋହନ ପଞ୍ଚଦଶେଂକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।

ଓମଃକାର ମୃତ୍ୟୁନାଶନକର ରୌଦ୍ର ଷୋଡ଼ଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ କଙ୍କାର ସର୍ବବିଷହର କଲ୍ୟାଣଦ ସପ୍ତଦଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଖଙ୍କାର ସର୍ବକ୍ଷୋଭକର ବ୍ୟାପକାଷ୍ଟାଦଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଗଙ୍କାର ସର୍ବବିଘ୍ନଶମନ ମହତ୍ତ୍ୱରୈକୋନବିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଘଙ୍କାର ସୌଭାଗ୍ୟଦ ସ୍ତମ୍ଭନକର ବିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଙଙ୍କାର ସର୍ବବିଷନାଶକରୋତ୍ତ୍ରିକବିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଚଙ୍କାରାଭିଚାରଘ୍ନ କୁର ଦ୍ୱାବିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଛଙ୍କାର ଭୂତନାଶକର ଭୀଷଣ ତ୍ରୟୋବିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଜଙ୍କାର କୃତ୍ୟାଦିନାଶକର ଦୁର୍ଧର୍ଷ ଚତୁର୍ବିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଝଙ୍କାର ଭୂତନାଶକର ପଞ୍ଚବିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଞଙ୍କାର ମୃତ୍ୟୁପ୍ରମଥନ ଷଡ୍ବିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଟଙ୍କାର ସର୍ବବ୍ୟାପିହର ସୁଭଗ ସପ୍ତବିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଠଙ୍କାର ଚନ୍ଦ୍ରରୂପାଷ୍ଟାବିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଡଙ୍କାର ଗରୁଡାତ୍ମକ ବିଷଘ୍ନ ଶୋଭନୈକୋନତ୍ରିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଢଙ୍କାର ସର୍ବସଂପଦ୍-ପ୍ରଦ ସୁଭଗ ଚତ୍ରିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଣଙ୍କାର ସର୍ବସିଦ୍ଧିପ୍ରଦ ମୋହକରୈକଚ୍ରିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଡଙ୍କାର ଧନଧାନ୍ୟାଦିସଂପଦ୍-ପ୍ରଦ ପ୍ରସନ୍ନ ଦ୍ୱାତ୍ରିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଥଙ୍କାର ଧର୍ମପ୍ରାପ୍ତିକର ନିର୍ମଳ ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଦଙ୍କାର ପୁଷ୍ଟିବୃଦ୍ଧିକର ପ୍ରିୟଦର୍ଶନ ଚତୁସ୍ତ୍ରିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଧଙ୍କାର ବିଷଦ୍ବରନିଘ୍ନ ବିପୁଲ ପଞ୍ଚତ୍ରିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ନଙ୍କାର ଭୁକ୍ତିମୁକ୍ତିପ୍ରଦ ଶାନ୍ତ ଷଷ୍ଠତ୍ରିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ପଙ୍କାର ବିଷବିଘ୍ନନାଶନ ଭବ୍ୟ ସପ୍ତତ୍ରିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଫଙ୍କାରାଶିମାଦିସିଦ୍ଧିପ୍ରଦ ଜ୍ୟୋତୀରୂପାଷ୍ଟତ୍ରିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ବଙ୍କାର ସର୍ବଦୋଷହର ଶୋଭନୈକୋନଚତ୍ୱାରିଂଶେଃକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।

ଓଁ ଭଙ୍ଗାର ଭୂତପ୍ରଶାନ୍ତିକର ଭୟାନକ ଚତୁର୍ଭାରିଂଶେଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ମଙ୍ଗାର ବିଦ୍ଵେଷିମୋହନକରୈକଚତୁର୍ଭାରିଂଶେଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଯୁଙ୍ଗାର ସର୍ବବ୍ୟାପକ ପାବନ ଦ୍ଵିଚତୁର୍ଭାରିଂଶେଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ରଙ୍ଗାର ଦାହକର ବିକୃତ ତ୍ରିଚତୁର୍ଭାରିଂଶେଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଲଙ୍ଗାର ବିଶ୍ଵଂଭର ଭାସୁର ଚତୁଷ୍ଚତୁର୍ଭାରିଂଶେଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ବଙ୍ଗାର ସର୍ବାପ୍ୟାୟନକର ନିର୍ମଳ ପଞ୍ଚଚତୁର୍ଭାରିଂଶେଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଶଙ୍ଗାର ସର୍ବଫଳପ୍ରଦ ପବିତ୍ର ଷଟ୍ଚତୁର୍ଭାରିଂଶେଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଷଙ୍ଗାର ଧର୍ମାର୍ଥକାମଦ ଧବଳ ସପ୍ତଚତୁର୍ଭାରିଂଶେଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ସଙ୍ଗାର ସର୍ବକାରଣ ସାର୍ବବର୍ଣ୍ଣକାଷ୍ଠଚତୁର୍ଭାରିଂଶେଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ହଙ୍ଗାର ସର୍ବବାହୁଂୟ ନିର୍ମଳୈକୋନପଞ୍ଚାଶଦକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ ଲଙ୍ଗାର ସର୍ବଶକ୍ତିପ୍ରଦ ପ୍ରଧାନ ପଞ୍ଚାଶଦକ୍ଷେ ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।
ଓଁ କ୍ଷଙ୍ଗାର ପରାପରତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାପକ ପରଂଜ୍ୟୋତୀରୂପ ଶିଖାମଣି ପ୍ରତିତିଷ୍ଠ ।

ଅଥୋବାଚ ଯେ ଦେବାଃ ପୃଥିବୀସଦସ୍ତେଭ୍ୟା ନମୋ ଭଗବନ୍ତୋଽନୁମଦନ୍ତୁ
ଶୋଭାୟୈ ପିତରୋଽନୁମଦନ୍ତୁ ଶୋଭାୟୈ ଜ୍ଞାନମୟୀମକ୍ଷମାଲିକାମ୍ ।
ଅଥୋବାଚ ଯେ ଦେବା ଅନ୍ତରିକ୍ଷସଦସ୍ତେଭ୍ୟଃ ଓଁ ନମୋ ଭଗବନ୍ତୋଽନୁମଦନ୍ତୁ
ଶୋଭାୟୈ ପିତରୋଽନୁମଦନ୍ତୁ ଶୋଭାୟୈ ଜ୍ଞାନମୟୀମକ୍ଷମାଲିକାମ୍ ।
ଅଥୋବାଚ ଯେ ଦେବା ଦିବିଷଦସ୍ତେଭ୍ୟା ନମୋ ଭଗବନ୍ତୋଽନୁମଦନ୍ତୁ
ଶୋଭାୟୈ ପିତରୋଽନୁମଦନ୍ତୁ ଶୋଭାୟୈ ଜ୍ଞାନମୟୀମକ୍ଷମାଲିକାମ୍ ।
ଅଥୋବାଚ ଯେ ମନ୍ତ୍ରା ଯା ବିଦ୍ୟାସ୍ତେଭ୍ୟା ନମସ୍ତାଭ୍ୟଶ୍ଚୋନ୍ନମସ୍ତୁଚ୍ଛକ୍ତିରସ୍ୟାଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପୟତି ।
ଅଥୋବାଚ ଯେ ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁରୁଦ୍ରାସ୍ତେଭ୍ୟଃ ସଗୁଣେଭ୍ୟ ଓଁ ନମସ୍ତଦ୍ଵୀର୍ଯ୍ୟମସ୍ୟାଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପୟତି ।
ଅଥୋବାଚ ଯେ ସାକ୍ଷ୍ୟାଦିତତ୍ତ୍ଵଭେଦାସ୍ତେଭ୍ୟା ନମୋ ବର୍ତ୍ତଧ୍ଵଂ ବିରୋଧେଽନୁବର୍ତ୍ତଧ୍ଵମ୍ ।
ଅଥୋବାଚ ଯେ ଶୈବା ବୈଷ୍ଣବାଃ ଶାକ୍ତାଃ ଶତସହସ୍ରଶସ୍ତେଭ୍ୟା
ନମୋ ନମୋ ଭଗବନ୍ତୋଽନୁମଦନ୍ତୁନୁଗୃହ୍ଣନ୍ତୁ ।
ଅଥୋବାଚ ଯାଶ୍ଚ ମୃତ୍ୟୋଃ ପ୍ରାଣବତ୍ୟସ୍ତାଭ୍ୟା ନମୋ ନମସ୍ତେନୈତଂ ମୃତୟତ ମୃତୟତ ।

ପୁନରେତସ୍ୟାଂ ସର୍ବାତ୍ମକତ୍ତଂ ଭାବୟିତ୍ବା ଭାବେନ ପୂର୍ବମାଲିକାମୁପାଦ୍ୟାରଭ୍ୟ ତନ୍ନୟାଂ
ମହୋପହାରୈରୁପହୃତ୍ୟାଦିକ୍ଷାନ୍ତୈରକ୍ଷରୈରକ୍ଷମାଲମଞ୍ଜୋଞ୍ଜରଗତଂ ସ୍ଫୁଟେତ୍ ।
ଅଥ ପୁନରୁଦ୍ଭାପ୍ୟ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣୀକୃତ୍ୟାଂ ନମସ୍ତେ ଭଗବତି ମନ୍ତ୍ରମାତୃକେଃକ୍ଷମାଲେ
ସର୍ବବଶଂକର୍ଯ୍ୟୋଂ ନମସ୍ତେ ଭଗବତି ମନ୍ତ୍ରମାତୃକେଃକ୍ଷମାଲିକେ ଶେଷସ୍ତୁମ୍ଭିନ୍ୟାଂ
ନମସ୍ତେ ଭଗବତି ମନ୍ତ୍ରମାତୃକେଃକ୍ଷମାଲେ ଉଦ୍ଧାଟନ୍ୟାଂ ନମସ୍ତେ ଭଗବତି
ମନ୍ତ୍ରମାତୃକେଃକ୍ଷମାଲେ ବିଶ୍ଵାମୃତ୍ୟାଂ ମୃତ୍ୟୁଂଜୟସ୍ଵରୂପିଣି ସକଲଲୋକୋଦ୍ଧୀପିନି
ସକଲଲୋକରକ୍ଷାଧିକେ ସକଲଲୋକୋଦ୍ଧୀବିକେ ସକଲଲୋକୋପାଦିକେ
ଦିବାପ୍ରବର୍ତ୍ତିକେ ରାତ୍ରିପ୍ରବର୍ତ୍ତିକେ ନଦ୍ୟାନ୍ତରଂ ଯାସି ଦେଶାନ୍ତରଂ ଯାସି ଦ୍ଵୀପାନ୍ତରଂ
ଯାସି ଲୋକାନ୍ତରଂ ଯାସି ସର୍ବଦା ସ୍ଫୁରସି ସର୍ବଦୃଢି ବାସସି ।
ନମସ୍ତେ ପରାରୂପେ ନମସ୍ତେ ପଶ୍ୟନ୍ତୀରୂପେ ନମସ୍ତେ ମଧ୍ୟମାରୂପେ ନମସ୍ତେ
ବୈଶରୀରୂପେ ସର୍ବତତ୍ତ୍ଵାନ୍ତ୍ରିକେ ସର୍ବବିଦ୍ୟାନ୍ତ୍ରିକେ ସର୍ବଶକ୍ତ୍ୟାନ୍ତ୍ରିକେ ସର୍ବଦେବାନ୍ତ୍ରିକେ
ବସିଷ୍ଠେନ ମୁନିନାରାଧିତେ ବିଶ୍ଵାମିତ୍ରେଣ ମୁନିନୋପଜୀବ୍ୟମାନେ ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ।
ପ୍ରାତରଧୀୟାନୋ ରାତ୍ରିକୃତଂ ପାପଂ ନାଶୟତି । ସାୟମଧୀୟାନୋ ଦିବସକୃତଂ ପାପଂ ନାଶୟତି ।
ତସ୍ମାନ୍ପ୍ରାତଃ ପ୍ରୟୁଞ୍ଜାନଃ ପାପୋଽପାପୋ ଭବତି ।
ଏବମକ୍ଷମାଲିକୟା ଜପ୍ତୋ ମନ୍ତ୍ରଃ ସଦ୍ୟଃ ସିଦ୍ଧିକରୋ
ଭବତୀତ୍ୟାହ ଭଗବାନ୍-ଗୁହ୍ୟ ପ୍ରଜାପତିମିତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥ ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥
ଓଁ ବାଞ୍ଛେ ମନସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା ମନୋ ମେ ବାଚି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମାବିରାବୀର୍ମ ଏଧି ॥
ବେଦସ୍ୟ ମ ଆଶୀର୍ଘ୍ନଃ ଶୁଭଂ ମେ ମା ପ୍ରହାସୀରନେନାଧୀତେନାରାତ୍ରାନ୍ସନ୍ଧ୍ୟାମ୍ବୃତଂ
ବଦିଷ୍ୟାମି ସତ୍ୟଂ ବଦିଷ୍ୟାମି ॥
ତନ୍ନାମବତୁ ତଦ୍ଵକ୍ତାରମବତୁ ଅବତୁ ମାମବତୁ ବକ୍ତାରମବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତ୍ୟକ୍ଷମାଲିକୋପନିଷସ୍ତମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜାବାଲ ଉପନିଷଦ

(Rudrakshajabalopanisat / Rudrakshajabala Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଓମ ପ୍ରକାଶ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜାବାଲୋପନିଷଦ୍ / ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜାବାଲ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜାବାଲୋପନିଷଦ୍ ॥

ରୁଦ୍ରାକ୍ଷୋପନିଷଦ୍ଦେବ୍ୟଂ ମହାରୁଦ୍ରତୟୋଜ୍ଜ୍ୱଳମ୍ ।

ପ୍ରତିଯୋଗିବିନିର୍ମୁକ୍ତଂ ଶିବମାତ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ଆପ୍ୟାୟନ୍ତୁ ମମାଙ୍ଗାନି ବାକ୍ପ୍ରାଣଶ୍ଚକ୍ଷୁଃ ଶ୍ରୋତ୍ରମଥୋ ବଲମିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଚ ॥

ସର୍ବାଣି ସର୍ବଂ ବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦଂ ମାହଂ ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକୁର୍ଯ୍ୟାଂ ମା ମା ବ୍ରହ୍ମ
ନିରାକରୋଦନିରାକରଣମସ୍ତୁନିରାକରଣଂ ମେସୁ ତଦାତ୍ମନି ନିରତେ ଯ ଉପନିଷସୁ
ଧର୍ମାସ୍ତେ ମୟି ସନ୍ତ ତେ ମୟି ସନ୍ତ ॥

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

ଅଥ ହୈନଂ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ଭୁସୁଶ୍ଚ ପପ୍ରୁକ୍ଷ କଥଂ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷୋପ୍ତଃ ।

ତଦ୍ଭାରଣାକ୍ତିଂ ଫଲମିତି । ତଂ ହୋବାଚ ଭଗବାନ୍-କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଃ ।

ତ୍ରିପୁରବଧାର୍ଥମହଂ ନିମାଲିତାକ୍ଷୋଭବମ୍ ।

ତେଭ୍ୟା ଜଲବିନ୍ଦବୋ ଭୂମୌ ପତିତାସ୍ତେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷା ଜାତାଃ ।

ସର୍ବାନୁଗ୍ରହାର୍ଥାୟ ତେଷାଂ ନାମୋଜ୍ଞାରମାତ୍ରେଣ ଦଶଗୋପ୍ରଦାନଫଳଂ

ଦର୍ଶନସ୍ପର୍ଶନାଭ୍ୟାଂ ଦ୍ୱିଗୁଣଂ ଫଲମତ ଉର୍ଧ୍ୱଂ ବହୁଂ ନ ଶକ୍ନୋମି ।

ତତ୍ତ୍ୱେତେ ଶ୍ଳୋକା ଭବନ୍ତି —

କସ୍ମିଂସ୍ଥିତଂ ତୁ କିଂ ନାମ କଥଂ ବା ଧାର୍ଯ୍ୟତେ ନରୈଃ ।

କତିଭେଦମୁଖାନ୍ୟତ୍ର କୈର୍ମନ୍ତ୍ରେଧାର୍ଯ୍ୟତେ କଥମ୍ ॥ ୧ ॥

ଦିବ୍ୟବର୍ଷସହସ୍ରାଣି ଚକ୍ଷୁରୁନ୍ଧ୍ରୀଲିତଂ ମୟା ।
ଭୂମାବକ୍ଷିପୁଟାଭ୍ୟାଂ ତୁ ପତିତା ଜଲବିନ୍ଦବଃ ॥ ୭ ॥

ତତ୍ରାଶ୍ରୁବିନ୍ଦବୋ ଜାତା ମହାରୁଦ୍ରାକ୍ଷବୃକ୍ଷକାଃ ।
ସ୍ଥାବରତ୍ୱମନୁପ୍ରାପ୍ୟ ଭକ୍ତାନୁଗ୍ରହକାରଣାତ୍ ॥ ୩ ॥

ଭକ୍ତାନାଂ ଧାରଣାପ୍ରାପଂ ଦିବାରାତ୍ରିକୃତଂ ହରେତ୍ ।
ଲକ୍ଷଂ ତୁ ଦର୍ଶନାତ୍-ପୁଣ୍ୟଂ କୋଟିସ୍ତଦ୍ଧାରଣାଦ୍-ଭବେତ୍ ॥ ୪ ॥

ତସ୍ୟ କୋଟିଶତଂ ପୁଣ୍ୟଂ ଲଭତେ ଧାରଣାନୁରଃ ।
ଲକ୍ଷକୋଟିସହସ୍ରାଣି ଲକ୍ଷକୋଟିଶତାନି ଚ ॥ ୫ ॥

ତଦ୍ଭପାଲ୍ଲଭତେ ପୁଣ୍ୟଂ ନରୋ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଧାରଣାତ୍ ।
ଧାତ୍ରୀଫଳପ୍ରମାଣଂ ଯୁକ୍ତେଷୁମେତଦୁଦାହୃତମ୍ ॥ ୬ ॥

ବଦରୀଫଳମାତ୍ରଂ ତୁ ମଧ୍ୟମଂ ପ୍ରୋତ୍ୟତେ ବୁଧୈଃ ।
ଅଧମଂ ଚଣମାତ୍ରଂ ସ୍ୟାତ୍-ପ୍ରକ୍ରିୟୈଷା ମୟୋତ୍ୟତେ ॥ ୭ ॥

ବ୍ରାହ୍ମଣାଃ କ୍ଷତ୍ରିୟା ବୈଶ୍ୟାଃ ଶୂଦ୍ରାଶ୍ଚେତି ଶିବାଜ୍ଞୟା ।
ବୃଥା ଜାତାଃ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ତୁ ତଦ୍ଭାତୀୟାଃ ଶୁଭାକ୍ଷକାଃ ॥ ୮ ॥

ଶ୍ୱେତାସ୍ତୁ ବ୍ରାହ୍ମଣା ଜ୍ଞେୟାଃ କ୍ଷତ୍ରିୟା ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣକାଃ ।
ପୀତାସ୍ତୁ ବୈଶ୍ୟା ବିଜ୍ଞେୟାଃ କୃଷ୍ଣାଃ ଶୂଦ୍ରା ଭଦ୍ରାହୃତାଃ ॥ ୯ ॥

ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ବିଭୃୟାକ୍ଷ୍ମେତାତ୍ରକ୍ତାତ୍ରାଜା ତୁ ଧାରୟେତ୍ ।
ପୀତାନ୍ଦୈଶ୍ୟସ୍ତୁ ବିଭୃୟାକ୍ଷ୍ମାଞ୍ଜୁଦ୍ରସ୍ତୁ ଧାରୟେତ୍ ॥ ୧୦ ॥

ସମାଃ ସ୍ନିଗ୍ଧା ଦୃଢ଼ାଃ ସ୍ଥୂଳାଃ କଣ୍ଠକୈଃ ସଂଯୁତାଃ ଶୁଭାଃ ।
କୃମିଦଷ୍ଟଂ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନଂ କଣ୍ଠକୈର୍ହୀନମେବ ଚ ॥ ୧୧ ॥

ବ୍ରଣୟୁକ୍ତମୟୁକ୍ତଂ ଚ ଷଡ୍-ରୁଦ୍ରାକ୍ଷା ବିବର୍ଜୟେତ୍ ।
ସ୍ୱୟମେବ କୃତଂ ଦ୍ୱାରଂ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ ସ୍ୟାଦିହୋଞ୍ଜମମ୍ ॥ ୧୨ ॥

ୟତ୍ନୁ ପୌରୁଷୟତ୍ନେନ କୃତଂ ତନ୍ନିଧ୍ୟାମଂ ଭବେତ୍ ।
ସମାନ୍-ସ୍ନିଗ୍ଧାନ୍ୟଦାନ୍-ସ୍ଥୂଳାନ୍-କ୍ଷୌମସୁତ୍ରେଣ ଧାରୟେତ୍ ॥ ୧୩ ॥

ସର୍ବଗାତ୍ରେଣ ସୌମ୍ୟେନ ସାମାନ୍ୟାନି ବିଚକ୍ଷଣଃ ।
ନିକଷେ ହେମରେଖାଭା ଯୁସ୍ୟ ରେଖା ପ୍ରଦୃଶ୍ୟତେ ॥ ୧୪ ॥

ତଦକ୍ଷମୁଞ୍ଜମଂ ବିଦ୍ୟାଉଦ୍ଧାର୍ଯ୍ୟଂ ଶିବପୂଜକୈଃ ।
ଶିଖାୟାମେକରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ ତ୍ରିଶତଂ ଶିରସା ବହେତ୍ ॥ ୧୫ ॥

ଷଡ୍-ତ୍ରିଂଶତଂ ଗଲେ ଦଧ୍ୟାଦ୍ୱାହୋଃ ଷୋଡ଼ଶ ଷୋଡ଼ଶ ।
ମଣିବନ୍ଧେ ଦ୍ୱାଦଶୈବ ସ୍ୱନ୍ଧେ ପଞ୍ଚିଶତଂ ବହେତ୍ ॥ ୧୬ ॥

ଅଷ୍ଟୋତ୍ତରଶତୈର୍ମାଳାମୁପବୀତଂ ପ୍ରକଳ୍ପୟେତ୍ ।
ଦ୍ୱିସରଂ ତ୍ରିସରଂ ବାପି ସରାଣାଂ ପଞ୍ଚକଂ ତଥା ॥ ୧୭ ॥

ସରାଣାଂ ସପ୍ତକଂ ବାପି ବିଭୃୟାହ୍ନସ୍ତଦେଶତଃ ।
ମୁକୁଟେ କୁଣ୍ଡଳେ ଚୈବ କର୍ଣ୍ଣକାହାରକେଽପି ବା ॥ ୧୮ ॥

କେୟୂରକଟକେ ସୂତ୍ରଂ କୁକ୍ଷିବନ୍ଧେ ବିଶେଷତଃ ।
ସୁପ୍ତେ ପୀତେ ସଦାକାଳଂ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ ଧାରୟେନ୍ନରଃ ॥ ୧୯ ॥

ତ୍ରିଶତଂ ତୃଧମଂ ପଞ୍ଚଶତଂ ମଧ୍ୟମମୁତ୍ୟତେ ।
ସହସ୍ରମୁଖମଂ ପ୍ରୋକ୍ତମେବଂ ଭେଦେନ ଧାରୟେତ୍ ॥ ୨୦ ॥

ଶିରସୀଶାନମନ୍ତ୍ରେଣ କଣ୍ଠେ ତତ୍-ପୁରୁଷେଣ ତୁ ।
ଅଘୋରେଣ ଗଲେ ଧାର୍ଯ୍ୟଂ ତେନୈବ ହୃଦୟେଽପି ଚ ॥ ୨୧ ॥

ଅଘୋରବୀଜମନ୍ତ୍ରେଣ କରୟୋର୍ଧାରୟେନ୍ନୁଧୀଃ ।
ପଞ୍ଚାଶଦକ୍ଷଗ୍ରଥିତାନ୍ୟୋମବ୍ୟାପ୍ୟପି ଚୋଦରେ ॥ ୨୨ ॥

ପଞ୍ଚ ବ୍ରହ୍ମଭିରଞ୍ଜେଷୁ ତ୍ରିମାଳା ପଞ୍ଚ ସପ୍ତ ଚ ।
ଗ୍ରଥିତ୍ବା ମୂଳମନ୍ତ୍ରେଣ ସର୍ବାଣ୍ୟକ୍ଷାଣି ଧାରୟେତ୍ ॥ ୨୩ ॥

ଅଥ ହୈନଂ ଭଗବନ୍ତଂ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ଭୁସୁଣ୍ଠଃ ପପ୍ରୁଃ
ରୁଦ୍ରାକ୍ଷାଣାଂ ଭେଦେନ ଯଦକ୍ଷଂ ଯସ୍ମରୂପଂ ଯଦ୍ଦ୍ୟାଂଲମିତି ।
ତସ୍ମରୂପଂ ମୁଖଯୁକ୍ତମରିଷ୍ଟନିରସନଂ କାମାଭୀଷ୍ଟଦ୍ୟାଲଂ ବ୍ରହ୍ମୀତି ହୋବାଚ ।

ତତ୍ତ୍ରିତେ ଶ୍ଳୋକା ଭବନ୍ତି ———
ଏକବକ୍ତ୍ରଂ ତୁ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ ପରତତ୍ତ୍ୱସ୍ୱରୂପକମ୍ ।
ତଦ୍ଦ୍ୱାରଣାପୁରେ ତତ୍ତ୍ୱେ ଲୀୟତେ ବିଜିତେନ୍ଦ୍ରିୟଃ ॥ ୧ ॥

ଦ୍ୱିବକ୍ତ୍ରଂ ତୁ ମୁନିଶ୍ରେଷ୍ଠ ଚାର୍ଯନାରୀଶ୍ୱରାତ୍ମକମ୍ ।
ଧାରଣାଦର୍ଯନାରୀଶଃ ପ୍ରୀୟତେ ତସ୍ୟ ନିତ୍ୟଶଃ ॥ ୨ ॥

ତ୍ରିମୁଖଂ ଚୈବ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷମଗ୍ନିତ୍ରୟସ୍ୱରୂପକମ୍ ।
ତଦ୍ଦ୍ୱାରଣାତ ହୃତଭୁକ୍ତସ୍ୟ ତୁଷ୍ୟତି ନିତ୍ୟଦା ॥ ୩ ॥

ଚତୁର୍ମୁଖଂ ତୁ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ ଚତୁର୍ବକ୍ତ୍ରସ୍ୱରୂପକମ୍ ।
ତଦ୍ଦ୍ୱାରଣାତତୁର୍ବକ୍ତ୍ରଃ ପ୍ରୀୟତେ ତସ୍ୟ ନିତ୍ୟଦ ॥ ୪ ॥

ପଞ୍ଚବକ୍ତ୍ରଂ ତୁ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମସ୍ବରୂପକମ୍ ।
ପଞ୍ଚବକ୍ତ୍ରଃ ସ୍ବୟଂ ବ୍ରହ୍ମ ପୁଂହତ୍ୟା ଚ ବ୍ୟପୋହତି ॥ ୫ ॥

ଷଡ୍-ବକ୍ତ୍ରମପି ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ କାର୍ତ୍ତିକେୟାଧିଦୈବତମ୍ ।
ତଦ୍ଭାରଣାନ୍ନହାଗ୍ରୀଃ ସ୍ୟାନ୍ନହଦାରୋଗ୍ୟମୁତ୍ତମମ୍ ॥ ୬ ॥

ମତିବିଜ୍ଞାନସଂପତ୍ତିଶୁଦ୍ଧୟେ ଧାରୟେନ୍ନୁଧୀଃ ।
ବିନାୟକାଧିଦୈବଂ ଚ ପ୍ରବଦନ୍ତି ମନୀଷିଣଃ ॥ ୭ ॥

ସପ୍ତବକ୍ତ୍ରଂ ତୁ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ ସପ୍ତମାଲ୍ଲାଧିଦୈବତମ୍ ।
ତଦ୍ଭାରଣାନ୍ନହାଗ୍ରୀଃ ସ୍ୟାନ୍ନହଦାରୋଗ୍ୟମୁତ୍ତମମ୍ ॥ ୮ ॥

ମହତୀ ଜ୍ଞାନସଂପତ୍ତିଃ ଶୁଚିର୍ଧାରଣତଃ ସଦା ।
ଅଷ୍ଟବକ୍ତ୍ରଂ ତୁ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷମଷ୍ଟମାତ୍ରାଧିଦୈବତମ୍ ॥ ୯ ॥

ବସ୍ତୁଷ୍ଟକପ୍ରିୟଂ ଚୈବ ଗଙ୍ଗାପ୍ରୀତିକରଂ ତଥା ।
ତଦ୍ଭାରଣାଦିମେ ପ୍ରୀତା ଭବେନ୍ୟୁଃ ସତ୍ୟବାଦିନଃ ॥ ୧୦ ॥

ନବବକ୍ତ୍ରଂ ତୁ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ ନବଶକ୍ତ୍ୟାଧିଦୈବତମ୍ ।
ତସ୍ୟ ଧାରଣମାତ୍ରେଣ ପ୍ରୀୟନ୍ତେ ନବ ଶକ୍ତୟଃ ॥ ୧୧ ॥

ଦଶବକ୍ତ୍ରଂ ତୁ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ ଯୁଗ୍ମଦୈବତ୍ୟମୀରିତମ୍ ।
ଦଶାପ୍ରଶାନ୍ତିଜନକଂ ଧାରଣାନ୍ନାତ୍ର ସଂଶୟଃ ॥ ୧୨ ॥

ଏକାଦଶମୁଖଂ ତ୍ୱକ୍ଷଂ ରୁଦ୍ରେକାଦଶଦୈବତମ୍ ।
ତଦିଦଂ ଦୈବତଂ ପ୍ରାହୁଃ ସଦା ସୌଭାଗ୍ୟବର୍ଧନମ୍ ॥ ୧୩ ॥

ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ ଦ୍ଵାଦଶମୁଖଂ ମହାବିଷ୍ଣୁସ୍ଵରୂପକମ୍ ।
ଦ୍ଵାଦଶାଦିତ୍ୟରୂପଂ ଚ ବିଭର୍ତ୍ତେୟ ବ ହି ତତ୍ପରମ୍ ॥ ୧୪ ॥

ତ୍ରୟୋଦଶମୁଖଂ ତୁଷ୍ଟଂ କାମଦଂ ସିଦ୍ଧିଦଂ ଶୁଭମ୍ ।
ତସ୍ୟ ଧାରଣମାତ୍ରେଣ କାମଦେବଃ ପ୍ରସାଦତି ॥ ୧୫ ॥

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶମୁଖଂ ଚାକ୍ଷଂ ରୁଦ୍ରନେତ୍ରସମୁଦ୍-ଭବମ୍ ।
ସର୍ବବ୍ୟାପିହରଂ ଚୈବ ସର୍ବଦାରୋଗ୍ୟମାପୁୟାତ୍ ॥ ୧୬ ॥

ମଦ୍ୟଂ ମାଂସଂ ଚ ଲଘୁନଂ ପଲ୍ଲାଶୁଂ ଶିଗୁମେବ ଚ ।
ଶ୍ଳେଷ୍ମାତକଂ ବିଦ୍ଵରାହମଭକ୍ଷ୍ୟଂ ବର୍ଜୟେନ୍ନରଃ ॥ ୧୭ ॥

ଗ୍ରହଣେ ବିଷ୍ଣୁବେ ଚୈବମୟନେ ସଂକ୍ରମେଧି ଚ ।
ଦର୍ଶେଷୁ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସେ ଚ ପୂର୍ଣ୍ଣେଷୁ ଦିବସେଷୁ ଚ ।
ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଧାରଣାସୁଦ୍ୟଃ ସର୍ବପାପେଃ ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ ॥ ୧୮ ॥

ରୁଦ୍ରାକ୍ଷମୂଳଂ ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମା ତନ୍ମାଳଂ ବିଷ୍ଣୁରେବ ଚ ।
ତନ୍ମୁଖଂ ରୁଦ୍ର ଇତ୍ୟାଦୁସ୍ତଦ୍ଵିମୁଃ ସର୍ବଦେବତାଃ ॥ ୧୯ ॥ ଇତି ॥

ଅଥ କାଳାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ଭଗବନ୍ତଂ ସନନ୍ତୁମାରଃ ପପ୍ରଜ୍ଞାଧୀହି ଭଗବନ୍ନୁଦ୍ରାକ୍ଷଧାରଣବିଧିମ୍ ।
ତସ୍ମିନ୍-ସମୟେ ନିଦାଘଜତଭରତଦତ୍ତାତ୍ରେୟକାତ୍ୟାୟନଭରଦ୍ଵାଜକପିଲବସିଷ୍ଠପିପ୍ପ୍ଳାଦାଦୟଃ
କାଳାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ପରିସମେତେ୍ୟାରୁଃ ।

ଅଥ କାଳାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଃ କିମର୍ଥଂ ଭବତାମାଗମନମିତି ହୋବାଚ ।

ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଧାରଣବିଧିଂ ବୈ ସର୍ବେ ଶ୍ରୋତୁମିଚ୍ଛାମହ ଇତି ।

ଅଥ କାଳାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଃ ପ୍ରୋବାଚ ।

ରୁଦ୍ରସ୍ୟ ନୟନାଦୁତ୍ପନ୍ନା ରୁଦ୍ରାକ୍ଷା ଇତି ଲୋକେ ଖ୍ୟାୟନ୍ତେ ।

ଅଥ ସଦାଶିବଃ ସଂହାରକାଳେ ସଂହାରଂ କୃତ୍ଵା ସଂହାରାକ୍ଷଂ ମୁକୁଳୀକରୋତି ।

ତନ୍ନୟନାଞ୍ଜାତା ରୁଦ୍ରାକ୍ଷା ଇତି ହୋବାଚ ।
 ତସ୍ମାଦ୍ରୁଦ୍ରାକ୍ଷତ୍ୱମିତି କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଃ ପ୍ରୋବାଚ ।
 ତଦ୍ରୁଦ୍ରାକ୍ଷେ ବାଗ୍ନିଷୟେ କୃତେ ଦଶଗୋପ୍ରଦାନେନ ଯତ୍ତ୍ୱାଲମବାପ୍ନୋତି ତତ୍ତ୍ୱାଲମଶୁଭେ ।
 ସ ଏଷ ଭସ୍ମଜ୍ୟୋତୀ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଇତି ।
 ତଦ୍ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ କରେଣ ସ୍ପୃଷ୍ଣା ଧାରଣମାତ୍ରେଣ ଦ୍ୱିସହସ୍ରଗୋପ୍ରଦାନଫଳଂ ଭବତି ।
 ତଦ୍ରୁଦ୍ରାକ୍ଷେ କର୍ଣ୍ଣୟୋର୍ଧାର୍ଯ୍ୟମାଣେ ଏକାଦଶସହସ୍ରଗୋପ୍ରଦାନଫଳଂ ଭବତି ।
 ଏକାଦଶରୁଦ୍ରତ୍ୱଂ ଚ ଗଚ୍ଛତି ।
 ତଦ୍ରୁଦ୍ରାକ୍ଷେ ଶିରସି ଧାର୍ଯ୍ୟମାଣେ କୋଟିଗୋପ୍ରଦାନଫଳଂ ଭବତି ।
 ଏତେଷାଂ ସ୍ଥାନାନାଂ କର୍ଣ୍ଣୟୋଃ ଫଳଂ ବହୁଂ ନ ଶକ୍ୟମିତି ହୋବାଚ ।
 ଯ ଇମାଂ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜାବାଲୋପନିଷଦଂ ନିତ୍ୟମଧୀତେ ବାଲୋ ବା ଯୁବା ବା
 ବେଦ ସ ମହାନ୍ଭବତି ।
 ସ ଗୁରୁଃ ସର୍ବେଷାଂ ମନ୍ତ୍ରାଣାମୁପଦେଷ୍ଟା ଭବତି ଏତୈରେବ ହୋମଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ୍ ।
 ଏତୈରେବାର୍ଚ୍ଚନମ୍ ।
 ତଥା ରକ୍ଷୋଘ୍ନଂ ମୃତ୍ୟୁତାରକଂ ଗୁରୁଣା ଲଭ୍ୟଂ କର୍ଣ୍ଣେ ବାହୌ ଶିଖାୟାଂ ବା ବଧ୍ନୀତ ।
 ସପ୍ତଦ୍ୱୀପବତୀ ଭୂମିର୍ଦକ୍ଷିଣାର୍ଥଂ ନାବକଲ୍ମଷେ ।
 ତସ୍ମାନ୍ନିଜୟା ଯାଂ କାଂଚିଦ୍ଭାଂ ଦଦ୍ୟାତ୍ତା ଦକ୍ଷିଣା ଭବତି ।
 ଯ ଇମାମୁପନିଷଦଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଃ ସାୟମଧୀୟାନ୍ନୋ ଦିବସକୃତଂ ପାପଂ ନାଶୟତି ।
 ମଧ୍ୟାହ୍ନେଧୀୟାନ୍ନଃ ଷଡ୍ଜନ୍ମକୃତଂ ପାପଂ ନାଶୟତି ।
 ସାୟଂ ପ୍ରାତଃ ପ୍ରୟୁଜ୍ଞାନୋନେକଜନ୍ମକୃତଂ ପାପଂ ନାଶୟତି ।
 ଷଟ୍ସହସ୍ରଲକ୍ଷଗାୟତ୍ରୀଜପଫଳମବାପ୍ନୋତି ।
 ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟାସୁରାପାନସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସ୍ତେୟଗୁରୁଦାରଗମନତସ୍ତ୍ରଂ ଘୋଗପାତକେଭ୍ୟଃ ପୂତୋ ଭବତି ।
 ସର୍ବତୀର୍ଥଫଳମଶୁଭେ । ପତିତସଂଭାଷଣାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
 ପଞ୍ଜିଶତସହସ୍ରପାବନୋ ଭବତି । ଶିବସାୟୁଜ୍ୟମବାପ୍ନୋତି ।
 ନ ଚ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ନ ଚ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତ ଇତ୍ୟୋଂସତ୍ୟମିତ୍ୟୁପନିଷଦ୍ ॥

ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ।।

ଓଁ ଆପ୍ୟାୟନ୍ତୁ ମମାଙ୍ଗାନି ବାକ୍ପ୍ରାଣଶ୍ଚକ୍ଷୁଃ ଶ୍ରୋତ୍ରମଥୋ ବଲମିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଚ ।।

ସର୍ବାଣି ସର୍ବଂ ବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦଂ ମାହଂ ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକୁର୍ଯ୍ୟାଂ ମା ମା ବ୍ରହ୍ମ

ନିରାକରୋଦନିରାକରଶମସ୍ତୁନିରାକରଣଂ ମେସୁ ତଦାତ୍ମନି ନିରତେ ଯ ଉପନିଷସୁ

ଧର୍ମାସ୍ତେ ମୟି ସନ୍ତ ତେ ମୟି ସନ୍ତ ।।

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।।

।। ଇତି ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜାବାଲୋପନିଷସମାପ୍ତା ।।

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଜାବାଲି ଉପନିଷଦ

(Jaabaaliyupanisat / Jaabaali Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଜାବାଲ୍ୟପନିଷତ୍ / ଜାବାଲି ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ଜାବାଲ୍ୟପନିଷତ୍ ॥

ଜାବାଲ୍ୟପନିଷଦ୍ୱେଦ୍ୟପଦତତ୍ତ୍ୱସ୍ୱରୂପକମ୍ ।
ପାରମୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟବିଭବଂ ରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ଆପ୍ୟାୟନ୍ତୁ ମାମାଙ୍ଗାନି ବାକ୍ପ୍ରାଣଶ୍ଚକ୍ଷୁଃ ଶ୍ରୋତ୍ରମଥୋ ବଲମିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଚ ॥
ସର୍ବାଣି ସର୍ବଂ ବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦଂ ମାହଂ ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକୁର୍ଯ୍ୟାଂ ମା ମା
ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକରୋଦନିରାକରଣମସ୍ତୁନିରାକରଣଂ ମେସୁ ତଦାତ୍ମନି
ନିରତେ ଯ ଉପନିଷସ୍ତୁ ଧର୍ମାସ୍ତେ ମୟି ସନ୍ତ ତେ ମୟି ସନ୍ତ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

ଅଥ ହୈନଂ ଭଗବନ୍ତଂ ଜାବାଲିଂ ପୈତୃଲାଦିଃ
ପପ୍ରୁକ୍ଷ ଭଗବନ୍ତେ ବ୍ରୂହି ପରମତତ୍ତ୍ୱରହସ୍ୟମ୍ ।
କିଂ ତତ୍ତ୍ୱଂ କୋ ଜୀବଃ କଃ ପଶୁଃ କ ଇଶଃ କୋ ମୋକ୍ଷୋପାୟ ଇତି ।
ସ ତଂ ହୋବାଚ ସାଧୁ ପୃଷ୍ଠଂ ସର୍ବଂ ନିବେଦୟାମି ଯଥାଜ୍ଞାତମିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ କୁତସ୍ତସ୍ମା ଜ୍ଞାତମିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ସତାନନାଦିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ତେନାଥ କୁତୋ ଜ୍ଞାତମିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ତେନେଶାନାଦିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ କଥଂ ତସ୍ମାଞ୍ଜେନ ଜ୍ଞାତମିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ତଦୁପାସନାଦିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ଭଗବନ୍-କୃପୟା ମେ ସରହସ୍ୟଂ ସର୍ବଂ ନିବେଦୟେତି ।

ସ ତେନ ପୃଷ୍ଠଃ ସର୍ବଂ ନିବେଦୟାମାସ ତତ୍ତ୍ୱମ୍ ।
 ପଶୁପତିରହଂକାରାବିଷ୍ଠଃ ସଂସାରୀ ଜୀବଃ ସ ଏବ ପଶୁଃ ।
 ସର୍ବଜ୍ଞଃ ପଞ୍ଚକୃତ୍ୟସଂପନ୍ନଃ ସର୍ବେଶ୍ୱର ଈଶଃ ପଶୁପତିଃ ।
 କେ ପଶବ ଇତି ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ଜୀବାଃ ପଶବ ଉକ୍ତାଃ ।
 ତପ୍ତିତ୍ୱାପଶୁପତିଃ ।
 ସ ପୁନସ୍ତଂ ହୋବାଚ କଥଂ ଜୀବାଃ ପଶବ ଇତି । କଥଂ ତପ୍ତିରିତି ।
 ସ ତମୁବାଚ ଯଥା ତୃଣାଶିନୋ ବିବେକହୀନାଃ ପରପ୍ରେଷ୍ୟାଃ କୃଷ୍ୟାଦିକର୍ମସୁ
 ନିଯୁକ୍ତାଃ ସକଲଦୁଃଖସହାଃ ସ୍ୱସ୍ଥାମିବଧ୍ୟମାନା ଗବାଦୟଃ ପଶବଃ ।
 ଯଥା ତସ୍ଥାମିନ ଇବ ସର୍ବଜ୍ଞ ଈଶଃ ପଶୁପତିଃ ।
 ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନଂ କେନୋପାୟେନ ଜାୟତେ ।
 ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ବିଭୂତିଧାରଣାଦେବ ।
 ତତ୍-ପ୍ରକାରଃ କଥମିତି । କୁତ୍ର କୁତ୍ର ଧାର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
 ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ସଦ୍ୟୋଜାତାଦିପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମମନ୍ତ୍ରେର୍ଭସ୍ତ୍ର ସଂଗୃହ୍ୟାଗ୍ନିରିତି
 ଭସ୍ମେତ୍ୟନେନାଭିମନ୍ତ୍ୟ ମାନସ୍ତୋକ ଇତି ସମୁକୃତ୍ୟ ଜଲେନ ସଂସୃଜ୍ୟ ତ୍ର୍ୟାୟୁଷମିତି
 ଶିରୋଲଲାଟବନ୍ଧଃସ୍ନାନ୍ନେଷ୍ଟିତି ତିସ୍ତୃତିସ୍ତ୍ର୍ୟାୟୁଷେସ୍ତ୍ରିୟମ୍ବକୈସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରୋ ରେଖାଃ ପ୍ରକୂର୍ବାତ ।
 ବ୍ରତମେତଚ୍ଛାମ୍ବବଂ ସର୍ବେଷୁ ବେଦେଷୁ ବେଦବାଦିଭିରୁକ୍ତଂ ଭବତି ।
 ତସ୍ମିନାତରେନ୍ନୁମୁଷ୍ଟୁର୍ନ ପୁନର୍ଭବାୟ ।
 ଅଥ ସନନ୍ନୁମାରଃ ପ୍ରମାଣଂ ପୃଚ୍ଛତି ।
 ତ୍ରିପୁଷ୍ପଧାରଣସ୍ୟ ତ୍ରିଧା ରେଖା ଆଲଲାଟାଦାତକ୍ଷୁଷୋରାତୁବୋର୍ମଧ୍ୟତଶ୍ଚ ।
 ଯାଃସ୍ୟ ପ୍ରଥମା ରେଖା ସା ଗାର୍ହପତ୍ୟଶ୍ଚାକାରୋ ରଜୋ ଭୂର୍ଲୋକଃ
 ସ୍ୱାତ୍ମା କ୍ରିୟାଶକ୍ତିଃ ଋଗ୍ବେଦଃ ପ୍ରାତଃସବନଂ ପ୍ରଜାପତିର୍ଦେବୋ ଦେବତେତି ।
 ଯାଃସ୍ୟ ଦ୍ୱିତୀୟା ରେଖା ସା ଦକ୍ଷିଣାଗ୍ନିରୁକାରଃ ସତ୍ତ୍ୱମନ୍ତ୍ରିକ୍ଷମନ୍ତ୍ରରାତ୍ମା
 ତେଜୋଶକ୍ତିର୍ଯଜୁର୍ବେଦୋ ମାଧ୍ୟାହ୍ନସବନଂ ବିଷ୍ଣୁର୍ଦେବୋ ଦେବତେତି ।

ୟଃସ୍ୟ ତୃତୀୟା ରେଖା ସାଃଃହବନୀୟୋ ମକାରସ୍ତମୋ ଦୈର୍ଘ୍ୟଲୋକଃ ପରମାତ୍ମା ଜ୍ଞାନଶକ୍ତିଃ
ସାମବେଦସ୍ତୃତୀୟସବନଂ ମହାଦେବୋ ଦେବତେତି ତ୍ରିପୁଷ୍ତଂ ଭସ୍ମନା କରୋତି ।

ୟୋ ବିଦ୍ବାନ୍-ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ଗୃହୀ ବାନପ୍ରସ୍ଥୋ ଯତିର୍ବା ସ

ମହାପାତକୋପପାତକେଭ୍ୟଃ ପୁତୋ ଭବତି ।

ସ ସର୍ବାନ୍ନେବାନ୍ୟାତୋ ଭବତି ।

ସ ସର୍ବେଷୁ ତୀର୍ଥେଷୁ ସ୍ନାତୋ ଭବତି ।

ସ ସକଲରୁଦ୍ରମନ୍ତ୍ରଜାପୀ ଭବତି ।

ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ॥ ଇତି । ଓଁ ସତ୍ୟମିତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥

ଓଁ ଆପ୍ୟାୟନ୍ତୁ ମାମାଙ୍ଗାନି ବାକ୍ପ୍ରାଣଶ୍ଚକ୍ଷୁଃ ଶ୍ରୋତ୍ରମଥୋ ବଲମିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଚ ॥

ସର୍ବାଣି ସର୍ବଂ ବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦଂ ମାହଂ ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକୁର୍ମ୍ୟାଂ ମା ମା

ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକରୋଦନିରାକରଣମସ୍ତୁନିରାକରଣଂ ମେଷୁ ତଦାତ୍ମନି

ନିରତେ ଯ ଉପନିଷସ୍ତୁ ଧର୍ମାସ୍ତେ ମୟି ସନ୍ତ ତେ ମୟି ସନ୍ତ ॥

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀଜାବାଲ୍ୟପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

କୈବଲ୍ୟ ଉପନିଷଦ

(Kaivalyousanisat / Kaivalya Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

କୈବଲ୍ୟୋପନିଷଦ୍ / କୈବଲ୍ୟ ଉପନିଷଦ୍

॥ ଅଥ କୈବଲ୍ୟୋପନିଷଦ୍ ॥

କୈବଲ୍ୟୋପନିଷଦ୍ୱେଦ୍ୟଂ କୈବଲ୍ୟାନନ୍ଦତୁଲିନମ୍ ।

କୈବଲ୍ୟଗିରିଜାରାମଂ ସ୍ୱମାତ୍ରଂ କଲୟେନ୍ନହମ୍ ॥

ଓଁ ସହନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।

ତେଜସ୍ୱିନାବଧୀତମସ୍ତୁ । ମା ବିଦ୍ୱିଷାବହୈ ॥

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ଓଁ ଅଥାଶୁଲ୍ଲାୟନୋ ଭଗବନ୍ତଂ ପରମେଷ୍ଠିନମୁପସମେତ୍ୟୋବାଚ ।

ଅଧୀହି ଭଗବନ୍-ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାଂ ବରିଷ୍ଠାଂ ସଦା ସଦ୍-ଭିଃ ସେବ୍ୟମାନାଂ ନିଶୁଭାମ୍ ।

ୟଥାଚିରାତ୍ତର୍ବପାପଂ ବ୍ୟପୋହ୍ୟ ପରାପୁରଂ ପୁରୁଷଂ ଯାତି ବିଦ୍ୱାନ୍ ॥ ୧ ॥

ତସ୍ମୈ ସ ହୋବାଚ ପିତାମହଶ୍ଚ ଶ୍ରଦ୍ଧାଭକ୍ତିଧ୍ୟାନଯୋଗାଦବୈହି ॥ ୨ ॥

ନ କର୍ମଣା ନ ପ୍ରଜୟା ଧନେନ ତ୍ୟାଗେନୈକେ ଅମୃତତୃମାନଶୁଃ ।

ପରେଣ ନାକଂ ନିହିତଂ ଗୁହାୟାଂ ବିଭ୍ରାଜତେ ଯଦ୍ୟତୟୋ ବିଶନ୍ତି ॥ ୩ ॥

ବେଦାନ୍ତବିଜ୍ଞାନସୁନିଶ୍ଚିତାର୍ଥାଃ ସଂନ୍ୟାସଯୋଗାଦ୍ୟତୟଃ ଶୁଦ୍ଧସତ୍ତ୍ୱାଃ ।

ତେ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେଷୁ ପରାନ୍ତକାଳେ ପରାମୃତାଃ ପରିମୁଚ୍ୟନ୍ତି ସର୍ବେ ॥ ୪ ॥

ବିବିକ୍ତଦେଶେ ଚ ସୁଖାସନସ୍ଥଃ ଶୁଚିଃ ସମଗ୍ରୀବଶିରଃଶରୀରଃ ।

ଅନ୍ତ୍ୟାଶ୍ରମସ୍ଥଃ ସକଲେନ୍ଦ୍ରିୟାଶି ନିରୂପ୍ୟ ଭକ୍ତ୍ୟା ସ୍ୱଗୁରୁଂ ପ୍ରଣମ୍ୟ ॥ ୫ ॥

ହୃଦ୍-ପୁଣ୍ଡରୀକଂ ବିରଜଂ ବିଶୁଦ୍ଧଂ ବିଚିତ୍ର୍ୟ ମଧ୍ୟେ ବିଶଦଂ ବିଶୋକମ୍ ।
ଅଚିତ୍ର୍ୟମବ୍ୟକ୍ତମନନ୍ତରୂପଂ ଶିବଂ ପ୍ରଶାନ୍ତମମୃତଂ ବ୍ରହ୍ମଯୋନିମ୍ ॥ ୭ ॥

ତମାଦିମଧ୍ୟାନ୍ତବିହୀନମେକଂ ବିଭୁଂ ଚିଦାନନ୍ଦମରୂପମଦ୍-ଭୂତମ୍ ।
ଉମାସହାୟଂ ପରମେଶ୍ଵରଂ ପ୍ରଭୁଂ ତ୍ରିଲୋଚନଂ ନୀଳକଣ୍ଠଂ ପ୍ରଶାନ୍ତମ୍ ।
ଧ୍ୟାତ୍ବା ମୁନିର୍ଗଚ୍ଛତି ଭୂତଯୋନିଂ ସମସ୍ତସାକ୍ଷିଂ ତମସଃ ପରସ୍ତାତ୍ ॥ ୭ ॥

ସ ବ୍ରହ୍ମା ସ ଶିବଃ ସେନ୍ଦ୍ରଃ ସୋଽକ୍ଷରଃ ପରମଃ ସ୍ଵରାତ୍ ।
ସ ଏବ ବିଷ୍ଣୁଃ ସ ପ୍ରାଣଃ ସ କାଲୋଽଗ୍ନିଃ ସ ଚନ୍ଦ୍ରମାଃ ॥ ୮ ॥

ସ ଏବ ସର୍ବଂ ଯଦ୍-ଭୂତଂ ଯଜ୍ଞ ଭବ୍ୟଂ ସନାତନମ୍ ।
ଜ୍ଞାତ୍ବା ତଂ ମୃତ୍ୟୁମତ୍ୟେତି ନାନ୍ୟଃ ପଦ୍ମା ବିମୁକ୍ତୟେ ॥ ୯ ॥

ସର୍ବଭୂତସ୍ଥମାତ୍ମାନଂ ସର୍ବଭୂତାନି ଚାତ୍ମନି ।
ସଂପଶ୍ୟନ୍-ବ୍ରହ୍ମ ପରମଂ ଯାତି ନାନ୍ୟେନ ହେତୁନା ॥ ୧୦ ॥

ଆତ୍ମାନମରଣିଂ କୃତ୍ବା ପ୍ରଣବଂ ଚୋଞ୍ଚରାରଣିମ୍ ।
ଜ୍ଞାନନିର୍ମଥନାଭ୍ୟାସାପ୍ତାପଂ ଦହତି ପଶ୍ଚିତଃ ॥ ୧୧ ॥

ସ ଏବ ମାୟାପରିମୋହିତାତ୍ମା ଶରୀରମାସ୍ତ୍ରାୟ କରୋତି ସର୍ବମ୍ ।
ସ୍ତ୍ରିୟନ୍ନପାନାଦିବିଚିତ୍ରଭୋଗୈଃ ସ ଏବ ଜାଗ୍ରପୂରିତୃପ୍ତିମେତି ॥ ୧୨ ॥

ସ୍ଵପ୍ନେ ସ ଜୀବଃ ସୁଖଦୁଃଖଭୋକ୍ତା ସ୍ଵମାୟୟା କଳ୍ପିତଜୀବଲୋକେ ।
ସୁଷୁପ୍ତିକାଳେ ସକଳେ ବିଲୀନେ ତମୋଽଭିଭୂତଃ ସୁଖରୂପମେତି ॥ ୧୩ ॥

ପୁନଶ୍ଚ ଜନ୍ମାନ୍ତରକର୍ମଯୋଗାତ୍ମ ସ୍ଵପିତି ପ୍ରବୁଦ୍ଧଃ ।
ପୁରତ୍ରୟେ କ୍ରୀତତି ଯଶ୍ଚ ଜୀବସ୍ତତସ୍ତୁ ଜାତଂ ସକଳଂ ବିଚିତ୍ରମ୍ ।
ଆଧାରମାନନ୍ଦମଶଶ୍ଵବୋଧଂ ଯସ୍ମିଲ୍ଲୟଂ ଯାତି ପୁରତ୍ରୟଂ ଚ ॥ ୧୪ ॥

ଏତସ୍ମାନ୍ନାୟତେ ପ୍ରାଣୋ ମନଃ ସର୍ବେନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଚ ।
ଶଂ ବାୟୁର୍ଜ୍ୟୋତିରାପଃ ପୃଥିବୀ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଧାରିଣୀ ॥ ୧୫ ॥

ୟମ୍ବରଂ ବ୍ରହ୍ମ ସର୍ବାତ୍ମା ବିଶ୍ୱସ୍ୟାୟତନଂ ମହତ୍ ।
ସୁକ୍ଷ୍ମାସୁକ୍ଷ୍ମତରଂ ନିତ୍ୟଂ ତତ୍ତ୍ୱମେବ ତ୍ୱମେବ ତତ୍ ॥ ୧୬ ॥

ଜାଗ୍ରସ୍ୱପ୍ନସୁଷୁପ୍ତ୍ୟାଦିପ୍ରପଞ୍ଚଂ ଯତ୍-ପ୍ରକାଶତେ ।
ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମାହମିତି ଜ୍ଞାତ୍ୱା ସର୍ବବର୍ତ୍ତେଃ ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ ॥ ୧୭ ॥

ତ୍ରିଷୁ ଧାମସୁ ଯଦ୍-ଭୋଗ୍ୟଂ ଭୋକ୍ତା ଭୋଗଃ ଯଦ୍-ଭବେତ୍ ।
ତେଭ୍ୟା ବିଲକ୍ଷଣଃ ସାକ୍ଷୀ ଚିନ୍ମାତ୍ରୋଽହଂ ସଦାଶିବଃ ॥ ୧୮ ॥

ମୟୋବ ସକଲଂ ଜାତଂ ମୟି ସର୍ବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।
ମୟି ସର୍ବଂ ଲୟଂ ଯାତି ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମାଦ୍ୱୟମସ୍ତ୍ୟହମ୍ ॥ ୧୯ ॥

ଅଶୋରଣୀୟାନହମେବ ତଦ୍ୱନ୍ନହାନହଂ ବିଶ୍ୱମହଂ ବିଚିତ୍ରମ୍ ।
ପୁରାତନୋଽହଂ ପୁରୁଷୋଽହମୀଶୋ ହିରଣ୍ମୟୋଽହଂ ଶିବରୂପମସ୍ମି ॥ ୨୦ ॥

ଅପାଣିପାଦୋଽହମଚିତ୍ର୍ୟଶକ୍ତିଃ ପଶ୍ୟାମ୍ୟତକ୍ଷୁଃ ସ ଶୃଣୋମ୍ୟକର୍ଣ୍ଣଃ ।
ଅହଂ ବିଜାନାମି ବିବିକ୍ତରୂପୋ ନ ଚାସ୍ତି ବେଦ୍ମା ମମ ଚିତ୍ରଦାହମ୍ ॥ ୨୧ ॥

ବେଦୈରନେକୈରହମେବ ବେଦ୍ୟା ବେଦାନ୍ତକୃଦ୍ୱେଦବିଦେବ ଚାହମ୍ ।
ନ ପୁଣ୍ୟପାପେ ମମ ନାସ୍ତି ନାଶୋ ନ ଜନ୍ମ ଦେହେନ୍ଦ୍ରିୟବୁଦ୍ଧିରସ୍ତି ॥ ୨୨ ॥

ନ ଭୂମିରାପୋ ନ ଚ ବହ୍ନିରସ୍ତି ନ ଚାନିଲୋ ମେଽସ୍ତି ନ ତାମ୍ବରଂ ଚ ।
ଏବଂ ବିଦିତ୍ୱା ପରମାତ୍ମରୂପଂ ଗୁହାଶୟଂ ନିଷ୍କଲମଦ୍ୱିତୀୟମ୍ ॥ ୨୩ ॥

॥ ଇତି କୈବଲ୍ୟୋପନିଷଦି ପ୍ରଥମଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥ ୧॥

ସମସ୍ତସାକ୍ଷିଂ ସଦସଦ୍ବିହୀନଂ ପ୍ରୟାତି ଶୁଦ୍ଧଂ ପରମାତ୍ମରୂପମ୍ ।
ୟଃ ଶତରୁଦ୍ରିୟମଧୀତେ ସୋଽଗ୍ନିପୁତୋ ଭବତି ସ ବାୟୁପୁତୋ ଭବତି
ସ ଆତ୍ମପୁତୋ ଭବତି ସ ସୁରାପାନାତ୍-ପୁତୋ ଭବତି ସ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟାତ୍-ପୁତୋ ଭବତି
ସ ସୁବର୍ଣ୍ଣସ୍ତେୟାତ୍-ପୁତୋ ଭବତି ସ କୃତ୍ୟାକୃତ୍ୟାତ୍-ପୁତୋ ଭବତି
ତସ୍ମାଦବିମୁକ୍ତମାଶ୍ରିତୋ ଭବତି ଅତ୍ୟାଶ୍ରମୀ ସର୍ବଦା ସକୃଦ୍ୱା ଜପେତ୍ ॥

ଅନେନ ଜ୍ଞାନମାପ୍ନୋତି ସଂସାରାର୍ଣ୍ଣବନାଶନମ୍ ।
ତସ୍ମାଦେବଂ ବିଦିତ୍ୱେନଂ କୈବଲ୍ୟଂ ଫଲମଶ୍ନୁତେ କୈବଲ୍ୟଂ ଫଲମଶ୍ନୁତ ଇତି ॥ ୨୪ ॥

॥ ଇତି କୈବଲ୍ୟୋପନିଷଦି ଦ୍ୱିତୀୟଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥ ୨ ॥

ଓଁ ସହନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।
ତେଜସ୍ୱିନାବଧୀତମସ୍ତୁ । ମା ବିଦ୍ୱିଷାବହୈ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତ୍ୟଧର୍ବବେଦୀୟା କୈବଲ୍ୟୋପନିଷସମ୍ପାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

କାଳାଗ୍ନିରୁଦ୍ର ଉପନିଷଦ

(Kaalagnirudropanisat / Kaalagnirudra Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରୋପନିଷଦ୍ / କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ର ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରୋପନିଷଦ୍ ॥

ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନୋପାୟତୟା ଯଦ୍ବିଭୂତିଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତତା ।

କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ତମହଂ ଭଜତାଂ ସ୍ବାତ୍ମହଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।

ତେଜସ୍ବିନାବଧୀତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ବିଷାବହୈ ॥

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ଓଁ ଅଥ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରୋପନିଷଦଃ ସଂବର୍ତ୍ତକୋଽଗ୍ନିରୂଷିରନୁଷ୍ଠୁପ୍ଛନ୍ଦଃ

ଶ୍ରୀକାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରୋ ଦେବତା ଶ୍ରୀକାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରପ୍ରୀତ୍ୟର୍ଥେ

ଭସ୍ମତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରଧାରଣେ ବିନିୟୋଗଃ ॥

ଅଥ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ଭଗବନ୍ତଂ ସନନ୍ତୁମାରଃ ପପ୍ରୁଃ —

ଅଧୀହି ଭଗବଂସ୍ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରବିଧିଂ ସତତ୍ତ୍ବଂ କିଂ ଦ୍ରବ୍ୟଂ କିୟତ୍ସ୍ଥାନଂ କତିପ୍ରମାଣଂ

କା ରେଖା କେ ମନ୍ତ୍ରଃ କା ଶକ୍ତିଃ କିଂ ଦୈବତଂ କଃ କର୍ତ୍ତା କିଂ ଫଳମିତି ଚ ।

ତଂ ହୋବାଚ ଭଗବାନ୍-କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଃ —

ୟଦ୍ବ୍ୟଂ ତଦାଗ୍ନେୟଂ ଭସ୍ମ ସଦ୍ୟୋଜାତାଦିପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମମନ୍ତ୍ରେଃ ପରିଗୃହ୍ୟାଗ୍ନିରିତି ଭସ୍ମ

ବାୟୁରିତି ଭସ୍ମ ଜଲମିତି ଭସ୍ମ ପ୍ଳଲମିତି ଭସ୍ମ ବ୍ୟୋମେତି ଭସ୍ମେତ୍ୟନେନାଭିମନ୍ତ୍ର୍ୟ

ମାନସ୍ତୋକ ଇତି ସମୁଚ୍ଚୃତ୍ୟ ମା ନୋ ମହାନ୍ତମିତି ଜଲେନ ସଂସୃଜ୍ୟ ତ୍ରିୟାୟୁଷମିତି

ଶିରୋଲଲାଟବନ୍ଧ୍ୟସ୍ତୁ ତ୍ରିୟାୟୁଷୈସ୍ୟମ୍ବୁକୈସ୍ତ୍ରିଶକ୍ତିଭିସ୍ତ୍ରିୟକ୍ତିସ୍ତୋ ରେଖାଃ ପ୍ରକୂର୍ବାତ

ବ୍ରତମେତଚ୍ଛାମ୍ବବଂ ସର୍ବେଷୁ ଦେବେଷୁ ବେଦବାଦିଭିରୁକ୍ତଂ ଭବତି

ତସ୍ମାତ୍ତସ୍ମିନାତରେନ୍ନୁମୁଷୁର୍ନ ପୁନର୍ଭବାୟ ॥

ଅଥ ସନନ୍ତୁମାରଃ ପପ୍ରଞ୍ଚ ପ୍ରମାଣମସ୍ୟ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରଧାରଣସ୍ୟ ତ୍ରିଧା ରେଖା
 ଭବତ୍ୟାଲଲାଟାଦାତକ୍ଷୁଷୋରାମୂର୍ଘୋରାତୁବୋର୍ମଧ୍ୟତଃ ଯୁସ୍ୟ
 ପ୍ରଥମା ରେଖା ସା ଗାର୍ହପତ୍ୟଶ୍ଚାକାରୋ ରଜୋଭୂର୍ଲୋକଃ ସ୍ଵାତ୍ମା
 କ୍ରିୟାଶକ୍ତିରୂଗ୍ରେହଃ ପ୍ରାତଃସବନଂ ମହେଶ୍ଵରୋ ଦେବତେତି ଯୁସ୍ୟ
 ଦ୍ଵିତୀୟା ରେଖା ସା ଦକ୍ଷିଣାଗ୍ନିରୁକାରଃ ସତ୍ତ୍ଵମକ୍ତରିକ୍ଷମକ୍ତରାତ୍ମା
 ତେଜ୍ଞାଶକ୍ତିର୍ଯୁର୍ବେଦୋ ମାଧ୍ୟଂଦିନଂ ସବନଂ ସଦାଶିବୋ ଦେବତେତି
 ଯୁସ୍ୟ ତୃତୀୟା ରେଖା ସାହବନୀୟୋ ମକାରସ୍ତମୋ ଦୈର୍ଘ୍ୟଲୋକଃ
 ପରମାତ୍ମା ଜ୍ଞାନଶକ୍ତିଃ ସାମବେଦସ୍ତୃତୀୟସବନଂ ମହାଦେବୋ ଦେବତେତି
 ଏବଂ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରବିଧିଂ ଭସ୍ମନା କରୋତି ଯୋ ବିଦ୍ଵାନ୍-ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ଗୃହୀ ବାନପ୍ରସ୍ଥୋ ଯତିର୍ବା
 ସ ମହାପାତକୋପପାତକେଭ୍ୟଃ ପୂତୋ ଭବତି
 ସ ସର୍ବେଷୁ ତୀର୍ଥେଷୁ ସ୍ନାତୋ ଭବତି
 ସ ସର୍ବାନ୍-ବେଦାନଧୀତୋ ଭବତି
 ସ ସର୍ବାନ୍ଦେବାଞ୍ଜିଜ୍ଞାତୋ ଭବତି
 ସ ସତତଂ ସକଳରୁଦ୍ରମନ୍ତ୍ରଜାପୀ ଭବତି
 ସ ସକଳଭୋଗାନ୍ଭୁଞ୍ଜ୍ଵେତେ ଦେହଂ ତ୍ୟକ୍ତ୍ଵା ଶିବସାୟୁଜ୍ୟମେତି ନ
 ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତ ଇତ୍ୟାହ ଭଗବାନ୍-କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଃ ।।
 ଯୁସ୍ତେତଦ୍ଵାଧୀତେ ସୋଽପ୍ୟେବମେବ ଭବତୀତ୍ୟୋଂ ସତ୍ୟମିତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ।। ୩୦ ।।

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।
 ତେଜସ୍ଵିନାବଧୀତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ଵିଷାବହୈ ।।
 ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।।

।। ଇତି କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରୋପନିଷସ୍ତମାପ୍ତା ।।

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି ଉପନିଷଦ

(Dakshinaamurtyupanisat / Dakshinaamurti Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତ୍ୟପନିଷଦ୍ / ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତ୍ୟପନିଷଦ୍ ॥

ୟନ୍ତ୍ୱେନବ୍ୟାଖ୍ୟୟା ମୌନିପଟଳଂ କ୍ଷଣମାତ୍ରତଃ ।
ମହାମୌନପଦଂ ଯାତି ସ ହି ମେ ପରମା ଗତିଃ ॥

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।
ତେଜସ୍ୱିନାବଧୀତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ୱିଷାବହୈ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ଓଁ ବ୍ରହ୍ମାବର୍ତ୍ତେ ମହାଭାଣ୍ଡୀରବଟମୂଳେ ମହାସତ୍ରାୟ ସମେତା
ମହର୍ଷୟଃ ଶୌନକାଦୟସ୍ତେ ହ ସମିପ୍ତାଶୟସ୍ତୁଦ୍ଭିଜ୍ଞାସବୋ
ମାର୍କଣ୍ଡେୟଂ ଚିରଂଜୀବିନମୁପସମେତ୍ୟ ପପ୍ରକ୍ଷୁଃ କେନ ହଂ
ଚିରଂ ଜୀବସି କେନ ବାନନ୍ଦମନୁଭବସୀତି ।
ପରମରହସ୍ୟଶିବତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନେନେତି ସ ହୋବାଚ ।
କିଂ ତପ୍ତ୍ୱରମରହସ୍ୟଶିବତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନମ୍ ।
ତତ୍ର କୋ ଦେବଃ । କେ ମନ୍ତ୍ରଃ । କୋ ଜପଃ । କା ମୁଦ୍ରା । କା ନିଷ୍ଠା ।
କିଂ ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନସାଧନମ୍ । କଃ ପରିକରଃ । କୋ ବଳିଃ । କଃ କାଳଃ ।
କିଂ ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନମିତି ।

ସ ହୋବାଚ ।
ୟେନ ଦକ୍ଷିଣାମୁଖଃ ଶିବୋଽପରୋକ୍ଷୀକୃତୋ ଭବତି ତପ୍ତ୍ୱରମରହସ୍ୟଶିବତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନମ୍ ।
ୟଃ ସର୍ବୋପରମେ କାଲେ ସର୍ବାନାତ୍ମନ୍ୟୁପସଂହୃତ୍ୟ ସ୍ୱାତ୍ମାନନ୍ଦସୁଖେ ମୋଦତେ
ପ୍ରକାଶତେ ବା ସ ଦେବଃ ।

ଅତ୍ରେତେ ମନ୍ତ୍ରରହସ୍ୟଶ୍ଳୋକା ଭବନ୍ତି —

ମେଧା ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା ଋଷିଃ । ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦଃ ।

ଦେବତା ଦକ୍ଷିଣାସ୍ୟଃ । ମନ୍ତ୍ରେଣାଙ୍ଗନ୍ୟାସଃ ।

ଓଁ ଆଦୌ ନମ ଉଚ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ତତୋ ଭଗବତେ ପଦମ୍ ।

ଦକ୍ଷିଣେତି ପଦଂ ପଶ୍ଚାନ୍ତୃତ୍ୟେ ପଦମୁଦ୍ଧରେତ୍ ॥ ୧ ॥

ଅସ୍ତ୍ରଛବଂ ଚତୁର୍ଥ୍ୟନ୍ତଂ ମେଧାଂ ପ୍ରଜ୍ଞାଂ ପଦଂ ବଦେତ୍ ।

ସମୁଚ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ତତୋ ବାୟୁବାଜଂ ଛଂ ଚ ତତଃ ପଠେତ୍ ।

ଅଗ୍ନିଜାୟାଂ ତତସ୍ତେଷ ଚତୁର୍ବିଂଶାକ୍ଷରୋ ମନ୍ତ୍ରଃ ॥ ୨ ॥

ଧ୍ୟାନମ୍ ॥

ସ୍ଫୁଟିକରଜତବର୍ଣ୍ଣଂ ମୌକ୍ତିକୀମକ୍ଷମାଲୀମମୃତକଲଗବିଦ୍ୟାଂ ଜ୍ଞାନମୁଦ୍ରାଂ କରାଗ୍ରେ ।

ଦଧତମୁରଗକକ୍ଷ୍ୟଂ ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼ଂ ତ୍ରିନେତ୍ରଂ ବିଧୃତବିବିଧଭୂଷଂ ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତମୀତେ ॥ ୩ ॥

ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ।

ଆଦୌ ବେଦାଦିମୁଚ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଵରାଦ୍ୟଂ ସବିସର୍ଗକମ୍ ।

ପଞ୍ଚାଶ୍ଟଂ ତତ ଉଚ୍ଚୃତ୍ୟ ଅନ୍ତରଂ ସବିସର୍ଗକମ୍ ।

ଅନ୍ତେ ସମୁଦ୍ଧରେଭାରଂ ମନ୍ତୁରେଷ ନବାକ୍ଷରଃ ॥ ୪ ॥

ମୁଦ୍ରାଂ ଭଦ୍ରାର୍ଥଦାତ୍ରୀଂ ସ ପରଶୁହରିଣୀଂ ବାହୁଭିର୍ବାହୁମେକଂ

ଜାନ୍ତ୍ରାସକ୍ତଂ ଦଧାନୋ ଭୁଜଗବିଲସମାବଦ୍ଧକକ୍ଷ୍ୟୋ ବଟାଧଃ ।

ଆସୀନଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରଶଶ୍ଵପ୍ରତିଘଟିତଜଟାକ୍ଷୀରଗୌରସ୍ତ୍ରିନେତ୍ରେ।

ଦଦ୍ୟାଦାଦ୍ୟଃ ଶୁକାଦ୍ୟୈର୍ମୁନିଭିରଭିବୃତୋ ଭାବଶୁଦ୍ଧିଂ ଭବୋ ନଃ ॥ ୫ ॥

ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ବ୍ରହ୍ମର୍ଷିନ୍ୟାସଃ —

ତାରଂ ବ୍ରୁଂ ନମ ଉଚ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ମାୟାଂ ବାଗ୍ଭବମେବ ଚ ।

ଦକ୍ଷିଣାପଦମୁଚ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ତତଃ ସ୍ୟାନ୍ତୃତ୍ୟେ ପଦମ୍ ॥ ୬ ॥

ଜ୍ଞାନଂ ଦେହି ପଦଂ ପଶ୍ଚାଦ୍ବହିଜାୟାଂ ତତୋ ନ୍ୟସେତ୍ ।
ମନୁରଷ୍ଟାଦଶାର୍ଣ୍ଣୋଽୟଂ ସର୍ବମନ୍ତେଷୁ ଗୋପିତଃ ॥ ୭ ॥

ଭସ୍ମବ୍ୟାପାଶୁରାଙ୍ଗଃ ଶଶିଶକଲଧରୋ ଜ୍ଞାନମୁଦ୍ରାକ୍ଷମାଳା-
ବୀଣାପୁଷ୍ପେର୍ବିରାଜହରକମଲଧରୋ ଯୋଗପଟାଭିରାମଃ ।
ବ୍ୟାଞ୍ଜ୍ୟାପୀଠେ ନିଷଣ୍ଠୋ ମୁନିବରନିକରୈଃ ସେବ୍ୟମାନଃ ପ୍ରସନ୍ନଃ
ସବ୍ୟାଲଃ କୃତ୍ତିବାସାଃ ସତତମବତୁ ନୋ ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତିରୀଶଃ ॥ ୮ ॥

ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ । (ବ୍ରହ୍ମର୍ଷିନ୍ୟାସଃ) ।
ତାରଂ ପରଂ ରମାବୀଜଂ ବଦେହାମ୍ବୁଶିବାୟ ତ ।
ତୁଭ୍ୟଂ ଚାନଲଜାୟାଂ ତ ମନୁର୍ଦ୍ଧାଦଶବର୍ଣ୍ଣକଃ ॥ ୯ ॥

ବୀଣାଂ କରୈଃ ପୁସ୍ତକମକ୍ଷମାଳାଂ ବିଭ୍ରାଣମଭ୍ରାତ୍ରଗଲଂ ବରାହ୍ୟମ୍ ।
ଫଣୀନ୍ଦ୍ରକକ୍ଷ୍ୟଂ ମୁନିଭିଃ ଶୁକାଦୈଃ ସେବ୍ୟଂ ବଟାଧଃ କୃତନୀଡମୀଡେ ॥ ୧୦ ॥

ବିଷ୍ଣୁରୂଷିଃ । ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ଛନ୍ଦଃ । ଦେବତା ଦକ୍ଷିଣାସ୍ୟଃ । ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ।
ତାରଂ ନମୋ ଭଗବତେ ତୁଭ୍ୟଂ ବଚପଦଂ ତତଃ ।
ମୂଳେତି ପଦମୁଚ୍ଚାର୍ଯ୍ୟଂ ବାସିନେ ପଦମୁଦ୍ଧରେତ୍ ॥ ୧୧ ॥

ପ୍ରଜ୍ଞାମେଧାପଦଂ ପଶ୍ଚାଦାଦିସିଦ୍ଧିଂ ତତୋ ବଦେତ୍ ।
ଦାୟିନେ ପଦମୁଚ୍ଚାର୍ଯ୍ୟଂ ମାୟିନେ ନମ ଭଦ୍ଧରେତ୍ ॥ ୧୨ ॥

ବାଗୀଶାୟ ତତଃ ପଶ୍ଚାନ୍ନହାଜ୍ଞାନପଦଂ ତତଃ ।
ବହିଜାୟାଂ ତତସ୍ତେଷ ଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶଦ୍ଵର୍ଣ୍ଣକୋ ମନୁଃ ।
ଆନୁଷ୍ଠୁଭୋ ମନ୍ତ୍ରରାଜଃ ସର୍ବମନ୍ତୋଽମୋଽମଃ ॥ ୧୩ ॥

ଧ୍ୟାନମ୍ ।

ମୁଦ୍ରାପୁସ୍ତକବହ୍ନିନାଗବିଲସଦ୍ବାହୁଂ ପ୍ରସନ୍ନାନନଂ

ମୁକ୍ତାହାରବିଭୂଷଣଂ ଶଶିକଳାଭାସ୍ବଜ୍ଜିରୀଚୋଢ୍ଭୁଲମ୍ ।

ଅଜ୍ଞାନାପହମାଦିମାଦିମଗିରାମର୍ଥଂ ଭବାନୀପତିଂ

ନ୍ୟଗ୍ରୋଧାନ୍ତନିବାସିନଂ ପରଗୁରୁଂ ଧ୍ୟାୟାମ୍ୟଭୀଷ୍ଟାପ୍ତୟେ ॥ ୧୪ ॥

ମୌନମୁଦ୍ରା ।

ସୋଽହମିତି ଯୁବଦାସ୍ଥିତିଃ ସନିଷ୍ଠା ଭବତି ।

ତଦଭେଦେନ ମନ୍ତ୍ରାମ୍ବେତନଂ ଜ୍ଞାନସାଧନମ୍ ।

ଚିତ୍ତେ ତଦେକତାନତା ପରିକରଃ । ଅଙ୍ଗଚେଷ୍ଟାର୍ପଣଂ ବଲିଃ ।

ତ୍ରୀଣି ଧ୍ୟାମାନି କାଳଃ । ଦ୍ବାଦଶାନ୍ତପଦଂ ସ୍ଥାନମିତି ।

ତେ ହ ପୁନଃ ଶ୍ରବଧ୍ୟାନାସ୍ତଂ ପ୍ରତ୍ୟୁରୁଃ ।

କଥଂ ବାଃସ୍ୟୋଦୟଃ । କିଂ ସ୍ବରୂପମ୍ । କୋ ବାଃସ୍ୟୋପାସକ ଇତି ।

ସ ହୋବାଚ ।

ବୈରାଗ୍ୟତୈଲସଂପୂର୍ଣ୍ଣେ ଭକ୍ତିବର୍ତ୍ତସମନ୍ୱିତେ ।

ପ୍ରବୋଧପୂର୍ଣ୍ଣପାତ୍ରେ ତୁ ଜ୍ଞପ୍ତିଦୀପଂ ବିଲୋକୟେତ୍ ॥ ୧୫ ॥

ମୋହାନ୍ଧକାରେ ନିଃସାରେ ଉଦେତି ସ୍ବୟମେବ ହି ।

ବୈରାଗ୍ୟମରଣିଂ କୃତ୍ବା ଜ୍ଞାନଂ କୃତ୍ବା ତୁ ଚିତ୍ରଗୁମ୍ ॥ ୧୬ ॥

ଗାଢତାମିସ୍ତସଂଶାନ୍ତ୍ୟେ ଗୁହମର୍ଥଂ ନିବେଦୟେତ୍ ।

ମୋହଭାନୁଜସଂକ୍ରାନ୍ତଂ ବିବେକାଖ୍ୟଂ ମୃକଶ୍ଚୁଜମ୍ ॥ ୧୭ ॥

ତତ୍ତ୍ବାବିଚାରପାଶେନ ବନ୍ଧଂ ଦୈତଭୟାତୁରମ୍ ।

ଉଜ୍ଜୀବୟନ୍ନିଜାନନ୍ଦେ ସ୍ବସ୍ବରୂପେଣ ସଂସ୍ଥିତଃ ॥ ୧୮ ॥

ଶେମୁଷୀ ଦକ୍ଷିଣା ପ୍ରୋକ୍ତା ସା ଯୁସ୍ୟାଭୀକ୍ଷଣେ ମୁଖମ୍ ।
ଦକ୍ଷିଣାଭିମୁଖଃ ପ୍ରୋକ୍ତଃ ଶିବୋଽସୌ ବ୍ରହ୍ମବାଦିଭିଃ ॥ ୧୯ ॥

ସର୍ଗାଦିକାଲେ ଭଗବାନ୍ନିରିଞ୍ଚିରୁପାସୈନ୍ନଂ ସର୍ଗସାମର୍ଥ୍ୟମାପ୍ୟ ।
ତୁତୋଷ ଚିତ୍ତେ ବାଞ୍ଛିତାର୍ଥାଂଶୁ ଲବ୍ଧ୍ୱା ଧନ୍ୟଃ ସୋପାସ୍ୟୋପାସକୋ ଭବତି ଧାତା ॥ ୨୦ ॥

ୟ ଇମାଂ ପରମରହସ୍ୟଶିବତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍ୟାମଧୀତେ ସ ସର୍ବପାପେଭ୍ୟୋ ମୁକ୍ତୋ ଭବତି ।
ୟ ଏବଂ ବେଦ ସ କୈବଲ୍ୟମନୁଭବତୀତୁ୍ୟପନିଷତ୍ ॥

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।
ତେଜସ୍ୱିନାବଧୀତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ୱିଷାବହୈ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତ୍ୟପନିଷସୁମାତ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ରୁଦ୍ରାୟ ଉପନିଷଦ

(Rudrahrudayopanisat / Rudrahrudaya Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଓମ ପ୍ରକାଶ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ରୁଦ୍ରହୃଦୟୋପନିଷଦ୍ / ରୁଦ୍ରହୃଦୟ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ରୁଦ୍ରହୃଦୟୋପନିଷଦ୍ ॥

ୟଦ୍-ବ୍ରହ୍ମ ରୁଦ୍ରହୃଦୟମହାବିଦ୍ୟାପ୍ରକାଶିତମ୍ ।

ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମମାତ୍ରାବସ୍ଥାନପଦବୀମଧୁନା ଭଜେ ॥

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।

ତେଜସ୍ୱିନାବଧୀତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ୱିଷାବହୈ ॥

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

ହୃଦୟଂ କୁଣ୍ଡଳୀ ଭସ୍ମରୁଦ୍ରାକ୍ଷଗଣଦର୍ଶନମ୍ ।

ତାରସାରଂ ମହାବାକ୍ୟଂ ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମାଗ୍ନିହୋତ୍ରକମ୍ ॥ ୧ ॥

ପ୍ରଣମ୍ୟ ଶିରସା ପାଦୌ ଶୁକୋ ବ୍ୟାସମୁବାଚ ହ ।

କୋ ଦେବଃ ସର୍ବଦେବେଷୁ କସ୍ମିନ୍-ଦେବାକ୍ଷ ସର୍ବଶଃ ॥ ୨ ॥

କସ୍ୟ ଶୁଶ୍ରୁକ୍ଷଣାନ୍ୱିତ୍ୟଂ ପ୍ରୀତା ଦେବା ଭବନ୍ତି ମେ ।

ତସ୍ୟ ତଦ୍ୱଚନଂ ଶୁଭ୍ରା ପ୍ରଭୁ୍ୟବାଚ ପିତା ଶୁକମ୍ ॥ ୩ ॥

ସର୍ବଦେବାତ୍ମକୋ ରୁଦ୍ରଃ ସର୍ବେ ଦେବାଃ ଶିବାତ୍ମକାଃ ।

ରୁଦ୍ରସ୍ୟ ଦକ୍ଷିଣେ ପାର୍ଶ୍ୱେ ରବିର୍ବ୍ରହ୍ମା ତ୍ରୟୋଽଗ୍ନୟଃ ॥ ୪ ॥

ବାମପାର୍ଶ୍ୱେ ଭମା ଦେବୀ ବିଷ୍ଣୁଃ ସୋମୋଽପି ତେ ତ୍ରୟଃ ।

ୟା ଭମା ସା ସ୍ୱୟଂ ବିଷ୍ଣୁର୍ଯୋ ବିଷ୍ଣୁଃ ସ ହି ଚନ୍ଦ୍ରମାଃ ॥ ୫ ॥

ୟେ ନମସ୍ୟନ୍ତି ଗୋବିନ୍ଦଂ ତେ ନମସ୍ୟନ୍ତି ଶଂକରମ୍ ।
ୟେଃର୍ଚୟନ୍ତି ହରିଂ ଭକ୍ତ୍ୟା ତେଃର୍ଚୟନ୍ତି ବୃଷଧ୍ବଜମ୍ ॥ ୬ ॥

ୟେ ଦ୍ବିଷନ୍ତି ବିରୂପାକ୍ଷଂ ତେ ଦ୍ବିଷନ୍ତି ଜନାର୍ଦ୍ଦନମ୍ ।
ୟେ ରୁଦ୍ରଂ ନାଭିଜାନନ୍ତି ତେ ନ ଜାନନ୍ତି କେଶବମ୍ ॥ ୭ ॥

ରୁଦ୍ରାତ୍-ପ୍ରବର୍ତ୍ତତେ ବୀଜଂ ବୀଜୟୋନିର୍ଜନାର୍ଦ୍ଦନଃ ।
ୟୋ ରୁଦ୍ରଃ ସ ସ୍ବୟଂ ବ୍ରହ୍ମା ଯୋ ବ୍ରହ୍ମା ସ ହୃତାଶନଃ ॥ ୮ ॥

ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁମୟୋ ରୁଦ୍ର ଅଗ୍ନୀଷୋମାତ୍ମକଂ ଜଗତ୍ ।
ପୁଂଲିଙ୍ଗଂ ସର୍ବମୀଶାନଂ ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗଂ ଭଗବତ୍ପ୍ରମା ॥ ୯ ॥

ଭମାରୁଦ୍ରାତ୍ମିକାଃ ସର୍ବାଃ ପ୍ରଜାଃ ସ୍ଥାବରଜଙ୍ଗମାଃ ।
ବ୍ୟକ୍ତଂ ସର୍ବମୁମାରୂପମବ୍ୟକ୍ତଂ ତୁ ମହେଶ୍ବରମ୍ ॥ ୧୦ ॥

ଭମା ଶଂକରୟୋଗୋ ଯଃ ସ ଯୋଗୋ ବିଷ୍ଣୁରୂପ୍ୟତେ ।
ୟସ୍ମୃ ତସ୍ମୈ ନମସ୍କାରଂ କୁର୍ଯ୍ୟାଦ୍-ଭକ୍ତିସମନ୍ବିତଃ ॥ ୧୧ ॥

ଆତ୍ମାନଂ ପରମାତ୍ମାନମନ୍ତ୍ରରାତ୍ମାନମେବ ଚ ।
ଜ୍ଞାତ୍ବା ତ୍ରିବିଧମାତ୍ମାନଂ ପରମାତ୍ମାନମାଶ୍ରୟେତ୍ ॥ ୧୨ ॥

ଅନ୍ତରାତ୍ମା ଭବେଦ୍-ବ୍ରହ୍ମା ପରମାତ୍ମା ମହେଶ୍ବରଃ ।
ସର୍ବେଷାମେବ ଭୂତାନାଂ ବିଷ୍ଣୁରାତ୍ମା ସନାତନଃ ॥ ୧୩ ॥

ଅସ୍ୟ ତ୍ରେଲୋକ୍ୟବୃକ୍ଷସ୍ୟ ଭୂମୌ ବିଟପଶାଖିନଃ ।
ଅଗ୍ରଂ ମଧ୍ୟଂ ତଥା ମୂଳଂ ବିଷ୍ଣୁବ୍ରହ୍ମମହେଶ୍ବରାଃ ॥ ୧୪ ॥

କାର୍ଯ୍ୟଂ ବିଷ୍ଣୁଃ କ୍ରିୟା ବ୍ରହ୍ମା କାରଣଂ ତୁ ମହେଶ୍ୱରଃ ।
ପ୍ରୟୋଜନାର୍ଥଂ ରୁଦ୍ରେଣ ମୂର୍ତ୍ତିରେକା ତ୍ରିଧା କୃତା ॥ ୧୫ ॥

ଧର୍ମୋ ରୁଦ୍ରୋ ଜଗଦ୍ବିଷ୍ଣୁଃ ସର୍ବଜ୍ଞାନଂ ପିତାମହଃ ।
ଶ୍ରୀରୁଦ୍ର ରୁଦ୍ର ରୁଦ୍ରେତି ଯସ୍ତଂ ବୃନ୍ଦାଦ୍ବିତକ୍ଷଣଃ ॥ ୧୬ ॥

କୀର୍ତ୍ତନାସ୍ତର୍ବଦେବସ୍ୟ ସର୍ବପାପେଃ ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ ।
ରୁଦ୍ରୋ ନର ଉମା ନାରୀ ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୭ ॥

ରୁଦ୍ରୋ ବ୍ରହ୍ମା ଉମା ବାଣୀ ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ।
ରୁଦ୍ରୋ ବିଷ୍ଣୁରୁମା ଲକ୍ଷ୍ମୀସ୍ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୮ ॥

ରୁଦ୍ରଃ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉମା ଛାୟା ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ।
ରୁଦ୍ରଃ ସୋମ ଉମା ତାରା ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୯ ॥

ରୁଦ୍ରୋ ଦିବା ଉମା ରାତ୍ରିସ୍ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ।
ରୁଦ୍ରୋ ଯଜ୍ଞ ଉମା ବେଦିସ୍ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୦ ॥

ରୁଦ୍ରୋ ବହିରୁମା ସ୍ୱାହା ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ।
ରୁଦ୍ରୋ ବେଦ ଉମା ଶାସ୍ତ୍ରଂ ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୧ ॥

ରୁଦ୍ରୋ ବୃକ୍ଷ ଉମା ବଲ୍ଲୀ ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ।
ରୁଦ୍ରୋ ଗନ୍ଧ ଉମା ପୁଷ୍ପଂ ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୨ ॥

ରୁଦ୍ରୋଽର୍ଥ ଅକ୍ଷରଃ ସୋମା ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ।
ରୁଦ୍ରୋ ଲିଙ୍ଗମୁମା ପୀଠଂ ତସ୍ମୈ ତସ୍ୟୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୩ ॥

ସର୍ବଦେବାତ୍ମକଂ ରୁଦ୍ରଂ ନମସ୍କୁର୍ଯ୍ୟାତ୍-ପୃଥକ୍ପୃଥକ୍ ।
ଏଭିର୍ମନ୍ତ୍ରପଦୈରେବ ନମସ୍ୟାମୀଶପାର୍ବତୀମ୍ ॥ ୨୪ ॥

ୟତ୍ର ଯତ୍ର ଭବେହାର୍ଯ୍ୟମିମଂ ମନ୍ତ୍ରମୁଦୀରୟେତ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମହା ଜଲମଧ୍ୟେ ତୁ ସର୍ବପାପୈଃ ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ ॥ ୨୫ ॥

ସର୍ବାଧିଷ୍ଠାନମଦୃଶ୍ୟଂ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ସନାତନମ୍ ।
ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦରୂପଂ ତଦବାହୁନସଗୋଚରମ୍ ॥ ୨୬ ॥

ତସ୍ମିନ୍ସୁବିଦିତେ ସର୍ବଂ ବିଜ୍ଞାତଂ ସ୍ୟାଦିଦଂ ଶୁକ୍ ।
ତଦାତ୍ମକତ୍ବାସ୍ତ୍ରର୍ବସ୍ୟ ତସ୍ମାଦ୍-ଭିନ୍ନଂ ନହି କୃଚିତ୍ ॥ ୨୭ ॥

ଦୈବିଦ୍ୟେ ବେଦିତବ୍ୟେ ହି ପରା ଚୈବାପରା ଚ ତେ ।
ତତ୍ରାପରା ତୁ ବିଦ୍ୟୈଷା ଋଗ୍ବେଦୋ ଯଜୁରେବ ଚ ॥ ୨୮ ॥

ସାମବେଦସ୍ତଥାଽଥର୍ବବେଦଃ ଶିକ୍ଷା ମୁନୀଶ୍ୱର ।
କଲ୍ଲୋ ବ୍ୟାକରଣଂ ଚୈବ ନିରୁକ୍ତଂ ଛନ୍ଦ ଏବ ଚ ॥ ୨୯ ॥

ଜ୍ୟୋତିଷଂ ଚ ଯଥା ନାତୁବିଷୟା ଅପି ବୁଦ୍ଧୟଃ ।
ଅଥୈଷା ପରମା ବିଦ୍ୟା ଯୟତ୍ତା ପରମାକ୍ଷରମ୍ ॥ ୩୦ ॥

ୟଞ୍ଜଦତ୍ରେଶ୍ୟମଗ୍ରାହ୍ୟମଗୋତ୍ରଂ ରୂପବର୍ଜିତମ୍ ।
ଅଚକ୍ଷୁଃଶ୍ରୋତ୍ରମତ୍ୟର୍ଥଂ ତଦପାଶିପଦଂ ତଥା ॥ ୩୧ ॥

ନିତ୍ୟଂ ବିଭୁଂ ସର୍ବଗତଂ ସୁସୂକ୍ଷ୍ମଂ ଚ ତଦବ୍ୟୟମ୍ ।
ତଦ୍-ଭୂତୟୋନିଂ ପଶ୍ୟନ୍ତି ଧୀରା ଆତ୍ମାନମାତ୍ମନି ॥ ୩୨ ॥

ୟଃ ସର୍ବଜ୍ଞଃ ସର୍ବବିଦ୍ୟୋ ଯସ୍ୟ ଜ୍ଞାନମୟଂ ତପଃ ।

ତସ୍ମାଦତ୍ରାନ୍ନରୂପେଣ ଜାୟତେ ଜଗଦାବଲିଃ ॥ ୩୩ ॥

ସତ୍ୟବଦ୍-ଭାତି ତତ୍ତ୍ୱର୍ତ୍ତଂ ରଞ୍ଜୁସର୍ପବଦାସ୍ଥିତମ୍ ।

ତଦେତଦକ୍ଷରଂ ସତ୍ୟଂ ତଦ୍ୱିଜ୍ଞାୟ ବିମୁଚ୍ୟତେ ॥ ୩୪ ॥

ଜ୍ଞାନେନୈବ ହି ସଂସାରବିନାଶୋ ନୈବ କର୍ମଣା ।

ଶ୍ରୋତ୍ରିୟଂ ବ୍ରହ୍ମନିଷ୍ଠଂ ସ୍ୱଗୁରୁଂ ଗଚ୍ଛେଦ୍ୟଥାବିଧି ॥ ୩୫ ॥

ଗୁରୁସ୍ତସ୍ତୈ ପରାଂ ବିଦ୍ୟାଂ ଦଦ୍ୟାଦ୍-ବ୍ରହ୍ମାତ୍ମବୋଧିନୀମ୍ ।

ଗୁହ୍ୟାୟାଂ ନିହିତଂ ସାକ୍ଷାଦକ୍ଷରଂ ବେଦ ଚେନ୍ନରଃ ॥ ୩୬ ॥

ହିତ୍ୱାଽବିଦ୍ୟାମହାଗ୍ରହିଂ ଶିବଂ ଗଚ୍ଛେସ୍ତନାତନମ୍ ।

ତଦେତଦମୃତଂ ସତ୍ୟଂ ତଦ୍ୱୋଽକ୍ଷର୍ୟଂ ମୁମୁକ୍ଷିଭିଃ ॥ ୩୭ ॥

ଧନୁସ୍ତାରଂ ଶରୋ ହ୍ୟାତ୍ମା ବ୍ରହ୍ମ ତଲ୍ଲକ୍ଷ୍ୟମୁଚ୍ୟତେ ।

ଅପ୍ରମତ୍ତେନ ବେଦବ୍ୟଂ ଶରବତ୍ତନ୍ମୟୋ ଭବେତ୍ ॥ ୩୮ ॥

ଲକ୍ଷ୍ୟଂ ସର୍ବଗତଂ ଚୈବ ଶରଃ ସର୍ବଗତୋ ମୁଖଃ ।

ବେଦା ସର୍ବଗତଶ୍ଚୈବ ଶିବଲକ୍ଷ୍ୟଂ ନ ସଂଶୟଃ ॥ ୩୯ ॥

ନ ତତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରାର୍କବପୁଃ ପ୍ରକାଶତେ ନ ବାନ୍ତି ବାତାଃ ସକଳା ଦେବତାଶ୍ଚ ।

ସ ଏଷ ଦେବଃ କୃତଭାବଭୂତଃ ସ୍ୱୟଂ ବିଶୁଦ୍ଧୋ ବିରଜଃ ପ୍ରକାଶତେ ॥ ୪୦ ॥

ଦ୍ୱୌ ସୁପଶ୍ନୌ ଶରୀରେଽସ୍ଥିତ୍ୱାବେଶାଶ୍ୟୌ ସହ ସ୍ଥିତୌ ।

ତୟୋର୍ଜୀବଃ ଫଲଂ ଭୁଞ୍ଜତେ କର୍ମଣୋ ନ ମହେଶ୍ୱରଃ ॥ ୪୧ ॥

କେବଲଂ ସାକ୍ଷିରୂପେଣ ବିନା ଭୋଗଂ ମହେଶ୍ୱରଃ ।
ପ୍ରକାଶତେ ସ୍ୱୟଂ ଭେଦଃ କଲ୍ଲିତୋ ମାୟାୟା ତୟୋଃ ॥ ୪୭ ॥

ଘଟାକାଶମଠାକାଶୌ ଯଥାକାଶପ୍ରଭେଦତଃ ।
କଲ୍ଲିତୋ ପରମୌ ଜୀବଶିବରୂପେଣ କଲ୍ଲିତୌ ॥ ୪୮ ॥

ତତ୍ତ୍ୱତତ୍ତ୍ୱ ଶିବଃ ସାକ୍ଷାଦ୍ଭିଜ୍ଞୀବତ୍ ସ୍ୱତଃ ସଦା ।
ଚିଦିଦାକାରତୋ ଭିନ୍ନା ନ ଭିନ୍ନା ଚିତ୍ତହାନିତଃ ॥ ୪୯ ॥

ଚିତ୍ତଶ୍ଚିନ୍ନ ଚିଦାକାରାଦ୍-ଭିଦ୍ୟତେ ଜତରୂପତଃ ।
ଭିଦ୍ୟତେ ଚେଦ୍ଭୂତୋ ଭେଦଶ୍ଚିଦେକା ସର୍ବଦା ଖଲୁ ॥ ୫୦ ॥

ତର୍କତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରମାଣାଞ୍ଚ ଚିଦେକତ୍ୱବ୍ୟବସ୍ଥିତେଃ ।
ଚିଦେକତ୍ୱପରିଜ୍ଞାନେ ନ ଶୋଚତି ନ ମୁହ୍ୟତି ॥ ୫୧ ॥

ଅଦ୍ୱୈତଂ ପରମାନନ୍ଦଂ ଶିବଂ ଯାତି ତୁ କୈବଲ୍ୟମ୍ ॥ ୫୨ ॥

ଅଧିଷ୍ଠାନଂ ସମସ୍ତସ୍ୟ ଜଗତଃ ସତ୍ୟଚିଦନମ୍ ।
ଅହମସ୍ମୀତି ନିଶ୍ଚିତ୍ୟ ବୀତଶୋକୋ ଭବେନ୍ନୁନିଃ ॥ ୫୩ ॥

ସ୍ୱଶରୀରେ ସ୍ୱୟଂଜ୍ୟୋତିଃସ୍ୱରୂପଂ ସର୍ବସାକ୍ଷିଣମ୍ ।
କ୍ଷୀଣଦୋଷାଃ ପ୍ରପଶ୍ୟନ୍ତି ନେତରେ ମାୟାୟାବୃତାଃ ॥ ୫୪ ॥

ଏବଂ ରୂପପରିଜ୍ଞାନଂ ଯଥାସ୍ତ୍ରୀ ପରୟୋଗିନଃ ।
କୁତ୍ରଚିଦ୍ଭ୍ରମନଂ ନାସ୍ତି ତସ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୱରୂପିଣଃ ॥ ୫୫ ॥

ଆକାଶମେକଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣଂ କୁତ୍ରଚିନ୍ନୈବ ଗଚ୍ଛତି ।
ତଦ୍ୱସ୍ତାତ୍ତ୍ୱପରିଜ୍ଞାନୀ କୁତ୍ରଚିନ୍ନୈବ ଗଚ୍ଛତି ॥ ୫୬ ॥

ସ ଯୋ ହ ବୈ ତପ୍ତରମଂ ବ୍ରହ୍ମ ଯୋ ବେଦ ବୈ ମୁନିଃ ।

ବ୍ରହ୍ମେବ ଭବତି ସ୍ୱସ୍ତଃ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦମାତୃକଃ ॥ ୫୭ ॥ ଇତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥

ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।

ତେଜସ୍ୱିନାବଧୀତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ୱିଷାବହୈ ॥

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ରୁଦ୍ରହୃଦୟୋପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ ଉପନିଷଦ

(Panchabrahmopanishat / Panchabrahma Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦ୍ / ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦ୍ ॥

ବ୍ରହ୍ମାଦିପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମାଣୋ ଯତ୍ର ବିଶ୍ରାନ୍ତିମାପୁୟୁଃ ।
ତଦଂଶସ୍ତସ୍ମିନ୍ନାକାରଂ ରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।
ତେଜସ୍ବିନାବଧୀତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ବିଷାବହୈ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

ଅଥ ପୈତ୍ତଲୀଦୋ ଭଗବାନ୍-ଭୋ କିମାଦୌ କିଂ ଜାତମିତି ।
ସଦ୍ୟୋ ଜାତମିତି । କିଂ ଭଗବ ଇତି । ଅଯୋର ଇତି । କିଂ ଭଗବ ଇତି । ବାମଦେବ ଇତି ।
କିଂ ବା ପୁନରିମେ ଭଗବ ଇତି । ତତ୍-ପୁରୁଷ ଇତି । କିଂ ବା ପୁନରିମେ ଭଗବ ଇତି ।
ସର୍ବେଷାଂ ଦିବ୍ୟାନାଂ ପ୍ରେରୟିତା ଇଶାନ ଇତି ।
ଇଶାନୋ ଭୂତଭବ୍ୟସ୍ୟ ସର୍ବେଷାଂ ଦେବଯୋଗିନାମ୍ ।
କତି ବର୍ଣ୍ଣାଃ । କତି ଭେଦାଃ । କତି ଶକ୍ତୟଃ । ଯସ୍ରର୍ବଂ ତଦ୍ବୁଦ୍ୟମ୍ ।
ତସ୍ମୈ ନମୋ ମହାଦେବାୟ ମହାରୁଦ୍ରାୟ ପ୍ରୋବାତ ତସ୍ମୈ ଭଗବାନ୍ନହେଶଃ ।

ଗୋପ୍ୟାଦ୍ଭୋପ୍ୟତରଂ ଲୋକେ ଯଦ୍ୟସ୍ତ୍ରି ଶୁଶୁ ଶାକଲ ।
ସଦ୍ୟୋ ଜାତଂ ମହୀ ପୂଷା ରମା ବ୍ରହ୍ମାଃ ତ୍ରିବୃହ୍ମରଃ ॥ ୧ ॥

ଋଗ୍ବେଦୋ ଗାର୍ହପତ୍ୟଂ ଚ ମନ୍ତ୍ରାଃ ସପ୍ତ ସ୍ବରାସ୍ତଥା ।
ବର୍ଣ୍ଣଂ ପୀତଂ କ୍ରିୟା ଶକ୍ତିଃ ସର୍ବାଭୀଷ୍ଟଫଳପ୍ରଦମ୍ ॥ ୨ ॥

ଅଘୋରଂ ସଲିଳଂ ଚନ୍ଦ୍ରଂ ଗୌରୀ ବେଦ ଦ୍ବିତୀୟକମ୍ ।
ନୀରଦାତ୍ ସ୍ବରଂ ସାନ୍ତ୍ରଂ ଦକ୍ଷିଣାଗ୍ନିରୁଦାହୃତମ୍ ॥ ୩ ॥

ପଞ୍ଚାଶଦ୍ବର୍ଣ୍ଣସଂଯୁକ୍ତଂ ସ୍ଥିତିରିଚ୍ଛାକ୍ରିୟାନ୍ବିତମ୍ ।
ଶକ୍ତିରକ୍ଷଣସଂଯୁକ୍ତଂ ସର୍ବାଘୌଘବିନାଶନମ୍ ॥ ୪ ॥

ସର୍ବଦୁଷ୍ଟପ୍ରଶମନଂ ସର୍ବେଶ୍ବର୍ଯ୍ୟଫଳପ୍ରଦମ୍ ।
ବାମଦେବଂ ମହାବୋଧଦାୟକଂ ପାବକାତ୍ମକମ୍ ॥ ୫ ॥

ବିଦ୍ୟାଲୋକସମାୟୁକ୍ତଂ ଭାନୁକୋଟିସମପ୍ରଭମ୍ ।
ପ୍ରସନ୍ନଂ ସାମବେଦାଖ୍ୟଂ ନାନାଷ୍ଟକସମନ୍ବିତମ୍ ॥ ୬ ॥

ଧୀରସ୍ବରମଧୀନଂ ଚାହବନୀୟମନୁଭବମ୍ ।
ଜ୍ଞାନସଂହାରସଂଯୁକ୍ତଂ ଶକ୍ତିଦ୍ବୟସମନ୍ବିତମ୍ ॥ ୭ ॥

ବର୍ଣ୍ଣଂ ଶୁକ୍ଳଂ ତମୋମିଶ୍ରଂ ପୂର୍ଣ୍ଣବୋଧକରଂ ସ୍ବୟମ୍ ।
ଧାମତ୍ରୟନିୟନ୍ତ୍ରାରଂ ଧାମତ୍ରୟସମନ୍ବିତମ୍ ॥ ୮ ॥

ସର୍ବସୌଭାଗ୍ୟଦଂ ନୃଣାଂ ସର୍ବକର୍ମଫଳପ୍ରଦମ୍ ।
ଅଷ୍ଟାକ୍ଷରସମାୟୁକ୍ତମଷ୍ଟପତ୍ରାକ୍ତରସ୍ଥିତମ୍ ॥ ୯ ॥

ୟତ୍ତତ୍-ପୁରୁଷଂ ପ୍ରୋକ୍ତଂ ବାୟୁମଣ୍ଡଳସଂବୃତମ୍ ।
ପଞ୍ଚାଗ୍ନିନା ସମାୟୁକ୍ତଂ ମନ୍ତ୍ରଶକ୍ତିନିୟାମକମ୍ ॥ ୧୦ ॥

ପଞ୍ଚାଶସ୍ବରବର୍ଣ୍ଣାଖ୍ୟମଧର୍ବବେଦସ୍ବରୂପକମ୍ ।
କୋଟିକୋଟିଗଣାଧ୍ୟକ୍ଷଂ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡାଖଣ୍ଡବିଗ୍ରହମ୍ ॥ ୧୧ ॥

ବର୍ଣ୍ଣଂ ରକ୍ତଂ କାମଦଂ ଚ ସର୍ବାପିବ୍ୟାପିଭେଷଜମ୍ ।
ସୃଷ୍ଟିସ୍ଥିତିଲୟାଦୀନାଂ କାରଣଂ ସର୍ବଶକ୍ତିଧୃକ୍ ॥ ୧୨ ॥

ଅବସ୍ଥାତ୍ରିତୟାତୀତଂ ତୁରୀୟଂ ବ୍ରହ୍ମସଂକ୍ଷିତମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁଦିତିଃ ସେବ୍ୟଂ ସର୍ବେଷାଂ ଜନକଂ ପରମ୍ ॥ ୧୩ ॥

ଇଶାନଂ ପରମଂ ବିଦ୍ୟାତ୍-ପ୍ରେରକଂ ବୁଦ୍ଧିସାକ୍ଷିଣମ୍ ।
ଆକାଶାତ୍ମକମବ୍ୟକ୍ତମୋଂକାରସ୍ୱରଭୂଷିତମ୍ ॥ ୧୪ ॥

ସର୍ବଦେବମୟଂ ଶାନ୍ତଂ ଶାନ୍ତ୍ୟତୀତଂ ସ୍ୱରାଦୃହିଃ ।
ଅକାରାଦିସ୍ୱରାଧ୍ୟକ୍ଷମାକାଶମୟବିଗ୍ରହମ୍ ॥ ୧୫ ॥

ପଞ୍ଚକୃତ୍ୟନିୟନ୍ତାରଂ ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମାତ୍ମକଂ ବୃହତ୍ ।
ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମୋପସଂହାରଂ କୃତ୍ୱା ସ୍ୱାତ୍ମନି ସଂସ୍ଥିତଃ ॥ ୧୬ ॥

ସ୍ୱମାୟାବୈଭବାନ୍ସର୍ବାନ୍ସଂହୃତ୍ୟ ସ୍ୱାତ୍ମନି ସ୍ଥିତଃ ।
ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମାତ୍ମକାତୀତୋ ଭାସତେ ସ୍ୱସ୍ତୁତେଜସା ॥ ୧୭ ॥

ଆଦାବନ୍ତେ ଚ ମଧ୍ୟେ ଚ ଭାସସେ ନାନ୍ୟହେତୁନା ।
ମାୟାୟା ମୋହିତାଃ ଶଂଭୋର୍ମହାଦେବଂ ଜଗଦ୍ଭୁରୁମ୍ ॥ ୧୮ ॥

ନ ଜାନନ୍ତି ସୁରାଃ ସର୍ବେ ସର୍ବକାରଣକାରଣମ୍ ।
ନ ସଂହୃଣୋତିଷ୍ଠତି ରୂପମସ୍ୟ ପରାପୂର୍ବଂ ପୁରୁଷଂ ବିଶ୍ୱଧାମ ॥ ୧୯ ॥

ୟେନ ପ୍ରକାଶତେ ବିଶ୍ୱଂ ଯତ୍ରେବ ପ୍ରବିଲୀୟତେ ।
ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମ ପରମଂ ଶାନ୍ତଂ ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମାସ୍ମି ପରଂ ପଦମ୍ ॥ ୨୦ ॥

ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ ପରଂ ବିଦ୍ୟାସୁଦେଫାଜାତାଦିପୂର୍ବକମ୍ ।
ଦୃଶ୍ୟତେ ଶୂନ୍ୟତେ ଯତ୍ ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମାତ୍ମକଂ ସ୍ୱୟମ୍ ॥ ୨୧ ॥

ପଞ୍ଚଧା ବର୍ତ୍ତମାନଂ ତଂ ବ୍ରହ୍ମକାର୍ଯ୍ୟମିତି ସ୍ମୃତମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମକାର୍ଯ୍ୟମିତି ଜ୍ଞାତ୍ୱା ଇଶାନଂ ପ୍ରତିପଦ୍ୟତେ ॥ ୨୨ ॥

ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମାତ୍ମକଂ ସର୍ବଂ ସ୍ୱାତ୍ମନି ପ୍ରବିଲାପ୍ୟ ତ ।
ସୋଽହମସ୍ମୀତି ଜାନୀୟାଦ୍ୱିଦ୍ୱାନ୍-ବ୍ରହ୍ମାମୃତୋ ଭବେତ୍ ॥ ୨୩ ॥

ଇତ୍ୟେତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମ ଜାନୀୟାଦ୍ୟଃ ସ ମୁକ୍ତୋ ନ ସଂଶୟଃ ।
ପଞ୍ଚାକ୍ଷରମୟଂ ଶଂଭୁଂ ପରବ୍ରହ୍ମସ୍ୱରୂପିଣମ୍ ॥ ୨୪ ॥

ନକାରାଦିୟକାରାନ୍ତଂ ଜ୍ଞାତ୍ୱା ପଞ୍ଚାକ୍ଷରଂ ଜପେତ୍ ।
ସର୍ବଂ ପଞ୍ଚାତ୍ମକଂ ବିଦ୍ୟାପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମାତ୍ମତତ୍ତ୍ୱତଃ ॥ ୨୫ ॥

ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମାତ୍ମିକୀଂ ବିଦ୍ୟାଂ ଯୋଽଧୀତେ ଭକ୍ତିଭାବିତଃ ।
ସ ପଞ୍ଚାତ୍ମକତାମେତ୍ୟ ଭାସତେ ପଞ୍ଚଧା ସ୍ୱୟମ୍ ॥ ୨୬ ॥

ଏବମୁକ୍ତା ମହାଦେବୋ ଗାଲବସ୍ୟ ମହାତ୍ମନଃ ।
କୃପାଂ ତକାର ତତ୍ତ୍ୱେବ ସ୍ୱାତ୍ମର୍ପିମଗମସ୍ତ୍ୱୟମ୍ ॥ ୨୭ ॥

ୟସ୍ୟ ଶ୍ରବଣମାତ୍ରେଣାଶ୍ରୁତମେବ ଶ୍ରୁତଂ ଭବେତ୍ ।
ଅମତଂ ତ ମତଂ ଜ୍ଞାତମବିଜ୍ଞାତଂ ତ ଶାକଲ ॥ ୨୮ ॥

ଏକେନୈବ ତୁ ପିଣ୍ଡେନ ମୃତ୍ତିକାୟାଶ୍ଚ ଗୌତମ ।
ବିଜ୍ଞାତଂ ମୃଶ୍ମୟଂ ସର୍ବଂ ମୃଦଭିନ୍ନଂ ହି କାର୍ଯ୍ୟକମ୍ ॥ ୨୯ ॥

ଏକେନ ଲୋହମଶିନା ସର୍ବଂ ଲୋହମୟଂ ଯଥା ।
ବିଜ୍ଞାତଂ ସ୍ୟାଦପୈକେନ ନଶାନାଂ କୃତ୍ୱନେନ ତ ॥ ୩୦ ॥

ସର୍ବଂ କାର୍ଯ୍ୟାୟଂ ଜ୍ଞାତଂ ତଦଭିନ୍ନଂ ସ୍ୱଭାବତଃ ।
କାରଣାଭିନ୍ନରୂପେଣ କାର୍ଯ୍ୟକାରଣମେବ ହି ॥ ୩୧ ॥

ତଦ୍ରୂପେଣ ସଦା ସତ୍ୟଂ ଭେଦେନୋକ୍ତିର୍ମୂଢ଼ା ଖଲୁ ।
ତତ୍ତ୍ୱକାରଣମେକଂ ହି ନ ଭିନ୍ନଂ ନୋଭୟାତ୍ତୁକମ୍ ॥ ୩୨ ॥

ଭେଦଃ ସର୍ବତ୍ର ମିଥ୍ୟୈବ ଧର୍ମାଦେରନିରୂପଣାତ୍ ।
ଅତଶ୍ଚ କାରଣଂ ନିତ୍ୟମେକମେବାଦୃୟଂ ଖଲୁ ॥ ୩୩ ॥

ଅତ୍ର କାରଣମଦ୍ୱୈତଂ ଶୁଦ୍ଧଚୈତନ୍ୟମେବ ହି ।
ଅସ୍ଥିନ୍-ବ୍ରହ୍ମପୁରେ ବେଶ୍ମ ଦହରଂ ଯଦିଦଂ ମୁନେ ॥ ୩୪ ॥

ପୁଣ୍ଡରୀକଂ ତୁ ତନ୍ମଧ୍ୟେ ଆକାଶୋ ଦହରୋଽସ୍ତି ତତ୍ ।
ସ ଶିବଃ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଃ ସୋଽନ୍ୱେଷ୍ୟବ୍ୟା ମୁମୁକ୍ଷିଭିଃ ॥ ୩୫ ॥

ଅୟଂ ହୃଦି ହ୍ରିତଃ ସାକ୍ଷୀ ସର୍ବେଷାମବିଶେଷତଃ ।
ତେନାୟଂ ହୃଦୟଂ ପ୍ରୋକ୍ତଃ ଶିବଃ ସଂସାରମୋଚକଃ ॥ ୩୬ ॥ ଇତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥

ହରିଃ ଓଁ ତତ୍ତ୍ୱତ୍ ॥

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।
ତେଜସ୍ୱିନାବଧୀତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ୱିଷାବହୈ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମୋପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଅଥର୍ବଶିର ଉପନିଷଦ

(Atharvashiropanisat / Atharvashira Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀମତୀ ସସ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର

ଅଧର୍ବଶିରୋପନିଷଦ୍ / ଅଧର୍ବଶିର ଉପନିଷଦ୍ / ଶିବାଧର୍ବଶୀର୍ଷଂ ଉପନିଷଦ୍

॥ ଅଥ ଅଧର୍ବଶିରୋପନିଷଦ୍ ॥

ଅଧର୍ବଶିରସ୍ଥାମର୍ଥମନର୍ଥପ୍ରୋତବାଚକମ୍ ।

ସର୍ବାଧାରମନାଧାରଂ ସ୍ୱମାତ୍ରତ୍ୱେପଦାକ୍ଷରମ୍ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯୁଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗୁଁସସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତ୍ରାକ୍ଷ୍ୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ଓଁ ଦେବା ହ ବୈ ସ୍ୱର୍ଗଂ ଲୋକମାୟୁସ୍ତେ ରୁଦ୍ରମପୃଚ୍ଛନ୍-କୋ ଭବାନିତି ।
ସୋଽବ୍ରବୀଦହମେକଃ ପ୍ରଥମମାସୀଦୂର୍ତାମି ତ ଭବିଷ୍ୟାମି ତ ନାନ୍ୟଃ କଶ୍ଚିନ୍ନୁତ୍ତୋ ବ୍ୟତିରିକ୍ତ ଇତି ।
ସୋଽନ୍ତରାଦନ୍ତରଂ ପ୍ରାବିଶତ୍ ଦିଶୋ ବ୍ୟନ୍ତରଂ ପ୍ରାବିଶତ୍ ସୋଽହଂ
ନିତ୍ୟାନିତ୍ୟୋ ବ୍ୟକ୍ତାବ୍ୟକ୍ତୋ ବ୍ରହ୍ମାହଂ ବ୍ରହ୍ମାହଂ ପ୍ରାଞ୍ଜିଃ ପ୍ରତ୍ୟଞ୍ଜୋଽହଂ
ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଜି ଉଦଞ୍ଜୋଽହଂ ଅଧଶ୍ଳୋଧ୍ୱଂ ତାହଂ ଦିଶଶ୍ଚ ପ୍ରତିଦିଶଶ୍ଚାହଂ
ପୁମାନପୁମାନ୍ ସ୍ତ୍ରୀୟଶ୍ଚାହଂ ଗାୟତ୍ରୀହଂ ସାବିତ୍ରୀହଂ ତ୍ରିଷ୍ଟୁବ୍-ଜଗତ୍ୟନୁଷ୍ଟୁପ୍
ତାହଂ ଛନ୍ଦୋଽହଂ ଗାର୍ହପତ୍ୟୋ ଦକ୍ଷିଣାଗ୍ନିରାହବନୀୟୋଽହଂ ସତ୍ୟୋଽହଂ
ଗୌରହଂ ଗୌର୍ଯୁହମୃଗହଂ ଯଜୁରହଂ ସାମାହମଥର୍ବାଙ୍ଗିରସୋଽହଂ
ଜ୍ୟେଷ୍ଠୋଽହଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠୋଽହଂ ବରିଷ୍ଠୋଽହମାପୋଽହଂ ତେଜୋଽହଂ
ଗୁହ୍ୟୋଽହମରଣ୍ୟୋଽହମକ୍ଷରମହଂ କ୍ଷରମହଂ ପୁଷ୍କରମହଂ ପବିତ୍ରମହମଗ୍ରଂ
ତ ମଧ୍ୟଂ ତ ବହିଷ୍ଠ ପୁରସ୍ତାଞ୍ଜ୍ୟାତିରିତ୍ୟହମେବ ସର୍ବେ ବ୍ୟୋମମେବ
ସ ସର୍ବେ ସମା ଯୋ ମାଂ ବେଦ ସ ଦେବାନ୍-ବେଦ ସ ସର୍ବାଂଶ୍ଚ

ବେଦାନ୍‌ସାଙ୍ଗାନପି ବ୍ରହ୍ମ ବ୍ରାହ୍ମଣୈଷ୍ଠ ଗାଂ ଗୋଭିର୍ବାହ୍ମାଣାନ୍‌-ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟନ
ହବିର୍ହବିଷା ଆୟୁରାୟୁଷା ସତ୍ୟେନ ସତ୍ୟଂ ଧର୍ମେଣ ଧର୍ମଂ ତର୍ପୟାମି ସ୍ତେନ ତେଜସା ।
ତତୋ ହ ବୈ ତେ ଦେବା ରୁଦ୍ରମପୃଚ୍ଛନ୍ ତେ ଦେବା ରୁଦ୍ରମପଶ୍ୟନ୍ ।
ତେ ଦେବା ରୁଦ୍ରମଧ୍ୟାଶଂସ୍ତେ ଦେବା ଉର୍ଧ୍ୱବାହବୋ ରୁଦ୍ରଂ ସୁବଚ୍ଛି ॥ ୧ ॥

ଓଁ ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଶ୍ଚ ବ୍ରହ୍ମା ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ ଯଶ୍ଚ ବିଷ୍ଣୁସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଶ୍ଚ ସ୍ୱାହସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୩ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଶ୍ଚେନ୍ଦ୍ରସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୪ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଶ୍ଚାଗ୍ନିସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୫ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଶ୍ଚ ବାୟୁସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୬ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଶ୍ଚ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୭ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଶ୍ଚ ସୋମସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୮ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନେଽ ତାଶ୍ଚୌ ଗ୍ରହାସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୯ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନେଽ ତାଶ୍ଚୌ ପ୍ରତିଗ୍ରହାସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୦ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟା ଚ ଭୂସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୧ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟା ଚ ଭୁବସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୨ ॥

ଯୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟା ଚ ସ୍ୱସ୍ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୩ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜ ମହସ୍ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୪ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟା ଚ ପୃଥିବୀ ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୫ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜାତୁରିକ୍ଷଂ ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୬ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟା ଚ ଦୈତ୍ୟାସ୍ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୭ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟାଶ୍ଵାପସ୍ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୮ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜ ତେଜସ୍ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୧୯ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜାକାଶଂ ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୦ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଶ୍ଚ କାଲସ୍ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୧ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଶ୍ଚ ଯମସ୍ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୨ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଶ୍ଚ ମୃତ୍ୟୁସ୍ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୩ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜାମୃତଂ ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୪ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜ ବିଶ୍ଵଂ ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୫ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜ ସ୍ଥୂଲଂ ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୬ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜ ସୂକ୍ଷ୍ମଂ ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୭ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜ ଶୁକ୍ଳଂ ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୮ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜ କୃଷ୍ଣଂ ତସ୍ତୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ॥ ୨୯ ॥

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜ କୃତ୍ନଂ ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ।। ୩୦ ।।

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜ ସତ୍ୟଂ ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ।। ୩୧ ।।

ୟୋ ବୈ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଭଗବାନ୍ୟଜ ସର୍ବଂ ତସ୍ମୈ ବୈ ନମୋ ନମଃ ।। ୩୨ ।। ।। ୨ ।।

ଭୁସ୍ତେ ଆଦିର୍ମଧ୍ୟଂ ଭୁବସ୍ତେ ସ୍ବସ୍ତେ ଶୀର୍ଷଂ ବିଶ୍ବରୂପୋଽସି ବ୍ରହ୍ମେକସ୍ତୁଂ
ଦ୍ବିଧା ତ୍ରିଧା ବଜସ୍ତୁଂ ଶାନ୍ତିସ୍ତୁଂ ପୁଷ୍ତିସ୍ତୁଂ ହୃତମହୃତଂ ଦତ୍ତମଦତ୍ତଂ
ସର୍ବମସର୍ବଂ ବିଶ୍ବମବିଶ୍ବଂ କୃତମକୃତଂ ପରମପରଂ ପରାୟଣଂ ଚ ତ୍ବମ୍ ।
ଅପାମ ସୋମମମୃତା ଅଭୁମାଗନ୍ତୁ ଜ୍ୟୋତିରବିଦାମ ଦେବାନ୍ ।
କିମସ୍ମାନ୍-କୃଣବଦରାତିଃ କିମ୍ନୁ ଧୂର୍ତ୍ତିରମୃତଂ ମର୍ତ୍ୟଂ ଚ ।
ସୋମସୂର୍ଯ୍ୟଃ ପୁରସ୍ତାତ୍ ସୁକ୍ଷ୍ମଃ ପୁରୁଷଃ ।
ସର୍ବଂ ଜଗନ୍ନିତଂ ବା ଏତଦକ୍ଷରଂ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଂ ସୌମ୍ୟଂ ସୁକ୍ଷ୍ମଂ
ପୁରୁଷଂ ଗ୍ରାହ୍ୟମଗ୍ରାହ୍ୟେଣ ଭାବଂ ଭାବେନ ସୌମ୍ୟଂ ସୌମ୍ୟେନ
ସୁକ୍ଷ୍ମଂ ସୁକ୍ଷ୍ମେଣ ବାୟବ୍ୟଂ ବାୟବ୍ୟେନ ଗ୍ରସତି ତସ୍ମୈ ମହାଗ୍ରାସାୟ ବୈ ନମୋ ନମଃ ।
ହୃଦିସ୍ତ୍ବା ଦେବତାଃ ସର୍ବା ହୃଦି ପ୍ରାଣେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତାଃ ।
ହୃଦି ତ୍ବମସି ଯୋ ନିତ୍ୟଂ ତିସ୍ରୋ ମାତ୍ରାଃ ପରସ୍ତୁ ସଃ ।
ତସ୍ୟୋଽଭରତଃ ଶିରୋ ଦକ୍ଷିଣତଃ ପାଦୌ ଯୁ ଉତ୍ତରତଃ
ସ ଓଞ୍ଜାରଃ ଯୁ ଓଞ୍ଜାରଃ ସ ପ୍ରଣବଃ ଯୁଃ ପ୍ରଣବଃ ସ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ଯୁଃ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ
ସୋଽନନ୍ତୋ ଯୋଽନନ୍ତସ୍ତୁତାରଂ ଯୁତାରଂ ତଜ୍ଜୁକ୍ଳଂ ଯଜ୍ଜୁକ୍ଳଂ ତସୁକ୍ଳଂ ଯସୁକ୍ଳଂ
ତଦ୍ୱୈଦ୍ୟାତଂ ଯଦ୍ୱୈଦ୍ୟାତଂ ତପ୍ତରଂ ବ୍ରହ୍ମ ଯପ୍ତରଂ ବ୍ରହ୍ମ ସ ଏକଃ ଯୁ ଏକଃ
ସ ରୁଦ୍ରୋ ଯୋ ରୁଦ୍ରଃ ସ ଇଶାନୋ ଯୁ ଇଶାନଃ ସ ଭଗବାନ୍ ମହେଶ୍ବରଃ ।। ୩ ।।

ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତ ଓଞ୍ଜାରୋ ଯସ୍ତାଦୁଚ୍ଚାର୍ଯ୍ୟମାଣ ଏବ
ପ୍ରାଣାନୁର୍ଧ୍ବମୁକ୍ତାମୟତି ତସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ଓଞ୍ଜାରଃ ।

ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ପ୍ରଣବଃ ଯସ୍ତାଦୁଜ୍ଞାୟମାଣ ଏବ ରାଗ୍ୟଦ୍ଵୟାମାଥର୍ବାଙ୍ଗିରସୋ
ବ୍ରହ୍ମ ବ୍ରାହ୍ମଣେଭ୍ୟଃ ପ୍ରଣାମୟତି ନାମୟତି ଚ ତସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ପ୍ରଣବଃ ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ଯସ୍ତାଦୁଜ୍ଞାୟମାଣ ଏବ ଯଥା ପଲଲପିଣ୍ଡମିବ
ଶାନ୍ତରୂପମୋତପ୍ରୋତମନୁପ୍ରାପ୍ତୋ ବ୍ୟତିସ୍ପୃଷ୍ଟଶ୍ଚ ତସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେନନ୍ତ୍ରୋ ଯସ୍ତାଦୁଜ୍ଞାୟମାଣ ଏବ ତିର୍ଯ୍ୟଗ୍ଧୃମଧସ୍ତାକାସ୍ୟାନ୍ତ୍ରୋ
ନୋପଲଭ୍ୟତେ ତସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେନନ୍ତ୍ରଃ ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ତାରଂ ଯସ୍ତାଦୁଜ୍ଞାୟମାଣ ଏବ
ଗର୍ଭଜନ୍ମବ୍ୟାଧିଜରାମରଣସଂସାରମହାଭୟାଭାରୟତି ତ୍ରାୟତେ ଚ ତସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ତାରମ୍ ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ଶୁକ୍ଳଂ ଯସ୍ତାଦୁଜ୍ଞାୟମାଣ ଏବ କ୍ଳୟତେ କ୍ଳାମୟତେ ଚ ତସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ଶୁକ୍ଳମ୍ ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ସୁକ୍ଷ୍ମଂ ଯସ୍ତାଦୁଜ୍ଞାୟମାଣ ଏବ ସୁକ୍ଷ୍ମୋ ଭୂତ୍ୱା
ଶରୀରାଣ୍ୟଧିତିଷ୍ଠତି ସର୍ବାଣି ଚାଙ୍ଗାନ୍ୟଭିମୃଗତି ତସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ସୁକ୍ଷ୍ମମ୍ ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ବୈଦ୍ୟୁତଂ ଯସ୍ତାଦୁଜ୍ଞାୟମାଣ ଏବାବ୍ୟକ୍ତେ
ମହତି ତମସି ଦ୍ୟୋତୟତେ ତସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ବୈଦ୍ୟୁତମ୍ ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ଯସ୍ତାପୁରମପରଂ ପରାୟଣଂ ଚ
ବୃହଦ୍ବୃହତ୍ୟା ବୃହୟତି ତସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ଏକୋ ଯଃ ସର୍ବାନ୍ ପ୍ରାଣାନ୍ ସଂଭକ୍ଷ୍ୟ
ସଂଭକ୍ଷଣେନାଜଃ ସଂସୃଜତି ବିସୃଜତି ଚ ।
ତୀର୍ଥମେକେ ବ୍ରଜନ୍ତି ତୀର୍ଥମେକେ ଦକ୍ଷିଣାଃ ପ୍ରତ୍ୟସ୍ତି ଉଦସ୍ତିଃ
ପ୍ରାଞ୍ଚୋଽଭିବ୍ରଜନ୍ତ୍ୟେକେ ତେଷାଂ ସର୍ବେଷାମିହ ସଂଗତିଃ ।
ସାକଂ ସ ଏକୋ ଭୂତଶ୍ଚରତି ପ୍ରଜାନଂ ତସ୍ତାଦୁତ୍ୟତ ଏକଃ ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ରୁଦ୍ରଃ ଯସ୍ତାଦୃଷିଭିର୍ନାନୈର୍ଯଜ୍ଞେର୍ଦ୍ରୁତମସ୍ୟ
ରୂପମୁପଲଭ୍ୟତେ ତସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ରୁଦ୍ରଃ ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ଇଶାନଃ ଯଃ ସର୍ବାନ୍ଦେବାନୀଶତେ ଇଶାନୀଭିର୍ଜନନୀଭିଶ୍ଚ ଶକ୍ତିଭିଃ ।
ଅଭି ତ୍ୱା ଶୂର ନୋନୁମୋ ଦୁଷ୍ଟା ଇବ ଧେନବଃ ।

ଇଶାନମସ୍ୟ ଜଗତଃ ସ୍ୱର୍ଗୁଣମୀଶାନମିନ୍ଦ୍ର ତସ୍ମିନ୍ ଇତି ତସ୍ମାଦୁଚ୍ୟତେ ଇଶାନଃ ।
 ଅଥ କସ୍ମାଦୁଚ୍ୟତେ ଭଗବାନ୍ନହେଶ୍ୱରଃ ଯସ୍ମାନ୍-ଭକ୍ତାଞ୍ଜିଜ୍ଞାନେନ
 ଭଜତ୍ୟନ୍ନଗୃହଣାତି ଚ ବାଚଂ ସଂସୃଜତି ବିସୃଜତି ଚ
 ସର୍ବାନ୍ଭାବାନ୍ପରିତ୍ୟଜ୍ୟାନ୍ତୁଜ୍ଞାନେନ ଯୋଗୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟେଣ ମହତି ମହୀୟତେ
 ତସ୍ମାଦୁଚ୍ୟତେ ଭଗବାନ୍ନହେଶ୍ୱରଃ । ତଦେତଦ୍ବ୍ରତଚରିତମ୍ ॥ ୪ ॥

ଏଷୋ ହ ଦେବଃ ପ୍ରଦିଶୋ ନୁ ସର୍ବାଃ ପୂର୍ବୋ ହ ଜାତଃ ସ ଉ ଗର୍ଭେ ଅନ୍ତଃ ।
 ସ ଏବ ଜାତଃ ସ ଜନିଷ୍ୟମାଣଃ ପ୍ରତ୍ୟତ୍-ଜନାସ୍ତ୍ରିଷ୍ଠତି ସର୍ବତୋମୁଖଃ ।
 ଏକୋ ରୁଦ୍ରୋ ନ ଦ୍ୱିତୀୟାୟ ତସ୍ମୈ ଯ ଇମାଂଲ୍ଲୋକାନୀଗତ ଇଶନୀଭିଃ ।
 ପ୍ରତ୍ୟତ୍-ଜନାସ୍ତ୍ରିଷ୍ଠତି ସଂତୁକୋଚାନ୍ତକାଳେ ସଂସୃଜ୍ୟ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନାନି ଗୋପ୍ତା ।
 ଯୋ ଯୋନିଂ ଯୋନିମଧିତିଷ୍ଠତ୍ୟେକୋ ଯେନେଦଂ ସଂଚରତି ବିଚରତି ସର୍ବମ୍ ।
 ତମୀଶାନଂ ବରଦଂ ଦେବମୀତ୍ୟଂ ନିଚାୟୋମାଂ ଶାନ୍ତିମତ୍ୟନ୍ତମେତି ।
 କ୍ଷମାଂ ହିତ୍ୱା ହେତୁଜାଲାସ୍ୟ ମୂଲଂ ବୁଦ୍ଧ୍ୟା ସଂଚିତଂ ସ୍ଥାପୟିତ୍ୱା ତୁ ରୁଦ୍ରେ ରୁଦ୍ରମେକତ୍ୱମାହୁଃ ।
 ଶାଶ୍ୱତଂ ବୈ ପୁରାଣମିଷମୂର୍ତ୍ତେନ ପଶବୋଽନୁନାମୟନ୍ତଂ ମୃତ୍ୟୁପାଶାନ୍ ।
 ତଦେତେନାତ୍ମନ୍ନେତେନାର୍ପତତ୍ତୃପ୍ୟମାତ୍ରେଣ ଶାନ୍ତିଂ ସଂସୃଜନ୍ତି ପାଶବିମୋକ୍ଷଣମ୍ ।
 ଯା ସା ପ୍ରଥମା ମାତ୍ରା ବ୍ରହ୍ମଦେବତ୍ୟା ରକ୍ତା ବର୍ଣ୍ଣେନ ଯସ୍ତାଂ
 ଧ୍ୟାୟତେ ନିତ୍ୟଂ ସ ଗଚ୍ଛେଦ୍-ବ୍ରହ୍ମଂ ପଦମ୍ ।
 ଯା ସା ଦ୍ୱିତୀୟା ମାତ୍ରା ବିଷ୍ଣୁଦେବତ୍ୟା କୃଷ୍ଣା ବର୍ଣ୍ଣେନ
 ଯସ୍ତାଂ ଧ୍ୟାୟତେ ନିତ୍ୟଂ ସ ଗଚ୍ଛେଦ୍ୱୈଷ୍ଣବଂ ପଦମ୍ ।
 ଯା ସା ତୃତୀୟା ମାତ୍ରା ଇଶାନଦେବତ୍ୟା କପିଳା ବର୍ଣ୍ଣେନ ଯସ୍ତାଂ
 ଧ୍ୟାୟତେ ନିତ୍ୟଂ ସ ଗଚ୍ଛେଦ୍ୱୈଶାନଂ ପଦମ୍ ।
 ଯା ସାଽର୍ପଚତୁର୍ଥୀ ମାତ୍ରା ସର୍ବଦେବତ୍ୟାଽବ୍ୟକ୍ତୀଭୂତା ଖଂ ବିଚରତି
 ଶୁଦ୍ଧସ୍ତୃତିକସନ୍ନିଭା ବର୍ଣ୍ଣେନ ଯସ୍ତାଂ ଧ୍ୟାୟତେ ନିତ୍ୟଂ ସ ଗଚ୍ଛେଦ୍ବ୍ରହ୍ମନାମକଂ
 ତଦେତମୁପାସୀତ ମୁନୟୋଽବାଗ୍ମଦନ୍ତି ନ ତସ୍ୟ ଗ୍ରହଣମୟଂ ପଦ୍ମା ବିହିତ
 ଉତ୍ତରେଣ ଯେନ ଦେବା ଯାନ୍ତି ଯେନ ପିତରୋ ଯେନ ଋଷୟଃ ପରମପରଂ ପରାୟଣଂ ଚେତି ।

ବାଲାଗ୍ରମାତ୍ରଂ ହୃଦୟସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ବିଶ୍ଵଂ ଦେବଂ ଜାତରୂପଂ ବରେଣ୍ୟମ୍ ।
 ତମାତ୍ମସ୍ତଂ ଯେ ନୁ ପଶ୍ୟନ୍ତି ଧୀରାସ୍ତେଷାଂ ଶାନ୍ତିର୍ଭବତି ନେତରେଷାମ୍ ।
 ଯସ୍ମିନ୍-କ୍ରୋଧଂ ଯାଂ ଚ ତୃଷ୍ଣାଂ କ୍ଷମାଂ ଚ ତୃଷ୍ଣାଂ ହିତ୍ଵା ହେତୁଜାଲସ୍ୟ ମୂଲମ୍ ।
 ବୁଦ୍ଧ୍ୟା ସଂଚିତଂ ସ୍ଥାପୟିତ୍ଵା ତୁ ରୁଦ୍ରେ ରୁଦ୍ରମେକତ୍ଵମାହୁଃ ।
 ରୁଦ୍ରୋ ହି ଶାଶ୍ଵତେନ ବୈ ପୁରାଣେନେଷମୂର୍ତ୍ତେଶ ତପସା ନିୟନ୍ତ୍ରା ।
 ଅଗ୍ନିରିତି ଭସ୍ମ ବାୟୁରିତି ଭସ୍ମ ଜଲମିତି ଭସ୍ମ ସ୍ଥଳମିତି ଭସ୍ମ ବ୍ୟୋମେତି
 ଭସ୍ମ ସର୍ବଗୁହ ବା ଇଦଂ ଭସ୍ମ ମନ ଏତାନି ଚକ୍ଷୁଃଷି ଯସ୍ମାଦ୍-ବ୍ରତମିଦଂ
 ପାଶୁପତଂ ଯଦ୍-ଭସ୍ମନାଜାନି ସଂସ୍କୃଣେତ୍ସ୍ମାଦ୍-ବ୍ରହ୍ମ ତଦେତଦ୍ଵାଶୁପତଂ
 ପଶୁପାଶବିମୋକ୍ଷଣାୟ ॥ ୫ ॥

ୟୋଃଶ୍ୱୈ ରୁଦ୍ରୋ ଯୋଃସ୍ପୃହୟଂ ଓଷଧୀର୍ବୀରୂପ ଆବିବେଶ ।
 ଯ ଇମା ବିଶ୍ଵା ଭୁବନାନି ଚାକ୍ଷୁଃପେ ତସ୍ମୈ ରୁଦ୍ରାୟ ନମୋଽସ୍ତୁଗୁୟେ ।
 ଯୋ ରୁଦ୍ରୋଽଶ୍ୱୈ ଯୋ ରୁଦ୍ରୋ ଓଷଧୀର୍ବୀରୂପ ଆବିବେଶ ।
 ଯୋ ରୁଦ୍ର ଇମା ବିଶ୍ଵା ଭୁବନାନି ଚାକ୍ଷୁଃପେ ତସ୍ମୈ ରୁଦ୍ରାୟ ବୈ ନମୋ ନମଃ ।
 ଯୋ ରୁଦ୍ରୋଽସ୍ତୁ ଯୋ ରୁଦ୍ର ଓଷଧୀଷୁ ଯୋ ରୁଦ୍ରୋ ବନୟତିଷୁ ।
 ଯେନ ରୁଦ୍ରେଶ ଜଗଦୂର୍ଧ୍ଵଂ ଧାରିତଂ ପୃଥିବୀ ଦ୍ଵିଧା ତ୍ରିଧର୍ତ୍ତା
 ଧାରିତା ନାଗା ଯୋଃକ୍ତରିକ୍ଷେ ତସ୍ମୈ ରୁଦ୍ରାୟ ବୈ ନମୋ ନମଃ ।
 ମୂର୍ଧାନମସ୍ୟ ସଂସୀଦ୍ୟାଥର୍ବା ହୃଦୟଂ ଚ ଯତ୍ ।
 ମସ୍ତିଷ୍କାଦୂର୍ଧ୍ଵଂ ପ୍ରେରୟତ୍ଵିମାନୋଽପି ଶୀର୍ଷତଃ ।
 ତଦ୍ଵା ଅଥର୍ବଣଃ ଶିରୋ ଦେବକୋଶଃ ସମୁକ୍ଳିତଃ ।
 ତତ୍-ପ୍ରାଣୋଽଭିରକ୍ଷତି ଶିରୋଽନ୍ନମଥୋ ମନଃ ।
 ନ ଚ ଦିବୋ ଦେବଜନେନ ଗୁପ୍ତା ନବାକ୍ତରିକ୍ଷାଣି ନବ ଭୂମ ଇମାଃ ।
 ଯସ୍ମିନ୍ନିଦଂ ସର୍ବମୋତପ୍ରୋତଂ ଯସ୍ମାଦନ୍ୟନ୍ନ ପରଂ କିଂଚନାସ୍ତି ।
 ନ ତସ୍ମାଦ୍-ପୂର୍ବଂ ନ ପରଂ ତଦସ୍ତି ନ ଭୂତଂ ନୋତ ଭବ୍ୟଂ ଯଦାସୀତ୍ ।
 ସହସ୍ରପାଦେକମୂର୍ଧା ବ୍ୟାପ୍ତଂ ସ ଏବେଦମାବରୀବର୍ତ୍ତ ଭୂତମ୍ ।

ଅକ୍ଷରାସ୍ତ୍ରଂ ଜାୟତେ କାଲଃ କାଲୀଦ୍ୟୁପକ ଉତ୍ୟତେ ।
ବ୍ୟାପକୋ ହି ଭଗବାନ୍-ରୁଦ୍ରୋ ଭୋଗାୟମନୋ ଯଦା ଶେତେ ରୁଦ୍ରସ୍ତଦା ସଂହାର୍ଯ୍ୟତେ ପ୍ରଜାଃ ।
ଉଚ୍ଛ୍ଵସିତେ ତମୋ ଭବତି ତମସ ଆପୋଃସ୍ଵଜ୍ଵଲ୍ୟା ମଧିତେ ମଧିତଂ
ଶିଶିରେ ଶିଶିରଂ ମଧ୍ୟମାନଂ ଫେନୋ ଭବତି , ଫେନାଦଶ୍ଵଂ
ଭବତ୍ୟଶ୍ଵାଦ୍-ବ୍ରହ୍ମା ଭବତି , ବ୍ରହ୍ମଣୋ ବାୟୁଃ ବାୟୋରୋଂକାରଃ
ଓଁକାରାସ୍ରାବିତ୍ରୀ ସାବିତ୍ରୀ ଗାୟତ୍ରୀ ଗାୟତ୍ରୀ ଲୋକା ଭବନ୍ତି ।
ଅର୍ଚୟନ୍ତି ତପଃ ସତ୍ୟଂ ମଧୁ କ୍ଷରନ୍ତି ଯଦ୍-ଭୁବନ୍ ।
ଏତଦ୍ଧି ପରମଂ ତପ ଆପୋ ଜ୍ୟୋତୀରସୋଽମୃତଂ ବ୍ରହ୍ମ ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ଵରୋ ନମ ଇତି ॥ ୭ ॥

ୟ ଇଦମଧର୍ବଶିରୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋଽଧୀତେ ଅଶ୍ରୋତ୍ରିୟଃ ଶ୍ରୋତ୍ରିୟୋ ଭବତି
ଅନୁପନୀତ ଉପନୀତୋ ଭବତି ସୋଽଗ୍ନିପୁତୋ ଭବତି ସ ବାୟୁପୁତୋ
ଭବତି ସ ସୂର୍ଯ୍ୟପୁତୋ ଭବତି ସ ସୋମପୁତୋ ଭବତି ସ ସତ୍ୟପୁତୋ ଭବତି
ସ ସର୍ବପୁତୋ ଭବତି ସ ସର୍ବେର୍ଦେବୈର୍ଜ୍ଞାତୋ ଭବତି ସ ସର୍ବେର୍ଦେବୈରନୁଧ୍ୟାତୋ ଭବତି
ସ ସର୍ବେଷୁ ତୀର୍ଥେଷୁ ସ୍ନାତୋ ଭବତି ତେନ ସର୍ବେଃ କ୍ରତୁଭିରିଷ୍ଟଂ ଭବତି ଗାୟତ୍ରୀଃ
ଷଷ୍ଠିସହସ୍ରାଶି ଜପ୍ତାନି ଭବନ୍ତି ଇତିହାସପୁରାଣାନାଂ ରୁଦ୍ରାଣାଂ ଶତସହସ୍ରାଶି ଜପ୍ତାନି ଭବନ୍ତି ।
ପ୍ରଣବାନାମୟୁତଂ ଜପ୍ତଂ ଭବତି । ଆ ଚକ୍ଷୁଷଃ ପଞ୍ଜିଂ ପୁନାତି ।
ଆ ସପ୍ତମାତ୍-ପୁରୁଷୟୁଗାନ୍ ପୁନାତୀତ୍ୟାହ ଭଗବାନଧର୍ବଶିରଃ
ସକୃଦ୍ଭୂତ୍ସେବ ଶୁଚିଃ ସ ପୂତଃ କର୍ମଣ୍ୟା ଭବତି । ଦ୍ଵିତୀୟଂ ଜପ୍ତା ଗଣାପିପତ୍ୟମବାପ୍ନୋତି ।
ତୃତୀୟଂ ଜପ୍ତେବମେବାନୁପ୍ରବିଶତ୍ୟାଂ ସତ୍ୟମୋଂ ସତ୍ୟମ୍ ॥ ୭ ॥
ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।
ତେଜସ୍ବିନାବଧୀତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ଵିଷାବହୈ ॥ ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ଅଧର୍ବଶିରୋପନିଷସ୍ତମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଅଥର୍ବଶିଖା ଉପନିଷଦ

(Atharvashikhopanisat / Atharvashikhaa Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କୁମୁଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଶତପଥୀ

ଅଧର୍ବଶିଖୋପନିଷଦ୍ / ଅଧର୍ବଶିଖା ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ଅଧର୍ବଶିଖୋପନିଷଦ୍ ॥

ଓଞ୍ଜାରାର୍ଥତୟା ଭାତଂ ତୁର୍ଯ୍ୟୋକାରାଗ୍ରଭାସୁରମ୍ ।

ତୁର୍ଯ୍ୟତୁର୍ଯ୍ୟଂ ତ୍ରିପାଦ୍ରାମଂ ସ୍ୱମାତ୍ରଂ କଲୟେନ୍ନହମ୍ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୃଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।

ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୁସ୍ତନ୍ତୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।

ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।

ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତ୍ରାକ୍ଷ୍ୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ଓଁ ପୈତୃଲ୍ଲାଦୋଽଙ୍ଗିରାଃ ସନନ୍ତୁମାରଣ୍ଡାଧର୍ବାଣଂ ଭଗବନ୍ତଂ ପପ୍ରୁକ୍ଷ

ଭଗବନ୍-କିମାଦୌ ପ୍ରୟୁକ୍ତଂ ଧ୍ୟାନଂ ଧ୍ୟାୟିତବ୍ୟଂ କିଂ ତଦ୍ୟାନଂ କୋ

ବା ଧ୍ୟାତା କଶ୍ଚିଦ୍ୟେୟ ଇତି ।

ଅଥୈତ୍ୟୋଽଧର୍ବା ପ୍ରତ୍ୟୁବାଚ ।

ଓମିତ୍ୟେତଦକ୍ଷରମାଦୌ ପ୍ରୟୁକ୍ତଂ ଧ୍ୟାନଂ ଧ୍ୟାୟିତବ୍ୟମୋମିତ୍ୟେତଦକ୍ଷରସ୍ୟ

ପାଦାଶ୍ଚତ୍ୱାରୋ ଦେବାଶ୍ଚତ୍ୱାରୋ ବେଦାଶ୍ଚତୁଷ୍ଟାଦେତଦକ୍ଷରଂ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ।

ପୂର୍ବାଽସ୍ୟ ମାତ୍ରା ପୃଥିବ୍ୟକାରଃ ସ ଋଗ୍ଭିରୂଗ୍-ବେଦୋ ବ୍ରହ୍ମା ବସବୋ ଗାୟତ୍ରୀ ଗାର୍ହପତ୍ୟଃ ।

ଦ୍ୱିତୀୟାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ସ ଉକାରଃ ସ ଯଜୁର୍ଭିର୍ଯଜୁର୍ବେଦୋ ରୁଦ୍ରୋ ରୁଦ୍ରାସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟୁକ୍ଷିଣାଗ୍ନିଃ ।

ତୃତୀୟା ଦୈର୍ଘ୍ୟଃ ସ ମକାରଃ ସ ସାମଭିଃ ସାମବେଦୋ ବିଷ୍ଣୁରାଦିତ୍ୟା ଜଗତ୍ୟାହବନୀୟଃ ।

ୟାବସାନେଽସ୍ୟ ଚତୁର୍ଥ୍ୟର୍ଥମାତ୍ରା ସା ଲୁପ୍ତମକାରଃ ସୋଧର୍ବଶୈର୍ମନ୍ତ୍ରିରଧର୍ବବେଦଃ

ସଂବର୍ତ୍ତକୋଽଗ୍ନିର୍ମରୁତୋ ଏକରକ୍ଷୀ ରୁଚିରା ଭାସ୍ୱତୀ ସ୍ୱାଭା ।

ପ୍ରଥମା ରକ୍ତା ବ୍ରାହ୍ମୀ ବ୍ରହ୍ମଦେବତ୍ୟା ଦ୍ଵିତୀୟା ଶୁଭା ଶୁକ୍ଳା ତୃତୀୟା ରୁଦ୍ରଦେବତ୍ୟା
ଚତୁର୍ଥୀ କୃଷ୍ଣା ବିଷ୍ଣୁମତୀ ବିଷ୍ଣୁଦେବତ୍ୟା ପଞ୍ଚମୀ ବିଦ୍ୟୁନ୍ମତୀ ସର୍ବବର୍ଣ୍ଣା ପୁରୁଷଦେବତ୍ୟା ।
ସ ଏଷ ହ୍ୟୋଂକାରଶ୍ଚତୁଷ୍ଟାଦଶତୁଷ୍ଟିରାଶ୍ଚତୁର୍ଥ୍ୟର୍ଥମାତ୍ରା ସ୍ଥୁଲହସ୍ଵଦୀର୍ଘପୁତ ଇତି ॥

ଓଁ ଓଁ ଓଁ ଇତି ତ୍ରିରୁକ୍ତଶ୍ଚତୁର୍ଥଃ ଶାନ୍ତାତ୍ମା ପୁତପ୍ରୟୋଗେ ନ ସମମିତ୍ୟାତ୍ମଜ୍ୟୋତିଃ
ସକୃଦାବର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓଁ ସ ଏଷ ସର୍ବାନ୍ପ୍ରାଣାନ୍ସକୃଦୁଚ୍ଚାରିତମାତ୍ରଃ ସ ଏଷ
ହ୍ୟର୍ପ୍ତମୁକ୍ତାମୟତୀତ୍ୟୋଂକାରଃ ॥ ୧ ॥

ପ୍ରଣବଃ ସର୍ବାନ୍ପ୍ରାଣାନ୍ପ୍ରଣାମୟତି ନାମୟତି ଚୈତସ୍ମାତ୍-ପ୍ରଣବଶ୍ଚତୁର୍ଥ୍ୟାବସ୍ଥିତ
ଇତି ବେଦଦେବୟୋନିର୍ଧ୍ୟେୟାଶ୍ଚେତି ସଂଧର୍ତ୍ତା ସର୍ବେଭ୍ୟୋ ଦୁଃଖଭୟେଭ୍ୟଃ
ସଂତାରୟତି ତାରଣାତ୍ମାନି ସର୍ବାଣୀତି ବିଷ୍ଣୁଃ ସର୍ବାଞ୍ଜୟତି ବ୍ରହ୍ମାବୃହସ୍ପର୍ବକାରଣାନି
ସଂପ୍ରତିଷ୍ଠାପ୍ୟ ଧ୍ୟାନାଦ୍ବିଷ୍ଣୁର୍ମନସି ନାଦାନ୍ତେ ପରମାତ୍ମନି ସ୍ଥାପ୍ୟ ଧ୍ୟୟମୀଶାନଂ
ପ୍ରଧ୍ୟାୟନ୍ତୀଶା ବା ସର୍ବମିଦଂ ପ୍ରୟୁକ୍ତମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁରୁଦ୍ରେନ୍ଦ୍ରାଃ ସଂପ୍ରସୂୟନ୍ତେ ସର୍ବାଣି ଚେନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ସହଭୂତାନି
କରଣଂ ସର୍ବମୈଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟଂ ସଂପନ୍ନଂ ଶିବମାକାଶଂ ମଧ୍ୟୋଧୁବସ୍ତମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁଶ୍ଚ ରୁଦ୍ରଶ୍ଚ ଇଶ୍ଵରଃ ଶିବ ଏବ ଚ ।
ପଞ୍ଚିଧା ପଞ୍ଚିଦେବତ୍ୟଃ ପ୍ରଣବଃ ପରିପଠ୍ୟତେ ।
ତତ୍ରାଧିକଂ କ୍ଷଣମେକମାସ୍ତାୟ କ୍ରତୁଶତସ୍ୟାପି ଫଲମବାପ୍ନୋତି
କୃସ୍ନମୋଂକାରଗତଂ ଚ ସର୍ବଜ୍ଞାନେନ ଯୋଗଧ୍ୟାନାନା ଶିବ ଏକୋ
ଧ୍ୟେୟଃ ଶିବଂକରଃ ସର୍ବମନ୍ୟପୁରିତ୍ୟଜ୍ଞୈୟତାମଧୀତ୍ୟ ଦ୍ଵିଜୋ
ଗର୍ଭବାସ୍ତାନୁଚ୍ୟତେ ଗର୍ଭବାସ୍ତାନୁଚ୍ୟତ ଇତି ॥ ୨ ॥

ଇତ୍ୟୋର୍ଗୁପ୍ତସତ୍ୟମିଦୁ୍ୟପନିଷଦ୍ ॥ ୩ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗୁଁସସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାଶ୍ୟୋଃ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ଅଧର୍ବଶିଖୋପନିଷସ୍ତମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ବୃହଜ୍ଜାବାଲ ଉପନିଷଦ

(Bruhajjaabaalopanisat / Bruhajjaabaal Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ପରିଡ଼ା

ବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନିଷତ୍ / ବୃହଜ୍ଞାବାଲ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନିଷତ୍ ॥

ଯଜ୍ଞାନାଗ୍ନିଃ ସ୍ଵାତିରିକ୍ତତ୍ରମଂ ଭସ୍ମ କରୋତି ତତ୍ ।

ବୃହଜ୍ଞାବାଲନିଗମଶିରୋବେଦ୍ୟମହଂ ମହଃ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷଭିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।

ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୁସ୍ତନ୍ତୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।

ସ୍ଵସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ଵସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ଵବେଦାଃ ।

ସ୍ଵସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଣ୍ଣ୍ୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ଵସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ପ୍ରଥମଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥

ଓଁ ଆପୋ ବା ଇଦମାସୀସ୍ତଲିଲମେବ ॥

ସ ପ୍ରଜାପତିରେକଃ ପୁଷ୍କରପର୍ଣ୍ଣେ ସମଭବତ୍ ।

ତସ୍ୟାନ୍ତର୍ମନସି କାମଃ ସମବର୍ତତ ଇଦଂ ସୃଜେୟମିତି ।

ତସ୍ମାଦ୍ୟତ୍-ପୁରୁଷୋ ମନସାଭିଗଚ୍ଛତି ତଦ୍ଵାଚା ବଦତି । ତତ୍ତ୍ଵମିଶା କରୋତି ।

ତଦେଷାଭ୍ୟନୁକ୍ତା । କାମସ୍ତଦଗ୍ରେ ସମବର୍ତତାପି । ମନସା ରେତଃ ପ୍ରଥମଂ ଯଦାସୀତ୍ ।

ସତୋ ବନ୍ଧୁମସତି ନିରବିନ୍ଦନ୍ । ହୃଦି ପ୍ରତୀକ୍ଷ୍ୟା କବୟୋ ମନୀଷେତି ।

ଭପୈନଂ ତଦୁପନମତି । ଯଜ୍ଞାମୋ ଭବତି । ଯୁ ଏବଂ ବେଦ । ସ ତପୋଃତପ୍ୟତ ।

ସ ତପସ୍ତପ୍ତ୍ଵା ସ ଏତଂ ଭୁସୁଣ୍ଠଃ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରମଗମଦାଗତ୍ୟ ଭୋ

ବିଭୂତେର୍ମାହାତ୍ମ୍ୟଂ ବ୍ରୁହୀତି ତଥେତି ପ୍ରତ୍ୟବୋଚତ୍ ଭୁସୁଣ୍ଠଂ ବକ୍ଷ୍ୟମାଶଂ କିମିତି

ବିଭୂତିରୁଦ୍ରାକ୍ଷୟୋର୍ମାହାତ୍ମ୍ୟଂ ବଭାଶେତି ଆଦାବେବ ପୈଘ୍ନାଦେନ ସହୋକ୍ତମିତି

ତତ୍ତ୍ଵଲଗ୍ନୁତିରିତି ତସ୍ୟୋର୍ଧ୍ଵଂ କିଂ ବଦାମେତି ।

ବୃହଜ୍ଞାବାଲାଭିଧାଂ ମୁକ୍ତିଶ୍ରୁତିଂ ମମୋପଦେଶଂ କୁରୁଷ୍ଠେତି ।
 ଓଁ ତଥେତି ସଦ୍ୟୋଜାତାତ୍-ପୃଥିବୀ । ତସ୍ୟାଃ ସ୍ୟାନ୍ନିବୃତ୍ତିଃ ।
 ତସ୍ୟାଃ କପିଳବର୍ଣ୍ଣାନୟା । ତଦ୍ଘୋମୟେନ ବିଭୂତିର୍ଜାତା । ବାମଦେବାଦୁଦକମ୍ ।
 ତସ୍ମାତ୍-ପ୍ରତିଷ୍ଠା । ତସ୍ୟାଃ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣା ଭଦ୍ରା । ତଦ୍ଘୋମୟେନ ଭସିତଂ ଜାତମ୍ ।
 ଅଘୋରାଦୁଦ୍ଗିଃ । ତସ୍ମାଦ୍ଦିଦ୍ୟା । ତସ୍ୟା ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣା ସୁରଭିଃ । ତଦ୍ଘୋମୟେନ ଭସ୍ମ ଜାତମ୍ ।
 ତତ୍-ପୁରୁଷାଦ୍ଘାୟୁଃ । ତସ୍ମାଚ୍ଛାନ୍ତିଃ । ତସ୍ୟାଃ ଶ୍ଵେତବର୍ଣ୍ଣା ସୁଶୀଳା ।
 ତସ୍ୟା ଗୋମୟେନ କ୍ଷୀରଂ ଜାତମ୍ । ଈଶାନାଦାକାଶମ୍ । ତସ୍ମାଚ୍ଛାନ୍ତିତୀତା ।
 ତସ୍ୟାଶ୍ଵିତ୍ରବର୍ଣ୍ଣା ସୁମନାଃ । ତଦ୍ଘୋମୟେନ ରକ୍ଷା ଜାତା ।
 ବିଭୂତିର୍ଭସିତଂ ଭସ୍ମ କ୍ଷରଂ ରକ୍ଷେତି ଭସ୍ମାନୋ ଭବନ୍ତି ପଞ୍ଚ ନାମାନି ।
 ପଞ୍ଚଭିର୍ନାମଭିର୍ଭୃଶମୈଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟକାରଣାଦ୍-ଭୂତିଃ ।
 ଭସ୍ମ ସର୍ବାଘରକ୍ଷଣାତ୍ । ଭାସନାଦ୍-ଭସିତମ୍ । କ୍ଷୀରଣାଦାପଦାଂ କ୍ଷୀରମ୍ ।
 ଭୂତପ୍ରେତପିଶାଚବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସାପସ୍ମାରଭବଭୀତିଭ୍ୟୋଽଭିରକ୍ଷଣାଦ୍ରକ୍ଷେତି ॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନିଷସ୍ତୁପଥମଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥ ୧ ॥

॥ ଦ୍ଵିତୀୟଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥

ଅଥ ଭୂସୁଶ୍ଵଃ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରମଗ୍ନୀଷୋମାତ୍ମକଂ ଭସ୍ମସ୍ଥାନବିଧିଂ ପପ୍ରଚ୍ଛ ।
 ଅଗ୍ନିର୍ଯଥୈକୋ ଭୁବନଂ ପ୍ରବିଷ୍ଟୋ ରୂପଂ ରୂପଂ ପ୍ରତିରୂପୋ ବଭୂବ ।
 ଏବଂ ଭସ୍ମ ସର୍ବଭୂତାନ୍ତରାତ୍ମା ରୂପଂ ରୂପଂ ପ୍ରତିରୂପୋ ବହିଷ୍ଠ ॥

ଅଗ୍ନୀଷୋମାତ୍ମକଂ ବିଶ୍ଵମିତ୍ୟଗ୍ନିରାତକ୍ଷତେ ।
 ରୌଦ୍ରୀ ଘୋରା ଯା ତୈଜସୀ ତନ୍ମୁଃ । ସୋମଃ ଶକ୍ତ୍ୟମୃତମୟଃ ଶକ୍ତିକରୀ ତନ୍ମୁଃ ।
 ଅମୃତଂ ଯତ୍-ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସା ତେଜୋବିଦ୍ୟା କଲା ସ୍ଵୟମ୍ ।
 ସ୍ଥୂଳସୂକ୍ଷ୍ମସ୍ଥୁ ଭୂତେଷୁ ସ ଏବ ରସତେଜସୀ ॥ ୧ ॥

ଦ୍ଵିବିଧା ତେଜସୋ ବୃତ୍ତିଃ ସୁର୍ଯ୍ୟାତ୍ମା ଚାନଲାତ୍ମିକା ।
ତଥୈବ ରସଶକ୍ତିଶ୍ଚ ସୋମାତ୍ମା ଚାନଲାତ୍ମିକା ॥ ୭ ॥

ବୈଦ୍ୟଦାଦିମୟଂ ତେଜୋ ମଧୁରାଦିମୟୋ ରସଃ ।
ତେଜୋରସବିଭେଦୈସ୍ତୁ ବୃତ୍ତମେତତ୍ତରାତରମ୍ ॥ ୩ ॥

ଅଗ୍ନେରମୃତନିଷ୍ପତ୍ତିରମୃତେନାଗ୍ନିରେଧତେ ।
ଅତ ଏବ ହବିଃ ସଂତମଗ୍ନୀଷୋମାତ୍ମକଂ ଜଗତ୍ ॥ ୪ ॥

ଉର୍ଧ୍ଵଶକ୍ତିମୟଃ ସୋମ ଅଧୋଶକ୍ତିମୟୋଽନଲଃ ।
ତାଭ୍ୟାଂ ସଂପୁଟିତସ୍ତସ୍ମାନ୍ନଶ୍ଚଦ୍ଵିଶ୍ଚମିଦଂ ଜଗତ୍ ॥ ୫ ॥

ଅଗ୍ନେରୁର୍ଧ୍ଵଂ ଭବତ୍ୟେଷା ଯାବତ୍ତ୍ରୌମ୍ୟଂ ପରାମୃତମ୍ ।
ୟାବଦଗ୍ନୀତ୍ମକେ ତ୍ରୌମ୍ୟମମୃତଂ ବିସୃଜତ୍ୟଧଃ ॥ ୬ ॥

ଅତ ଏବ ହି କାମାଗ୍ନିରଧସ୍ତାନ୍ନକ୍ତିରୁର୍ଧ୍ଵଗା ।
ୟାବଦାଦହନଶ୍ଳୋର୍ଧ୍ଵମଧସ୍ତାପ୍ତାବନଂ ଭବେତ୍ ॥ ୭ ॥

ଆଧାରଶକ୍ତ୍ୟାବଧୃତଃ କାଳାଗ୍ନିରୟମୁର୍ଧ୍ଵଗଃ ।
ତଥୈବ ନିମ୍ନଗଃ ସୋମଃ ଶିବଶକ୍ତିପଦାୟଦଃ ॥ ୮ ॥

ଶିବଶ୍ଳୋର୍ଧ୍ଵମୟଃ ଶକ୍ତିରୁର୍ଧ୍ଵଶକ୍ତିମୟଃ ଶିବଃ ।
ତଦିଦ୍ଵଂ ଶିବଶକ୍ତିଭ୍ୟାଂ ନାବ୍ୟାପ୍ତମିହ କିଂଚନ ॥ ୯ ॥

ଅସକୃଜାଗ୍ନିନା ଦକ୍ଷଂ ଜଗତ୍-ଭସ୍ମସାହୃତମ୍ ।
ଅଗ୍ନେର୍ବାୟମିଦଂ ପ୍ରାଦୁସ୍ତଦ୍ଵୀର୍ଯ୍ୟଂ ଭସ୍ମ ଯତଃ ॥ ୧୦ ॥

ୟସ୍ମେତ୍ତଂ ଭସ୍ମସଦ୍-ଭାବଂ ଜ୍ଞାତ୍ବାଭିସ୍ମାତି ଭସ୍ମନା ।
ଅଗ୍ନିରିତ୍ୟାଦିଭିର୍ମହ୍ନେର୍ଦ୍ବୟାପଃ ସ ମୁତ୍ୟତେ ॥ ୧୧ ॥

ଅଗ୍ନେର୍ବାୟଂ ଚ ତଦ୍-ଭସ୍ମ ସୋମେନାପ୍ଳାବିତଂ ପୁନଃ ।
ଅୟୋଗୟୁକ୍ତ୍ୟା ପ୍ରକୃତେରଧିକାରାୟ କଳ୍ପତେ ॥ ୧୨ ॥

ୟୋଗୟୁକ୍ତ୍ୟା ତୁ ତଦ୍-ଭସ୍ମ ପ୍ଲାବ୍ୟମାନଂ ସମଂତତଃ ।
ଶାକ୍ତେନାମୃତବର୍ଷେଣ ହ୍ୟଧିକାରାନ୍ନିବର୍ତତେ ॥ ୧୩ ॥

ଅତୋ ମୃତ୍ୟୁଂ ଜୟାୟେତ୍ତମମୃତପ୍ଲାବନଂ ସତାମ୍ ।
ଶିବଶକ୍ତ୍ୟମୃତସ୍ତର୍ଗେ ଲବ୍ଧ ଏବ କୁତୋ ମୃତିଃ ॥ ୧୪ ॥

ୟୋ ବେଦ ଗହନଂ ଗୁହ୍ୟଂ ପାବନଂ ଚ ତଥୋଦିତମ୍ ।
ଅଗ୍ନୀଷୋମପୁଟଂ କୃତ୍ବା ନ ସ ଭୂୟୋଽଭିଜାୟତେ ॥ ୧୫ ॥

ଶିବାଗ୍ନିନା ତନ୍ନୁଂ ଦକ୍ଷ୍ମା ଶକ୍ତିସୋମାମୃତେନ ଯଃ ।
ପ୍ଲାବୟେଦ୍ୟୋଗମାର୍ଗେଣ ସୋଽମୃତଦ୍ବୀୟ କଳ୍ପତେ ସୋଽମୃତଦ୍ବୀୟ କଳ୍ପତ ଇତି ॥ ୧୬ ॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀବୃହତ୍ସାବାଲୋପନିଷସ୍ତୁତ୍ୱିତୀୟଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥ ୨ ॥

॥ ତୃତୀୟଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥

ଅଥ ଭୁସୁଷ୍ଠଃ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ବିଭୂତିୟୋଗମନୁବ୍ରୁହୀତି ସ ହୋବାଚ ।
ବିକଟାଙ୍ଗାମୁନ୍ନତାଂ ମହାଖଲା ମଲିନାମଶିବାଦିଚିହ୍ନାନୁଦ୍ୱିତାଂ ପୁନର୍ଧେନୁଂ କୃଶାଙ୍ଗାଂ
ବସୁହୀନାମଶାନ୍ତାମଦୁରୁଦୋହିନୀଂ ନିରିନ୍ଦ୍ରିୟାଂ ଜରୁତୃଣାଂ କେଶତେଲାସ୍ଥିଭକ୍ଷିଣୀଂ
ସଂଧିନୀଂ ନବପ୍ରସୂତାଂ ରୋଗାର୍ତ୍ତାଂ ଗାଂ ବିହାୟ ପ୍ରଶସ୍ତଗୋମୟମାହରେଢ୍ଘୋମୟଂ
ସ୍ୱପ୍ନଂ ଗ୍ରାହ୍ୟଂ ଶୁଭେ ସ୍ଥାନେ ବା ପତିତମପରିତ୍ୟଜ୍ୟାତ ଉର୍ଧ୍ୱଂ ମର୍ଦ୍ଦୟେଦ୍ଭବ୍ୟେନ
ଗୋମୟଗ୍ରହଣେ କପିଲା ବା ଧବଳା ବା ଅଲାଭେ ତଦନ୍ୟା ଗୌଃ ସ୍ୟାଦ୍ଦୋଷବର୍ଜିତା
କପିଲାଗୋର୍ଭସ୍ନୋକ୍ତଂ ଲଭ୍ୟଂ ଗୋଭସ୍ତୁ ନୋ ତେଦନ୍ୟଗୋକ୍ଷାରଂ ଯନ୍ତ୍ର କ୍ୱାପି ସ୍ଥିତଂ ଚ
ୟନ୍ତନ୍ନ ହି ଧାର୍ଯ୍ୟଂ ସଂସ୍କାରସହିତଂ ଧାର୍ଯ୍ୟମ୍ ।

ତତ୍ତ୍ରେତେ ଶ୍ଳୋକା ଭବନ୍ତି —

ବିଦ୍ୟା ଶକ୍ତିଃ ସମସ୍ତାନାଂ ଶକ୍ତିରିତ୍ୟଭିଧୀୟତେ ।
ଗୁଣତ୍ରୟାଶ୍ରୟା ବିଦ୍ୟା ସା ବିଦ୍ୟା ଚ ତଦାଶ୍ରୟା ॥ ୧॥

ଗୁଣତ୍ରୟମିଦଂ ଧେନୁର୍ବିଦ୍ୟାଭୂଦ୍ଘୋମୟଂ ଶୁଭମ୍ ।
ମୂତ୍ରଂ ଚୋପନିଷଦ୍-ପ୍ରୋକ୍ତଂ କୁର୍ଯ୍ୟାଦ୍-ଭସ୍ମ ତତଃ ପରମ୍ ॥ ୨॥

ବସୁସ୍ତୁ ସ୍ତୁତୟଶ୍ଚାସ୍ୟ ତସ୍ରଂଭୂତଂ ତୁ ଗୋମୟମ୍ ।
ଆଗାବ ଇତି ମନ୍ତ୍ରେଣ ଧେନୁଂ ତତ୍ରାଭିମନ୍ତୟେତ୍ ॥ ୩॥

ଗାବୋ ଭଗୋ ଗାବ ଇତି ପ୍ରାଶୟେଉର୍ପଣଂ ଜଲମ୍ ।
ଉପୋଷ୍ୟ ଚ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ୍ୟାଂ ଶୁକ୍ଳେ କୃଷ୍ଣେଽଥବା ବ୍ରତୀ ॥ ୪॥

ପରେଦ୍ୟୁଃ ପ୍ରାତରୁଦ୍ଧାୟ ଶୁଚିର୍ଭୂତ୍ୱା ସମାହିତଃ ।
କୃତସ୍ନାନୋ ପୌତବସ୍ତୁଃ ପୟୋର୍ଧଂ ଚ ସୃଜେଜ୍ଜ ଗାମ୍ ॥ ୫॥

ଉଦ୍ଭାପ୍ୟ ଗାଂ ପ୍ରୟତ୍ନେନ ଗାୟତ୍ରୀଂ ମୂତ୍ରମାହରେତ୍ ।
ସୌବର୍ଣ୍ଣେ ରାଜତେ ତାମ୍ରେ ଧାରୟେନ୍ନୁନ୍ନୟେ ଘଟେ ॥ ୭॥

ପୌଷ୍କରେଽଥ ପଲ୍ଲାଶେ ବା ପାତ୍ରେ ଗୋଶୂଳଂ ଏବ ବା ।
ଆଦଧାତ ହି ଗୋମୂତ୍ରଂ ଗନ୍ଧଦ୍ଵାରେତି ଗୋମୟମ୍ ॥ ୮॥

ଅଭୂମିପାତଂ ଗୃହଣୀୟାପାତ୍ରେ ପୂର୍ବୋଦିତେ ଗୃହୀ ।
ଗୋମୟଂ ଶୋଧୟେଦ୍ଦିଦ୍ଵାଞ୍ଛୀର୍ମେ ଭଜତୁ ମନ୍ତବଃ ॥ ୮॥

ଅଲକ୍ଷ୍ମୀର୍ମ ଇତି ମନ୍ତ୍ରେଣ ଗୋମୟଂ ଧାନ୍ୟବର୍ଜିତମ୍ ।
ସଂ ଦ୍ଵା ସିଞ୍ଚାମି ମନ୍ତ୍ରେଣ ଗୋମୂତ୍ରଂ ଗୋମୟେ କ୍ଷିପେତ୍ ॥ ୯॥

ପଞ୍ଚାନାଂ ତ୍ଵିତି ମନ୍ତ୍ରେଣ ପିଣ୍ଡାନାଂ ଚ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ।
କୁର୍ଯ୍ୟାନ୍ନାଂ ଶୋଧ୍ୟା କିରଣୈଃ ସୌରକୈରାହରେତ୍ ॥ ୧୦॥

ନିଦଧ୍ୟାଦଥ ପୂର୍ବୋକ୍ତପାତ୍ରେ ଗୋମୟପିଣ୍ଡକାନ୍ ।
ସ୍ଵଗୃହ୍ୟୋକ୍ତବିଧାନେନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପ୍ୟାଗ୍ନିମାଜୟେତ୍ ॥ ୧୧॥

ପିଣ୍ଡାଂଶୁ ନିକ୍ଷିପେତ୍ ଆଦ୍ୟନ୍ତଂ ପ୍ରଣବେନ ତୁ ।
ଷତକ୍ଷରସ୍ୟ ସୁକ୍ତସ୍ୟ ବ୍ୟାକୃତସ୍ୟ ତଥାକ୍ଷରୈଃ ॥ ୧୨॥

ସ୍ଵାହାନ୍ତେ ଭୁବୁୟାନ୍ତେ ବର୍ଣ୍ଣଦେବାୟ ପିଣ୍ଡକାନ୍ ।
ଆଦ୍ଧାରାବାଜ୍ୟଭାଗୌ ଚ ପ୍ରକ୍ଷିପେଦ୍ଵ୍ୟାହୃତୀଃ ସୁଧୀଃ ॥ ୧୩॥

ତତୋ ନିଧନପତୟେ ତ୍ରୟୋବିଂଶଦ୍ଭୁହୋତି ଚ ।
ହୋତବ୍ୟାଃ ପଞ୍ଚ ବ୍ରହ୍ମାଣି ନମୋ ହିରଣ୍ୟବାହବେ ॥ ୧୪॥

ଇତି ସର୍ବାହୁତୀର୍ହୁତ୍ୱା ଚତୁର୍ଥ୍ୟନ୍ତେଷୁ ମନ୍ତ୍ରକୈଃ ।
ରତଂ ସତ୍ୟଂ କଦ୍ରୁଦ୍ରାୟ ଯସ୍ୟ ବକଂକତୀତି ଚ ॥ ୧୫॥

ଏତେଷୁ ଭୁବୁୟାଦ୍ବିଦ୍ୱାନନା ଜ୍ଞାତତ୍ରୟଂ ତଥା ।
ବ୍ୟାହୃତୀରଥ ହୁତ୍ୱା ଚ ତତଃ ସ୍ଥିଷ୍ଟକୃତଂ ହୁନେତ୍ ॥ ୧୬॥

ଇଧ୍ମଶେଷଂ ତୁ ନିର୍ବର୍ତ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣପାତ୍ରୋଦକଂ ତଥା ।
ପୂର୍ଣ୍ଣମସୀତି ଯଜୁଷା ଜଲେନାନ୍ୟେନ ବୃଂହୟେତ୍ ॥ ୧୭॥

ବ୍ରାହ୍ମଣେଷ୍ଟମୃତମିତି ତଦ୍ଭଲଂ ଶିରସି କ୍ଷିପେତ୍ ।
ପ୍ରାଚ୍ୟାମିତି ଦିଶାଂ ଲିଙ୍ଗୈର୍ଦିକ୍ଷୁ ତୋୟଂ ବିନିକ୍ଷିପେତ୍ ॥ ୧୮॥

ବ୍ରହ୍ମଣେ ଦକ୍ଷିଣାଂ ଦତ୍ତ୍ୱା ଶାନ୍ତ୍ରି୍ୟ ପୁଲକମାହରେତ୍ ।
ଆହରିଷ୍ୟାମି ଦେବାନାଂ ସର୍ବେଷାଂ କର୍ମଗୁପ୍ତୟେ ॥ ୧୯॥

ଜାତବେଦସମେନଂ ତ୍ୱାଂ ପୁଲକୈଶ୍ଚାଦୟାମ୍ୟହମ୍ ।
ମନ୍ତ୍ରେଣାନେନ ତଂ ବହିଂ ପୁଲକୈଶ୍ଚାଦୟେତ୍ତତଃ ॥ ୨୦॥

ତ୍ରିଦିନଂ ଜ୍ୱଲନସ୍ଥିତୈ୍ୟ ଛାଦନଂ ପୁଲକୈଃ ସ୍ମୃତମ୍ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣାନ୍-ଭୋଜୟେଦ୍-ଭକ୍ତ୍ୟା ସ୍ୱୟଂ ଭୁଞ୍ଜୀତ ବାଗ୍ୟତଃ ॥ ୨୧॥

ଭସ୍ମାଧିକ୍ୟମଭୀୟୁସ୍ତୁ ଅଧିକଂ ଗୋମୟଂ ହରେତ୍ ।
ଦିନତ୍ରୟେଣ ଯଦି ବା ଏକସ୍ଥିତିବସେଥବା ॥ ୨୨॥

ତୃତୀୟେ ବା ଚତୁର୍ଥେ ବା ପ୍ରାତଃ ସ୍ନାତ୍ୱା ସିତାମ୍ବରଃ ।
ଶୁକ୍ଳୟଜ୍ଞୋପବୀତୀ ଚ ଶୁକ୍ଳମାଲ୍ୟାନୁଲେପନଃ ॥ ୨୩॥

ଶୁକ୍ଳଦନ୍ତୋ ଭସ୍ମଦିଷ୍ଟୋ ମନ୍ତ୍ରେଣାନେନ ମନ୍ତ୍ରବିତ୍ ।
ଓଁ ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମେତି ଚୋକାର୍ଯ୍ୟଂ ପୌଲକଂ ଭସ୍ମସଂତ୍ୟଜେତ୍ ॥ ୨୪॥

ତତ୍ର ଚାବାହନମୁଖାନୁପଚାରାଂସ୍ତୁ ଷୋଡଶ ।
କୁର୍ଯ୍ୟାଦ୍ୟାହୁତିଭିସ୍ତେବଂ ତତୋଽଗ୍ନିମୁପସଂହରେତ୍ ॥ ୨୫॥

ଅଗ୍ନିର୍ଭସ୍ମେତି ମନ୍ତ୍ରେଣ ଗୃହଣୀୟାଦ୍-ଭସ୍ମ ଚୋତ୍ତରମ୍ ।
ଅଗ୍ନିରିତ୍ୟାଦିମନ୍ତ୍ରେଣ ପ୍ରମୃଜ୍ୟ ଚ ତତଃ ପରମ୍ ॥ ୨୬॥

ସଂଯୋଜ୍ୟ ଗନ୍ଧସଲିଲୈଃ କପିଳାମୃତକେଶ ବା ।
ଚନ୍ଦ୍ରକୁଙ୍କୁମକାଶ୍ମୀରମୁଶିରଂ ଚନ୍ଦନଂ ତଥା ॥ ୨୭॥

ଅଗରୁଦ୍ରିତୟଂ ଚୈବ ଚୂର୍ଣ୍ଣୟିତ୍ବା ତୁ ସୁକ୍ଷ୍ମତଃ ।
କ୍ଷିପେଦ୍-ଭସ୍ମନି ତତ୍ତ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୋମିତି ବ୍ରହ୍ମମନ୍ତ୍ରତଃ ॥ ୨୮॥

ପ୍ରଣବେନାହରେଦ୍ୱିଦ୍ୱାନ୍-ବୃହତୋ ବଚକାନଥ ।
ଅଶୋରଣୀୟାନିତି ହି ମନ୍ତ୍ରେଣ ଚ ବିଚକ୍ଷଣଃ ॥ ୨୯॥

ଇତ୍ଯଂ ଭସ୍ମ ସୁସଂପାଦ୍ୟ ଶୁଷ୍କମାଦୟ ମନ୍ତ୍ରବିତ୍ ।
ପ୍ରଣବେନ ବିମୃଜ୍ୟାଥ ସପ୍ତପ୍ରଣବମନ୍ତ୍ରିତମ୍ ॥ ୩୦॥

ଇଶାନେତି ଶିରୋଦେଶଂ ମୁଖଂ ତଦ୍-ପୁରୁଷେଶ ତୁ ।
ଉରୁଦେଶମଘୋରେଶ ଗୁହ୍ୟଂ ବାମେନ ମନ୍ତ୍ରୟେତ୍ ॥ ୩୧॥

ସଦ୍ୟୋଜାତେନ ବୈ ପାଦାନ୍-ସର୍ବାଙ୍ଗଂ ପ୍ରଣବେନ ତୁ ।
ତତ ଉତ୍ତୃତ୍ୟ ସର୍ବାଙ୍ଗମାପାଦତଲମସ୍ତକମ୍ ॥ ୩୨॥

ଆଚମ୍ୟ ବସନଂ ଧୌତଂ ତତଶ୍ଚୈତତ୍-ପ୍ରଧାରୟେତ୍ ।
ପୁନରାଚମ୍ୟ କର୍ମ ସ୍ବଂ କର୍ତ୍ତୁମର୍ହସି ସତ୍ତମ ॥ ୩୩॥

ଅଥ ଚତୁର୍ବିଧଂ ଭସ୍ମକଳ୍ପମ୍ । ପ୍ରଥମମନୁକଳ୍ପମ୍ । ଦ୍ବିତୀୟମୁପକଳ୍ପମ୍ ।
ଉପୋପକଳ୍ପଂ ତୃତୀୟମ୍ । ଅକଳ୍ପଂ ଚତୁର୍ଥମ୍ ।
ଅଗ୍ନିହୋତ୍ରଂ ସମୁଦ୍-ଭୂତଂ ବିରଜାନଲଜମନୁକଳ୍ପମ୍ ।
ବନେ ଶୁଷ୍କଂ ଶକୃସ୍ତଂ ଗୃହ୍ୟ କଲ୍ଲୋକ୍ତବିଧିନା କଳ୍ପିତମୁପକଳ୍ପଂ ସ୍ୟାତ୍ ।
ଅରଣ୍ୟେ ଶୁଷ୍କଗୋମୟଂ ରୂକ୍ଷୀକୃତ୍ୟାନୁସଂଗୃହ୍ୟ ଗୋମୂତ୍ରିଃ ପିଣ୍ଡୀକୃତ୍ୟ
ୟଥାକଳ୍ପଂ ସଂସ୍କୃତମୁପୋପକଳ୍ପମ୍ । ଶିବାଲୟସ୍ଥମକଳ୍ପଂ ଶତକଳ୍ପଂ ଚ ।
ଇତ୍ଯଂ ଚତୁର୍ବିଧଂ ଭସ୍ମ ପାପଂ ନିକୃନ୍ତୟେନ୍ନୋଷଂ ଦଦାତୀତି ଭଗବାନ୍-କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଃ ॥ ୩୪॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନିଷସ୍ତୁତୃତୀୟଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥ ୩॥

॥ ଚତୁର୍ଥଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥

ଅଥ ଭୂସୁଷ୍ଟଃ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ଭସ୍ମସ୍ନାନବିଧିଂ ବ୍ରୁହୀତି ।
ସ ହୋବାଚାଥ ପ୍ରଣବେନ ବିମୃଜ୍ୟାଥ ସପ୍ତପ୍ରଣବେନାଭିମନ୍ତ୍ରିତମାଗମେନ ତୁ
ତେନୈବ ଦିଗ୍-ବନ୍ଧନଂ କାରୟେତ୍-ପୁନରପି ତେନାସ୍ତମନ୍ତ୍ରେଣାଙ୍ଗାନି
ମୂର୍ଧାଦୀନ୍ୟୁଦ୍ଭୁଲୟେନ୍ନୁଲସ୍ନାନମିଦମୀଶାନାଦ୍ୟୋଃ ପଞ୍ଚଭିର୍ମନ୍ତ୍ରେସ୍ବନ୍ନଂ କ୍ରମାଦୁଦ୍ଭୁଲୟେତ୍ ।
ଇଶାନେତି ଶିରୋଦେଶଂ ମୁଖଂ ତତ୍-ପୁରୁଷେଶ ତୁ ।
ଉରୁଦେଶମଘୋରେଶ ଗୁହ୍ୟକଂ ବାମଦେବତଃ ।
ସଦ୍ୟୋଜାତେନ ବୈ ପାଦୋ ସର୍ବାଙ୍ଗଂ ପ୍ରଣବେନ ତୁ ।
ଆପାଦତଲମସ୍ତକଂ ସର୍ବାଙ୍ଗଂ ତତ୍ ଉଦ୍ଭୁଲ୍ୟାଚମ୍ୟ
ବସନଂ ଧୌତଂ ଶ୍ଵେତଂ ପ୍ରଧାରୟେଦ୍ବିଧିସ୍ନାନମିଦମ୍ ॥

ତତ୍ର ଶ୍ଳୋକା ଭବନ୍ତି —

ଭସ୍ମମୁଷ୍ଟିଂ ସମାଦାୟ ସଂହିତାମନ୍ତ୍ରମନ୍ତ୍ରିତାମ୍ ।
ମସ୍ତକାପ୍ତାଦପର୍ଯ୍ୟନ୍ତଂ ମଲସ୍ନାନଂ ପୁରୋଦିତମ୍ ॥ ୧॥

ତନ୍ନନ୍ଦେଶୈବ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଂ ବିଧିସ୍ନାନଂ ସମାଚରେତ୍ ।
ଇଶାନେ ପଞ୍ଚିଧା ଭସ୍ମ ବିକିରେନ୍ନୁର୍ଚ୍ଚ୍ଵ ଯତ୍ରତଃ ॥ ୨॥

ମୁଖେ ଚତୁର୍ଥବକ୍ତ୍ରେଣ ଅଧୀରେଶାଷ୍ଟଧା ହୃଦି ।
ବାମେନ ଗୁହ୍ୟଦେଶେ ତୁ ତ୍ରିଦଶସ୍ଥାନଭେଦତଃ ॥ ୩॥

ଅଷ୍ଟାବହ୍ରେନ ସାଧ୍ୟେନ ପଦାବୁଦ୍ଧିଲ୍ୟ ଯତ୍ରତଃ ।
ସର୍ବାଙ୍ଗୋଦ୍ଧୂଳନଂ କାର୍ଯ୍ୟଂ ରାଜନ୍ୟସ୍ୟ ଯଥାବିଧି ॥ ୪॥

ମୁଖଂ ବିନା ଚ ତତ୍ତ୍ୱର୍ତ୍ତମୁଦ୍ଧୂଳ୍ୟ କ୍ରମୟୋଗତଃ ।
ସଂଧ୍ୟାଦୃଷ୍ଟେ ନିଶୀଥେ ଚ ତଥା ପୂର୍ବାବସାନୟୋଃ ॥ ୫॥

ସୁପ୍ତା ଭୁକ୍ତା ପୟଃ ପୀତ୍ୱା କୃତ୍ୱା ଚାବଶ୍ୟକାଦିକମ୍ ।
ଦ୍ୱିୟଂ ନପୁଂସକଂ ଗୃହ୍ୟଂ ବିତାଲଂ ବକମୂଷିକମ୍ ॥ ୬॥

ସ୍ୱଷ୍ଟା ତଥାବିଧାନନ୍ୟାନ୍ଭସ୍ମସ୍ନାନଂ ସମାଚରେତ୍ ।
ଦେବାଗ୍ନିଗୁରୁବୃଦ୍ଧାନାଂ ସମୀପେନ୍ଦ୍ରିୟଜଦର୍ଶନେ ॥ ୭॥

ଅଶୁଦ୍ଧଭୂତଲେ ମାର୍ଗେ କୁର୍ଯ୍ୟନ୍ନୋଦ୍ଧୂଳନଂ ବ୍ରତୀ ।
ଶଙ୍ଖତୋୟେନ ମୂଳେନ ଭସ୍ମନା ମିଶ୍ରଣଂ ଭବେତ୍ ॥ ୮॥

ୟୋଜିତଂ ଚନ୍ଦନେନୈବ ବାରିଣା ଭସ୍ମସଂଯୁତମ୍ ।
ଚନ୍ଦନେନ ସମାଲିଖେଜ୍ଜାନଦଂ ଚୂର୍ଣ୍ଣମେବ ତତ୍ ॥ ୯॥

ମଧ୍ୟାହ୍ନାତ୍-ପ୍ରାତଃକୈର୍ଯ୍ୟୁକ୍ତଂ ତୋୟଂ ତଦନୁ ବର୍ଜୟେତ୍ ।।
ଅଥ ଭୂସୁଷ୍ଟୋ ଭଗବନ୍ତଂ କାଳାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ତ୍ରିପୁଷ୍ତବିଧିଂ ପପ୍ରଚ୍ଛ ।।

ତତ୍ତ୍ରେତେ ଶ୍ଳୋକା ଭବନ୍ତି ———

ତ୍ରିପୁଷ୍ତଂ କାରୟେତ୍-ପଶ୍ଚାଦ୍-ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁଶିବାତ୍ମକମ୍ ।
ମଧ୍ୟାହ୍ନାଲିଭିରାଦାୟ ତିସ୍ତୁତିର୍ମୂଳମନ୍ତବଃ ।। ୧୦।।

ଅନାମାମଧ୍ୟମାହ୍ନୁଷ୍ଠେରଥବା ସ୍ୟାନ୍ନିପୁଷ୍ତକମ୍ ।
ଉତ୍ତୁଲୟେନ୍ନୁଷଂ ବିପ୍ରଃ କ୍ଷତ୍ରିୟସ୍ତ୍ରଚ୍ଛିରୋଦିତମ୍ ।। ୧୧।।

ଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶସ୍ଥାନକେ ଚାର୍ଯଂ ଷୋଡ଼ଶସ୍ଥାନକେଽପି ବା ।
ଅଷ୍ଟସ୍ଥାନେ ତଥା ଚୈବ ପଞ୍ଚସ୍ଥାନେଽପି ଯୋଜୟେତ୍ ।। ୧୨।।

ଉତ୍ତମାଙ୍ଗେ ଲଲାଟେ ଚ କର୍ଣ୍ଣୟୋର୍ନେତ୍ରୟୋସ୍ତଥା ।
ନାସାବକ୍ତ୍ରେ ଗଲେ ଚୈବମଂସଦ୍ଵୟମତଃ ପରମ୍ ।। ୧୩।।

କୂର୍ପରେ ମଣିବନ୍ଧେ ଚ ହୃଦୟେ ପାର୍ଶ୍ଵୟୋର୍ଦ୍ଵୟୋଃ ।
ନାଭୌ ଗୁହ୍ୟଦ୍ଵୟେ ଚୈବମୂର୍ବୋଃ ସ୍ତ୍ରିଶ୍ଚିମ୍ବଜାନୁନୀ ।। ୧୪।।

ଜଘାଦ୍ଵୟେ ଚ ପାଦୌ ଚ ଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶତ୍ସ୍ଥାନମୁତ୍ତମମ୍ ।
ଅଷ୍ଟମୂର୍ତ୍ୟଷ୍ଟବିଦ୍ୟେଶାନ୍ତିକ୍ପାଳାନୁସ୍ତୁଭିଃ ସହ ।। ୧୫।।

ଧରୋ ଧ୍ରୁବଶ୍ଚ ସୋମଶ୍ଚ କୃପଶ୍ଚୈବାନିଲୋଽନଲଃ ।
ପ୍ରତ୍ୟୁଷଶ୍ଚ ପ୍ରଭାସଶ୍ଚ ବସବୋଽଷ୍ଟାବିତୀରିତାଃ ।। ୧୬।।

ଏତେଷାଂ ନାମମନ୍ତ୍ରେଣ ତ୍ରିପୁଷ୍ତାନ୍-ଧାରୟେଦ୍ଧୃପଃ ।
ବିଦଧ୍ୟାତ୍-ଷୋଡ଼ଶସ୍ଥାନେ ତ୍ରିପୁଷ୍ତଂ ତୁ ସମାହିତଃ ।। ୧୭।।

ଶୀର୍ଷକେ ଚ ଲଲାଟେ ଚ କର୍ଣ୍ଣେ କର୍ଣ୍ଣେଂଽସକଦ୍ଭୟେ ।
କୁର୍ପରେ ମଣିବନ୍ଧେ ଚ ହୃଦୟେ ନାଭିପାର୍ଶ୍ବୟୋଃ ॥ ୧୮॥

ପୃଷ୍ଠେ ଚୈକଂ ପ୍ରତିସ୍ଥାନଂ ଜପେତ୍ରାପିଦେବତାଃ ।
ଶିବଂ ଶକ୍ତିଂ ଚ ସାଦାଖ୍ୟମୀଶଂ ବିଦ୍ୟାଖ୍ୟମେବ ଚ ॥ ୧୯॥

ବାମାଦିନବଶକ୍ତିଶ୍ଚ ଏତେ ଷୋଡଶ ଦେବତାଃ ।
ନାସତେ୍ୟା ଦସ୍ରକଶ୍ଚୈକ ଅଶ୍ବିନୌ ଦ୍ବୌ ସମରିତୌ ॥ ୨୦॥

ଅଥବା ମୂର୍ଧ୍ନ୍ୟଲୀକେ ଚ କର୍ଣ୍ଣୟୋଃ ଶୂସନେ ତଥା ।
ବାହୁଦ୍ଭୟେ ଚ ହୃଦୟେ ନାଭ୍ୟାମୂର୍ବୋର୍ଯ୍ୟୁଗେ ତଥା ॥ ୨୧॥

ଜାନୁଦ୍ଭୟେ ଚ ପଦୟୋଃ ପୃଷ୍ଠଭାଗେ ଚ ଷୋଡଶ ।
ଶିବଶ୍ଚେନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ରୁଦ୍ରାକୌ ବିଘ୍ନେଶୋ ବିଷ୍ଣୁରେବ ଚ ॥ ୨୨॥

ଶ୍ରୀଶ୍ଚୈବ ହୃଦୟେଶଶ୍ଚ ତଥା ନାଭୌ ପ୍ରଜାପତିଃ ।
ନାଗଶ୍ଚ ନାଗକନ୍ୟାଶ୍ଚ ଉଭେ ଚ ଋଷିକନ୍ୟକେ ॥ ୨୩॥

ପାଦୟୋଶ୍ଚ ସମୁଦ୍ରାଶ୍ଚ ତୀର୍ଥାଃ ପୃଷ୍ଠେଽପି ଚ ସ୍ଥିତାଃ ।
ଏବଂ ବା ଷୋଡଶସ୍ଥାନମଷ୍ଟସ୍ଥାନମଧୋତ୍ୟତେ ॥ ୨୪॥

ଗୁରୁସ୍ଥାନଂ ଲଲାଟଂ ଚ କର୍ଣ୍ଣଦ୍ଭୟମବାହୁରମ୍ ।
ଅସୟୁଗ୍ମଂ ଚ ହୃଦୟଂ ନାଭିରିତ୍ୟଷ୍ଟମଂ ଭବେତ୍ ॥ ୨୫॥

ବ୍ରହ୍ମା ଚ ଋଷୟଃ ସପ୍ତ ଦେବତାଶ୍ଚ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତିତାଃ ।
ଅଥବା ମସ୍ତକଂ ବାହୁ ହୃଦୟଂ ନାଭିରେବ ଚ ॥ ୨୬॥

ପଞ୍ଚି ସ୍ଥାନାନ୍ୟମୁନ୍ୟାହୁର୍ଭସ୍ମତତ୍ତ୍ୱବିଦୋ ଜନାଃ ।
ୟଥାସମ୍ଭବତଃ କୁର୍ଯ୍ୟାଦେଶକଲାଦ୍ୟପେକ୍ଷୟା ॥ ୭୭॥

ଉତ୍କୂଳନେଃପ୍ୟଶକ୍ତଶ୍ଚେତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରାଦୀନି କାରୟେତ୍ ।
ଲଲାଟେ ହୃଦୟେ ନାଭୌ ଗଲେ ଚ ମଣିବନ୍ଧୟେଃ ॥ ୭୮॥

ବାହୁମଧ୍ୟେ ବାହୁମୂଳେ ପୃଷ୍ଠେ ଚୈବ ଚ ଶୀର୍ଷକେ ॥
ଲଲାଟେ ବ୍ରହ୍ମଣେ ନମଃ । ହୃଦୟେ ହବ୍ୟବାହନାୟ ନମଃ ।
ନାଭୌ ସ୍ୱନ୍ୟାୟ ନମଃ । ଗଲେ ବିଷ୍ଣୁବେ ନମଃ ।
ମଧ୍ୟେ ପ୍ରଭଞ୍ଜିନାୟ ନମଃ । ମଣିବନ୍ଧେ ବସୁଭ୍ୟୋ ନମଃ ।
ପୃଷ୍ଠେ ହରୟେ ନମଃ । କୁକୁଦି ଶଂଭବେ ନମଃ ।
ଶିରସି ପରମାତ୍ମନେ ନମଃ । ଇତ୍ୟାଦିସ୍ଥାନେଷୁ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରଂ ଧାରୟେତ୍ ।
ତ୍ରିନେତ୍ରଂ ତ୍ରିଗୁଣାଧାରଂ ତ୍ରୟାଣାଂ ଜନକଂ ପ୍ରଭୁମ୍ ।
ସ୍ମରନ୍ନମଃ ଶିବାୟେତି ଲଲାଟେ ତତ୍ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରକମ୍ ॥ ୭୯॥

କୂର୍ପରାଧଃ ପିତୃଭ୍ୟାଂ ତୁ ଇଶାନାଭ୍ୟାଂ ତଥୋପରି ।
ଇଶାଭ୍ୟାଂ ନମ ଇତ୍ୟୁକ୍ତା ପାର୍ଶ୍ୱୟୋଷ୍ଠ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରକମ୍ ॥ ୮୦॥

ସ୍ୱଚ୍ଛାଭ୍ୟାଂ ନମ ଇତ୍ୟୁକ୍ତା ଧାରୟେତ୍-ପ୍ରକୋଷ୍ଠୟୋଃ ।
ଭୀମାୟେତି ତଥା ପୃଷ୍ଠେ ଶିବାୟେତି ଚ ପାର୍ଶ୍ୱୟୋଃ ॥ ୮୧॥

ନୀଳକଣ୍ଠାୟ ଶିରସି କ୍ଷିପେତ୍ସର୍ବାତ୍ମନେ ନମଃ ।
ପାପଂ ନାଶୟତେ କୃତ୍ସ୍ନମପି ଜନ୍ମାନ୍ତରାଜିତମ୍ ॥ ୮୨॥

କଣ୍ଠୋପରି କୃତଂ ପାପଂ ନଷ୍ଟଂ ସ୍ୟାତ୍ତ୍ର ଧାରଣାତ୍ ।
କର୍ଣ୍ଣେ ତୁ ଧାରଣାକ୍ଷର୍ଣ୍ଣରୋଗାଦିକୃତପାତକମ୍ ॥ ୮୩॥

ବାହ୍ୟୋବାହୁକୃତଂ ପାପଂ ବକ୍ଷ୍ୟମ୍ ମନସା କୃତମ୍ ।
ନାଭ୍ୟାଂ ଶିଶ୍ନୁକୃତଂ ପାପଂ ପୃଷ୍ଠେ ଗୁଦକୃତଂ ତଥା ॥ ୩୪॥

ପାର୍ଶ୍ଵୟୋର୍ଧାରଣାପାପଂ ପରସ୍ତ୍ୟାଲିଙ୍ଗନାଦିକମ୍ ।
ତଦ୍-ଭସ୍ମଧାରଣଂ କୁର୍ଯ୍ୟାନ୍ତର୍ବତ୍ତେବ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରକମ୍ ॥ ୩୫॥

ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁମହେଶାନାଂ ତ୍ରୟ୍ୟଗ୍ନାନାଂ ଚ ଧାରଣମ୍ ।
ଗୁଣଲୋକତ୍ରୟ୍ୟାଣାଂ ଚ ଧାରଣଂ ତେନ ବୈ ଶୁଭମ୍ ॥ ୩୬॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନିଷତ୍ସୁଚତୁର୍ଥଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥ ୪॥

॥ ପଞ୍ଚମଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥

ମାନସୋକେନ ମନ୍ତ୍ରେଣ ମନ୍ତ୍ରିତଂ ଭସ୍ମ ଧାରୟେତ୍ ।
ଉର୍ଧ୍ଵପୁଣ୍ଡ୍ରଂ ଭବେନ୍ନାମଂ ମଧ୍ୟପୁଣ୍ଡ୍ରଂ ତ୍ରିୟାୟୁଷମ୍ ॥ ୧॥

ତ୍ରିୟାୟୁଷାଶି କୁରୁତେ ଲଲାଟେ ଚ ଭୂଜଦ୍ଵୟେ ।
ନାଭୌ ଶିରସି ହୃଦ୍ଘାତ୍ତୈ ବ୍ରାହ୍ମଣାଃ କ୍ଷତ୍ରିୟାସ୍ତଥା ॥ ୨॥

ତ୍ତୈବର୍ଣ୍ଣକାନାଂ ସର୍ବେଷାମଗ୍ନିହୋତ୍ରସମୁଦ୍-ଭବମ୍ ।
ଇଦଂ ମୁଖ୍ୟଂ ଗୃହସ୍ଥାନାଂ ବିରଜାନଲଜଂ ଭବେତ୍ ॥ ୩॥

ବିରଜାନଲଜଂ ତୈବ ଧାର୍ଯ୍ୟଂ ପ୍ରୋକ୍ତଂ ମହର୍ଷିଭିଃ ।
ଔପାସନସମୁପ୍ସନ୍ନଂ ଗୃହସ୍ଥାନାଂ ବିଶେଷତଃ ॥ ୪॥

ସମିଦଗ୍ନିସମୁପ୍ତନ୍ ଧାର୍ଯ୍ୟଂ ବୈ ବ୍ରହ୍ମଚାରିଣା ।
ଶୁଦ୍ରାଣାଂ ଶ୍ରୋତ୍ରୀୟାଗାରପତନାଗ୍ନିସମୁଦ୍-ଭବମ୍ ॥ ୫॥

ଅନ୍ୟେଷାମପି ସର୍ବେଷାଂ ଧାର୍ଯ୍ୟଂ ଚୈବାନଲୋଦ୍-ଭବମ୍ ।
ୟତୀନାଂ ଜ୍ଞାନଦଂ ପ୍ରୋକ୍ତଂ ବନସ୍ଥାନାଂ ବିରକ୍ତିଦମ୍ ॥ ୬॥

ଅତିବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମାଣାଂ ତୁ ଶ୍ଳୁଷାନାଗ୍ନିସମୁଦ୍-ଭବମ୍ ।
ସର୍ବେଷାଂ ଦେବାଲୟସ୍ଥଂ ଭସ୍ମ ଶିବାଗ୍ନିଜଂ ଶିବୟୋଗିନାମ୍ ।
ଶିବାଲୟସ୍ଥଂ ତଲ୍ଲିଙ୍ଗଲିପ୍ତଂ ବା ମନ୍ତ୍ରସଂସ୍କାରଦୟଂ ବା ।
ତତ୍ତ୍ୱେତେ ଶ୍ଳୋକା ଭବନ୍ତି ।
ତେନାଧୀତଂ ଶୁତଂ ତେନ ତେନ ସର୍ବମନୁଷ୍ଠିତମ୍ ।
ୟେନ ବିପ୍ରେଣ ଶିରସି ତ୍ରିପୁଷ୍ପଂ ଭସ୍ମନା ଧୃତମ୍ ॥ ୭॥

ତ୍ୟକ୍ତବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମାଚାରୋ ଲୁପ୍ତସର୍ବକ୍ରିୟୋଽପି ଯଃ ।
ସକୃତ୍ରିୟକ୍ତିପୁଷ୍ପାଙ୍ଗଧାରଣାସ୍ରୋଽପି ପୂଜ୍ୟତେ ॥ ୮॥

ୟେ ଭସ୍ମଧାରଣାଂ ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା କର୍ମ କୁର୍ବନ୍ତି ମାନବାଃ ।
ତେଷାଂ ନାସ୍ତି ବିନିର୍ମୋକ୍ଷଃ ସଂସାରାଞ୍ଜନ୍ମକୋଟିଭିଃ ॥ ୯॥

ମହାପାତକୟୁକ୍ତାନାଂ ପୂର୍ବଜନ୍ମାର୍ଜିତାଗସାମ୍ ।
ତ୍ରିପୁଷ୍ପୋଦ୍ଭବନଦ୍ୱେଷୋ ଜାୟତେ ସୁଦୃଢ଼ଂ ବୁଧାଃ ॥ ୧୦॥

ୟେଷାଂ କୋପୋ ଭବେଦ୍-ବ୍ରହ୍ମଲ୍ଲଲାଟେ ଭସ୍ମଦର୍ଶନାତ୍ ।
ତେଷାମୁପୁଞ୍ଜିସାଂକର୍ଯ୍ୟମନୁମେୟଂ ବିପଶ୍ଚିତା ॥ ୧୧॥

ୟେଷାଂ ନାସ୍ତି ମୁନେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଶ୍ରୌତେ ଭସ୍ମନି ସର୍ବଦା ।
ଗର୍ଭାଧାନାଦିସଂସ୍କାରସ୍ତେଷାଂ ନାସ୍ତୀତି ନିଶ୍ଚୟଃ ॥ ୧୨॥

ଯେ ଭସ୍ମଧାରଣଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ୱା ନରାଃ କୁର୍ବନ୍ତି ତାତନମ୍ ।
ତେଷାଂ ଚଣ୍ଡାଲତୋ ଜନ୍ମ ବ୍ରହ୍ମନୃଦ୍ୟଂ ବିପଚ୍ଛିତା ॥ ୧୩॥

ଯେଷାଂ କ୍ରୋଧୋ ଭବେଦ୍-ଭସ୍ମଧାରଣେ ତତ୍-ପ୍ରମାଣକେ ।
ତେ ମହାପାତକୈର୍ଯୁକ୍ତା ଇତି ଶାସ୍ତ୍ରସ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟଃ ॥ ୧୪॥

ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରଂ ଯେ ବିନିନ୍ଦନ୍ତି ନିନ୍ଦନ୍ତି ଶିବମେବ ତେ ।
ଧାରୟନ୍ତି ଚ ଯେ ଭକ୍ତ୍ୟା ଧାରୟନ୍ତି ଶିବଂ ଚ ତେ ॥ ୧୫॥

ଧିଗ୍ଭସ୍ମରହିତଂ ଭାଲଂ ଧିଗ୍-ଗ୍ରାମମଶିବାଲୟମ୍ ।
ଧିଗନୀଶାର୍ଚନଂ ଜନ୍ମ ଧିଗ୍-ବିଦ୍ୟାମଶିବାଶ୍ରୟମ୍ ॥ ୧୬॥

ରୁଦ୍ରାଗ୍ନେୟପୁରଂ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ତଦ୍-ଭସ୍ମ ପରିକୀର୍ତ୍ତିତମ୍ ।
ତସ୍ମାତ୍ତର୍ବେଷୁ କାଲେଷୁ ବୀର୍ଯ୍ୟବାନ୍ଭସ୍ମସଂଯୁତଃ ॥ ୧୭॥

ଭସ୍ମନିଷ୍ଠସ୍ୟ ଦହ୍ୟନ୍ତେ ଦୋଷା ଭସ୍ମାଗ୍ନିସଂଗମାତ୍ ।
ଭସ୍ମସ୍ନାନବିଶୁଦ୍ଧାତ୍ମା ଭସ୍ମନିଷ୍ଠ ଇତି ସ୍ମୃତଃ ॥ ୧୮॥

ଭସ୍ମସଂଦିଗ୍ଧସର୍ବାଙ୍ଗୋ ଭସ୍ମଦୀପ୍ତତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରକଃ ।
ଭସ୍ମଶାୟୀ ଚ ପୁରୁଷୋ ଭସ୍ମନିଷ୍ଠ ଇତି ସ୍ମୃତଃ ॥ ୧୯॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନିଷସୁପଞ୍ଚମଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥ ୫॥

॥ ଷଷ୍ଠଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥

ଅଥ ଭୁସୁଷ୍ଠଃ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ନାମପଞ୍ଚକସ୍ୟ ମାହାତ୍ମ୍ୟଂ ବ୍ରୁହୀତି ହୋବାଚ ।
 ଅଥ ବସିଷ୍ଠବଂଶଜସ୍ୟ ଶତଭାର୍ଯ୍ୟାସମେତସ୍ୟ ଧନଂଜୟସ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ୟ
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭାର୍ଯ୍ୟପୁତ୍ରଃ କରୁଣ ଇତି ନାମ ତସ୍ୟ ଶୁଚିସ୍ଥିତା ଭାର୍ଯ୍ୟା ।
 ଅସୌ କରୁଣୋ ଭ୍ରାତୃବୈରମସହମାନୋ ଭବାନୀତଚସ୍ତ୍ରଂ ନୃସିଂହମଗମତ୍ ।
 ତତ୍ର ଦେବସମୀପେନ୍ଦ୍ୟେନୋପାୟନାର୍ଥଂ ସମର୍ପିତଂ ଜମ୍ବୀରଫଲଂ ଗୃହୀତ୍ବାଜିହ୍ମୁଋଦା
 ତତ୍ରସ୍ଥା ଅଶପନ୍ଦ୍ୟାପ ମକ୍ଷିକୋ ଭବ ବର୍ଷାଣାଂ ଶତମିତି ।
 ସୋଽପି ଶାପମାଦାୟ ମକ୍ଷିକା ସନ୍ସ୍ପତେଷ୍ଟିତଂ ତସ୍ୟୈ ନିବେଦ୍ୟ ମାଂ ରକ୍ଷେତି
 ସ୍ୱଭାର୍ଯ୍ୟାମବଦଋଦା ମକ୍ଷିକୋଽଭବଋମେବଂ ଜ୍ଞାତ୍ୱା ଜ୍ଞାତୟତ୍ସୈଲମଧ୍ୟେ ହ୍ୟଧାରୟନ୍ସା
 ମୃତଂ ପତିମାଦାୟାରୁକ୍ଷତୀମଗମଦ୍-ଭୋ ଶୁଚିସ୍ଥିତେଽମୁଂ ଜୀବୟେତି ସୋବାଚ
 ଶୋକେନାଲମରୁକ୍ଷତ୍ୟହମୁଂ ଜୀବୟାମ୍ୟଦ୍ୟ ବିଭୂତିମାଦାୟେତି ।

ଏଷାଗ୍ନିହୋତ୍ରଜଂ ଭସ୍ମ —

ମୃତ୍ୟୁଂଜୟେନ ମନ୍ତ୍ରେଣ ମୃତଜନ୍ତୌ ତଦାକ୍ଷିପତ୍ ।
 ମନ୍ଦବାୟୁସ୍ତଦା ଜଞ୍ଜେ ବ୍ୟଜନେନ ଶୁଚିସ୍ଥିତଃ ॥ ୧॥

ଉଦତିଷ୍ଠଋଦା ଜନ୍ତୁର୍ଭସ୍ମନୋଽସ୍ୟ ପ୍ରଭାବତଃ ।
 ତତୋ ବର୍ଷଶତେ ପୂର୍ଣ୍ଣେ ଜ୍ଞାତିରେକୋ ହ୍ୟଧାରୟତ୍ ॥ ୨॥

ଭସ୍ମୈବ ଜୀବୟାମାସ କାଶ୍ୟାଂ ପଞ୍ଚି ତଦାଭବନ୍ ।
 ଦେବାନପି ତଥାଭୂତାନ୍ନାମପ୍ୟେତାଦୃଶଂ ପୁରା ॥ ୩॥

ତସ୍ମାତ୍ତୁ ଭସ୍ମନାଂ ଜନ୍ତୁଂ ଜୀବୟାମି ତଦାନଘେ ।
 ଇତ୍ୟେବମୁକ୍ତା ଭଗବାନ୍ଧର୍ଯ୍ୟାଶିଃ ସମଜାୟତ ॥ ୪॥

ସ୍ୱରୂପଂ ଚ ତତୋ ଗତ୍ୱା ସ୍ୱମାଶ୍ରମପଦଂ ଯୟାବିତି ॥

ଇଦାନୀମସ୍ୟ ଭସ୍ମନଃ ସର୍ବାଘଭକ୍ଷଣସାମର୍ଥ୍ୟଂ ବିଧତ୍ ଇତ୍ୟାହ ।
 ଶ୍ରୀଗୌତମବିବାହକାଳେ ତାମହଲ୍ୟାଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ବା ସର୍ବେ ଦେବାଃ କାମାତୁରା ଅଭବନ୍ ।
 ତଦା ନଷ୍ଟଜ୍ଞାନା ଦୁର୍ବାସସଂ ଗତ୍ବା ପପ୍ରୁକ୍ଷଃ ।
 ସ ତଦୋଷଂ ଶମୟିଷ୍ୟାମୀତୁ୍ୟବାଚ ।
 ତତଃ ଶତରୁଦ୍ରେଣ ମନ୍ତ୍ରେଣ ମନ୍ତ୍ରିତଂ ଭସ୍ମ ବୈ ପୁରା ।
 ମୟାପି ଦତ୍ତଂ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟାଦି ଶାନ୍ତମ୍ ।
 ଇତ୍ୟେବମୁକ୍ତ୍ବା ଦୁର୍ବାସା ଦତ୍ତବାନ୍ଭସ୍ମ ଚୋତ୍ତମମ୍ ।
 ଜାତା ମଦୃତନାସ୍ତର୍ବେ ଯୁୟଂ ତେଽପିକତେଜସଃ ॥ ୫॥

ଶତରୁଦ୍ରେଣ ମନ୍ତ୍ରେଣ ଭସ୍ମୋଘ୍ନିତବିଗ୍ରହାଃ ।
 ନିର୍ଧୂତରଜସଃ ସର୍ବେ ତତ୍ଷଣାତ୍ ବୟଂ ମୁନେ ॥ ୬॥

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟମେତଜ୍ଞାନୀମୋ ଭସ୍ମସାମର୍ଥ୍ୟମୀଦୃଶମ୍ ।
 ଅସ୍ୟ ଭସ୍ମନଃ ଶକ୍ତିମନ୍ୟାଂ ଶୃଣୁ ।
 ଏତଦେବ ହରିଶଂକରଘ୍ନୋର୍ଜ୍ଜାନପ୍ରଦମ୍ ।
 ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟାଦିପାପନାଶକମ୍ ।
 ମହାବିଭୂତିଦମିତି ଶିବବକ୍ଷସି ସ୍ଥିତଂ ନଶେନାଦାୟ ପ୍ରଣବେନାଭିମନ୍ତ୍ୟ ଗାୟତ୍ରୀ
 ପଞ୍ଚାକ୍ଷରେଣାଭିମନ୍ତ୍ୟ ହରିର୍ମସ୍ତକଗାତ୍ରେଷୁ ସମର୍ପୟେତ୍ ।
 ତଥା ହୃଦି ଧ୍ୟାୟସ୍ଵେତି ହରିମୁକ୍ତା ହରଃ ସ୍ଵହୃଦି ଧ୍ୟାତ୍ବା ଦୃଷ୍ଟୋ ଦୃଷ୍ଟ ଇତି ଶିବମାହ ।
 ତତୋ ଭସ୍ମ ଭକ୍ଷୟେତି ହରିମାହ ହରସ୍ତତଃ ।
 ଭକ୍ଷୟିଷ୍ୟେ ଶିବଂ ଭସ୍ମ ସ୍ନାତ୍ବାହଂ ଭସ୍ମନା ପୁରା ॥ ୭॥

ପୃଷ୍ଠେଶ୍ଵରଂ ଭକ୍ତିଗମ୍ୟଂ ଭସ୍ମାଭକ୍ଷୟଦତୁ୍ୟତଃ ।
 ତତ୍ରାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟମତୀବାସୀତ୍-ପ୍ରତିବିମ୍ବସମଦୁ୍ୟତିଃ ॥ ୮॥

ବାସୁଦେବଃ ଶୁଦ୍ଧମୁକ୍ତାଫଳବର୍ଣ୍ଣୋଽଭବତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ।
ତଦାପ୍ରଭୃତି ଶୁକ୍ଳାଭୋ ବାସୁଦେବଃ ପ୍ରସନ୍ନବାନ୍ ॥ ୯॥

ନ ଶକ୍ୟଂ ଭସ୍ମନୋ ଜ୍ଞାନଂ ପ୍ରଭାବଂ ତେ କୁତୋ ବିଭୋ ।
ନମସ୍ତେଽସ୍ତୁ ନମସ୍ତେଽସ୍ତୁ ତ୍ୱାମହଂ ଶରଣଂ ଗତଃ ॥ ୧୦॥

ତ୍ୱପ୍ତାଦୟୁଗଳେ ଶଂଭୋ ଭକ୍ତିରସ୍ତୁ ସଦା ମମ ।
ଭସ୍ମଧାରଣସଂପନ୍ନୋ ମମ ଭକ୍ତୋ ଭବିଷ୍ୟତି ॥ ୧୧॥

ଅତ ଏବୈଷା ଭୂତିର୍ଭୂତିକରୀତ୍ୟୁକ୍ତା ।
ଅସ୍ୟ ପୁରସ୍ତାଦ୍‌ସବ ଆସନ୍-ରୁଦ୍ରା ଦକ୍ଷିଣତ ଆଦିତ୍ୟାଃ ପଶ୍ଚାଦ୍‌ବିଶ୍ୱେଦେବା
ଉତ୍ତରତୋ ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁମହେଶ୍ୱରା ଯାତ୍ୟାଂ ସୂର୍ଯ୍ୟାଚନ୍ଦ୍ରମକ୍ଷୌ ପାର୍ଶ୍ୱୟୋଃ ।

ତଦେତଦ୍‌ବୃତ୍ତାତ୍ୟୁକ୍ତମ୍ —

ରଚୋ ଅକ୍ଷରେ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍‌ୟସ୍ମିନ୍ନେବା ଅଧିବିଶ୍ୱେ ନିଷେଦୁଃ ।
ୟସ୍ତନ୍ନ ବେଦ କିମୃତା କରିଷ୍ୟତି ଯଃ ଇତ୍ତଦ୍‌ବିଦୁସ୍ତ୍ର ଇମେ ସମାସତେ ।
ୟ ଏତଦ୍-ବୃହଜ୍ଞାବାଲଂ ସାର୍ବକାମିକଂ ମୋକ୍ଷଦ୍ୱାରମୃତ୍ତ୍ୱୟଂ ଯଜୁର୍ମୟଂ
ସାମମୟଂ ବ୍ରହ୍ମମୟମମୃତମୟଂ ଭବତି ।
ୟ ଏତଦ୍-ବୃହଜ୍ଞାବାଲଂ ବାଲୋ ବା ଯୁବା ବା ବେଦ ସ ମହାନ୍‌ଭବତି ।
ସ ଗୁରୁଃ ସର୍ବେଷାଂ ମନ୍ତ୍ରାଣାମୁପଦେଷ୍ଟା ଭବତି ।
ମୃତ୍ୟୁତାରକଂ ଗୁରୁଣା ଲବ୍ଧଂ କଣ୍ଠେ ବାହୌ ଶିଖାୟାଂ ବଧ୍ନାତ ।
ସପ୍ତଦ୍ୱୀପବତୀ ଭୂମିର୍ଦକ୍ଷିଣାର୍ଥଂ ନାବକଳ୍ପତେ ତସ୍ମାନ୍ନୁଜୟା ଯାଂ କାଂଚିଦ୍ଭାଂ
ଦଦ୍ୟାତ୍ତା ଦକ୍ଷିଣା ଭବତି ॥ ୧୨॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନିଷସ୍ତୁଷଷ୍ଠଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥ ୬॥

॥ ସପ୍ତମଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥

ଅଥ ଜନକୋ ବୈଦେହୋ ଯୁଜ୍ଞବଲ୍ଲ୍ୟମୁପସମେତ୍ୟାବାଚ ଭଗବନ୍ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରବିଧିଂ ନୋ ବ୍ରୁହୀତି ।
ସ ହୋବାଚ ସଦ୍ୟୋଜାତାଦିପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମମନ୍ତ୍ରେଃ ପରିଗୃହ୍ୟାଗ୍ନିରିତି
ଭସ୍ମେତ୍ୟଭିମନ୍ତ୍ୟ ମାନସ୍ତୋକ ଇତି ସମୁଜ୍ଞତ୍ୟ ତ୍ରିୟାୟୁଷମିତି
ଜଲେନ ସଂମୃଜ୍ୟ ତ୍ର୍ୟମ୍ବକମିତି ଶିରୋଲଲାଟବକ୍ଷଃସ୍ନାକ୍ଷେଷୁ ଧୃତ୍ୱା
ପୁତୋ ଭବତି ମୋକ୍ଷୀ ଭବତି ଶତରୁଦ୍ରେଣ ଯତ୍ତଫଲମବପ୍ନୋତି
ତତ୍ତଫଲମଶୁତେ ସ ଏଷ ଭସ୍ମଜ୍ୟୋତିରିତି ବୈ ଯୁଜ୍ଞବଲ୍ଲ୍ୟଃ ॥ ୧॥

ଜନକୋ ହ ବୈଦେହଃ ସ ହୋବାଚ ଯୁଜ୍ଞବଲ୍ଲ୍ୟଂ ଭସ୍ମଧାରଣାହିଂ ଫଲମଶୁତ ଇତି ।
ସ ହୋବାଚ ତଦ୍-ଭସ୍ମଧାରଣାଦେବ ମୁକ୍ତିର୍ଭବତି ତଦ୍-ଭସ୍ମଧାରଣାଦେବ ଶିବସାୟୁଜ୍ୟମବାପ୍ନୋତି
ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ସ ଏଷ ଭସ୍ମଜ୍ୟୋତିରିତି ବୈ ଯୁଜ୍ଞବଲ୍ଲ୍ୟଃ ॥ ୨॥

ଜନକୋ ହ ବୈଦେହଃ ସ ହୋବାଚ ଯୁଜ୍ଞବଲ୍ଲ୍ୟଂ ଭସ୍ମଧାରଣାହିଂ ଫଲମଶୁତେ ନ ବେତି ।
ତତ୍ର ପରମହଂସା ନାମ
ସଂବର୍ତ୍ତକାରୁଣିଶ୍ଚେତକେତୁଦୁର୍ବାସରୁନିଦାଘଜତଭରତଦତ୍ତାତ୍ରେୟର୍ବେତକଭୁସୁଣୁପ୍ରଭୃତୟୋ
ବିଭୂତିଧାରଣାଦେବ ମୁକ୍ତାଃ ସୁଃ ସ ଏଷ ଭସ୍ମଜ୍ୟୋତିରିତି ବୈ ଯୁଜ୍ଞବଲ୍ଲ୍ୟଃ ॥ ୩॥

ଜନକୋ ହ ବୈଦେହଃ ସ ହୋବାଚ ଯୁଜ୍ଞବଲ୍ଲ୍ୟଂ ଭସ୍ମସ୍ନାନେନ କିଂ ଜାୟତ ଇତି ।
ୟସ୍ୟ କସ୍ୟଚିହ୍ନରୀରଂ ଯାବନ୍ତୋ ରୋମକୂପାସ୍ତ୍ରାବନ୍ତି ଲିଙ୍ଗାନି ଭୂତ୍ୱା ତିଷ୍ଠନ୍ତି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ
ବା କ୍ଷତ୍ରିୟୋ ବା ବୈଶ୍ୟୋ ବା ଶୂଦ୍ରୋ ବା ତଦ୍-ଭସ୍ମଧାରଣାଦେତଚ୍ଛବସ୍ୟ ରୂପଂ ଯସ୍ୟାଂ
ତସ୍ୟାଂ ହ୍ୟେବାବତିଷ୍ଠତେ ॥ ୪॥

ଜନକୋ ହ ବୈଦେହଃ ପୈତୃଲାଦେନ ସହ ପ୍ରଜାପତିଲୋକଂ
ଜଗାମ ତଂ ଗତ୍ତୋବାଚ ଭୋ ପ୍ରଜାପତେ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରସ୍ୟ ମାହାତ୍ମ୍ୟଂ ବ୍ରୁହୀତି ।
ତଂ ପ୍ରଜାପତିରବ୍ରବୀଦ୍ୟଥୈବେଶ୍ୱରସ୍ୟ ମାହାତ୍ମ୍ୟଂ ତଥୈବ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରସ୍ୟେତି ॥ ୫॥

ଅଥ ପୈତ୍ତଲାନାଦୋ ବୈକୁଣ୍ଠଂ ଜଗାମ ତଂ ଗତ୍ଵୋବାଚ ଭୋ ବିଷ୍ଣୋ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରସ୍ୟ ମାହାତ୍ମ୍ୟଂ ବ୍ରୁହୀତି ।
ୟଥୈବେଶ୍ଵରସ୍ୟ ମାହାତ୍ମ୍ୟଂ ତଥୈବ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରକସ୍ୟେତି ବିଷ୍ଣୁରାହ ॥ ୨॥

ଅଥ ପୈତ୍ତଲାନାଦଃ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ପରିସମେତୋବାଚାଧୀହି ଭଗବନ୍ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରସ୍ୟ ବିଧିମିତି ।
ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରସ୍ୟ ବିଧିର୍ମୟା ବକ୍ତୁଂ ନ ଶକ୍ୟ ଇତି ସତ୍ୟମିତି ହୋବାଚାଥ ଭସ୍ମଜ୍ଞନଃ
ସଂସାରାନୁତ୍ୟତେ ଭସ୍ମଶୟାଶୟାନସ୍ତୁକ୍ତଜଗୋଚରଃ ଶିବସାୟୁଜ୍ୟମବାପ୍ନୋତି
ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ରୁଦ୍ରାଧ୍ୟାୟା ସନ୍ନମୃତତ୍ଵଂ ଚ ଗଚ୍ଛତି ।
ସ ଏଷ ଭସ୍ମଜ୍ୟୋତିର୍ବିଭୂତିଧାରଣାଦ୍-ବ୍ରହ୍ମେକତ୍ଵଂ ଚ ଗଚ୍ଛତି ବିଭୂତିଧାରଣାଦେବ
ସର୍ବେଷୁ ତୀର୍ଥେଷୁ ସ୍ନାତୋ ଭବତି ବିଭୂତିଧାରଣାଦ୍ଵାରାଣସ୍ୟାଂ ସ୍ନାନେନ
ୟତ୍ତଫଳମବାପ୍ନୋତି ତତ୍ତଫଳମଶୁଭେ ।

ସ ଏଷ ଭସ୍ମଜ୍ୟୋତିର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ କସ୍ୟଚିଚ୍ଛରୀରେ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରସ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମ ବର୍ତ୍ତତେ
ପ୍ରଥମା ପ୍ରଜାପତିର୍ଦ୍ଵିତୀୟା ବିଷ୍ଣୁସ୍ତୃତୀୟା ସଦାଶିବ ଇତି ସ ଏଷ
ଭସ୍ମଜ୍ୟୋତିରିତି ସ ଏଷ ଭସ୍ମଜ୍ୟୋତିରିତି ॥ ୨॥

ଅଥ କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରଂ ଭଗବନ୍ତଂ ସନନ୍ତୁମାରଃ ପପ୍ରଚ୍ଛାଧୀହି ଭଗବନ୍ନୁଦ୍ରାକ୍ଷଧାରଣବିଧିଂ ।
ସ ହୋବାଚ ରୁଦ୍ରସ୍ୟ ନୟନାଦୁତ୍ପନ୍ନା ରୁଦ୍ରାକ୍ଷା ଇତି ଲୋକେ ଖ୍ୟାୟନ୍ତେ ସଦାଶିବଃ
ସଂହାରକାଳେ ସଂହାରଂ କୃତ୍ଵା ସଂହାରାକ୍ଷଂ ମୁକୁଳୀକରୋତି ତନ୍ନୟନାଦ୍ଭାତା
ରୁଦ୍ରାକ୍ଷା ଇତି ହୋବାଚ ତସ୍ମାଦୁଦ୍ରାକ୍ଷାଣାଂ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷତ୍ଵମିତି ।
ତଦୁଦ୍ରାକ୍ଷେ ବାଗ୍ନିଷୟେ କୃତେ ଦଶଗୋପ୍ରଦାନେନ ଯତ୍ତଫଳମବାପ୍ନୋତି
ତତ୍ତଫଳମଶୁଭେ ସ ଏଷ ଭସ୍ମଜ୍ୟୋତୀ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଇତି ତଦୁଦ୍ରାକ୍ଷଂ କରେଣ
ସ୍ପୃଷ୍ଟ୍ଵା ଧାରଣମାତ୍ରେଣ ଦ୍ଵିସହସ୍ରଗୋପ୍ରଦାନଫଳଂ ଭବତି ।
ତଦୁଦ୍ରାକ୍ଷେ କର୍ଣ୍ଣୟୋର୍ଧାର୍ଯ୍ୟମାଣେ ଏକାଦଶସହସ୍ରଗୋପ୍ରଦାନଫଳଂ ଭବତି
ଏକାଦଶରୁଦ୍ରତ୍ଵଂ ଚ ଗଚ୍ଛତି ।
ତଦୁଦ୍ରାକ୍ଷେ ଶିରସି ଧାର୍ଯ୍ୟମାଣେ କୋଟିଗୋପ୍ରଦାନଫଳଂ ଭବତି ।
ଏତେଷାଂ ସ୍ଥାନାନାଂ କର୍ଣ୍ଣୟୋଃ ଫଳଂ ବକ୍ତୁଂ ନ ଶକ୍ୟମିତି ହୋବାଚ ।

ମୂର୍ତ୍ତି ଚତୁର୍ବିଂଶତିଶାୟାମେକଂ ତ୍ରୟଂ ବା ଶ୍ରୋତ୍ରୟୋର୍ଦ୍ବାଦଶ କର୍ଣ୍ଣେ
ଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶଦ୍ଵାହୋଃ ଷୋଡଶ ଷୋଡଶ ଦ୍ଵାଦଶ ଦ୍ଵାଦଶ ମଣିବନ୍ଧୟୋଃ ଷଡ୍
ଷଡ଼ଞ୍ଜୁଷ୍ଟୟୋସ୍ତତଃ ସଂଧ୍ୟାଂ ସକୁଶୋଃହରହରୁପାସୀତାଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିରିତ୍ୟାଦିଭିରଗ୍ନୌ
ଜୁହୁୟାତ୍ ॥ ୮॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନିଷସ୍ତୁସପ୍ତମଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥ ୭॥

॥ ଅଷ୍ଟମଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥

ଅଥ ବୃହଜ୍ଞାବାଲସ୍ୟ ଫଳଂ ନୋ ବ୍ରୁହି ଭଗବନ୍ନିତି ସ ହୋବାତ ଯ ଶତଦ୍-ବୃହଜ୍ଞାବାଲଂ
ନିତ୍ୟମଧୀତେ ସୋଃଗ୍ନିପୁତୋ ଭବତି ସ ବାୟୁପୁତୋ ଭବତି ସ ଆଦିତ୍ୟପୁତୋ ଭବତି
ସ ସୋମପୁତୋ ଭବତି ସ ବ୍ରହ୍ମପୁତୋ ଭବତି ସ ବିଷ୍ଣୁପୁତୋ ଭବତି ସ ରୁଦ୍ରପୁତୋ ଭବତି
ସ ସର୍ବପୁତୋ ଭବତି ସ ସର୍ବପୁତୋ ଭବତି ॥ ୧॥

ଯ ଶତଦ୍-ବୃହଜ୍ଞାବାଲଂ ନିତ୍ୟମଧୀତେ ସୋଃଗ୍ନିଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି ସ ଆଦିତ୍ୟଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି
ସ ସୋମଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି ସ ଭଦ୍ରକଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି ସ ସର୍ବାନ୍-ଦେବାନ୍-ସ୍ତମ୍ଭୟତି
ସ ସର୍ବାନ୍-ଗ୍ରହାନ୍-ସ୍ତମ୍ଭୟତି ସ ବିଷଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି ସ ବିଷଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି ॥ ୨॥

ଯ ଶତଦ୍-ବୃହଜ୍ଞାବାଲଂ ନିତ୍ୟମଧୀତେ ସ ମୃତ୍ୟୁଂ ତରତି ସ ପାପ୍ମାନଂ
ତରତି ସ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟାଂ ତରତି ସ ଭୃଶହତ୍ୟାଂ ତରତି ସ ବୀରହତ୍ୟାଂ
ତରତି ସ ସର୍ବହତ୍ୟାଂ ତରତି ସ ସଂସାରଂ ତରତି ସ ସର୍ବଂ ତରତି ସ ସର୍ବଂ ତରତି ॥ ୩॥

ଯ ଶତଦ୍-ବୃହଜ୍ଞାବାଲଂ ନିତ୍ୟମଧୀତେ ସ ଭୂର୍ଲୋକଂ ଜୟତି ସ ଭୂବର୍ଲୋକଂ ଜୟତି
ସ ସୁବର୍ଲୋକଂ ଜୟତି ସ ମହର୍ଲୋକଂ ଜୟତି ସ ଜନୋଲୋକଂ ଜୟତି ସ ତପୋଲୋକଂ
ଜୟତି ସ ସତ୍ୟଲୋକଂ ଜୟତି ସ ସର୍ବାଂଲ୍ଲୋକାଞ୍ଜୟତି ସ ସର୍ବାଂଲ୍ଲୋକାଞ୍ଜୟତି ॥ ୪॥

ଯ ଏତଦ୍-ବୃହଜ୍ଞାବାଲ୍ ନିତ୍ୟମଧୀତେ ସ ରତୋଽଧୀତେ ସ ଯଜ୍ଞଂଷ୍ୟଧୀତେ
ସ ସାମାନ୍ୟଧୀତେ ସୋଽଧର୍ବଣମଧୀତେ ସୋଽଜିରସମଧୀତେ ସ ଶାଖା
ଅଧୀତେ ସ କଲ୍ଲାନଧୀତେ ସ ନାରଣଂସୀରଧୀତେ ସ ପୁରଣାନ୍ୟଧୀତେ
ସ ବ୍ରହ୍ମପ୍ରଣବମଧୀତେ ସ ବ୍ରହ୍ମପ୍ରଣବମଧୀତେ ॥ ୫॥

ଅନୁପନୀତଗତମେକମେକେନୋପନୀତେନ ତତ୍ତ୍ୱମନୁପନୀତଗତମେକମେକେନ
ଗୃହସ୍ଥେନ ତତ୍ତ୍ୱମଂ ଗୃହସ୍ଥଗତମେକମେକେନ ବାନପ୍ରସ୍ଥେନ ତତ୍ତ୍ୱମଂ
ବାନପ୍ରସ୍ଥଗତମେକମେକେନ ଯତିନା ତତ୍ତ୍ୱମଂ ଯତୀନାଂ ତୁ ଶତଂ ପୂର୍ଣ୍ଣମେକମେକେନ
ରୁଦ୍ରଜାପକେନ ତତ୍ତ୍ୱମଂ ରୁଦ୍ରଜାପକଗତମେକମେକେନ ଅଧର୍ବଣିରଂଶିଖାଧ୍ୟାପକେନ
ତତ୍ତ୍ୱମମଧର୍ବଣିରଂଶିଖାଧ୍ୟାପକଗତମେକମେକେନ ବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନିଷଦଧ୍ୟାପକେନ
ତତ୍ତ୍ୱମଂ ତଦ୍ୱା ଏତପୁରଂ ଧାମ ବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନୀଷଦ୍ୱପଶୀଲସ୍ୟ
ୟତ୍ର ନ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତପତି ଯତ୍ର ନ ବାୟୁର୍ବାତି ଯତ୍ର ନ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଭାତି
ୟତ୍ର ନ ନକ୍ଷତ୍ରାଣି ଭାନ୍ତି ଯତ୍ର ନାଗ୍ନିର୍ଦହତି ଯତ୍ର ନ ମୃତ୍ୟୁଃ ପ୍ରବିଶତି
ୟତ୍ର ନ ଦୁଃଖାନି ପ୍ରବିଶନ୍ତି ସଦାନନ୍ଦଂ ପରମାନନ୍ଦଂ ଶାନ୍ତଂ ଶାଶ୍ୱତଂ
ସଦାଶିବଂ ବ୍ରହ୍ମାଦିବନ୍ଦିତଂ ଯୋଗିଧ୍ୟେୟଂ ପରଂ ପଦଂ
ୟତ୍ର ଗତ୍ୱା ନ ନିବର୍ତ୍ତନ୍ତେ ଯୋଗିନଃ ।

ତଦେତଦ୍ୱତାତ୍ପର୍ୟାକ୍ତମ୍ —
ତଦ୍ୱିଷ୍ଣୋଃ ପରମଂ ପଦଂ ସଦା ପଶ୍ୟନ୍ତି ସୁରୟଃ ।
ଦିବୀବ ଚକ୍ଷୁରାତତମ୍ ॥
ତଦ୍ୱିପ୍ରାସୋ ବିପନ୍ୟବୋ ଜାଗୃବାଂସଃ ସମିକ୍ଷତେ ।
ବିଷ୍ଣୋର୍ଯ୍ୟପୁରମଂ ପଦମ୍ ॥ ଓଁ ସତ୍ୟମିତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥ ୬॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନିଷସ୍ତୁଅଷ୍ଟମଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମ୍ ॥ ୮॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗୁଁସସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଜ୍ଞଗ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାଶ୍ୟୋଃ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତ୍ୟଧର୍ବବେଦୀୟ ବୃହଜ୍ଞାବାଲୋପନିଷତ୍ପ୍ରମାଣା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଶାରଭ ଉପନିଷଦ

(Sharabhopenisat / Sharabha Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଡରଶୀସେନ ମେହେର

ଶରତୋପନିଷତ୍ / ଶରତ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ଶରତୋପନିଷତ୍ ॥

ସର୍ବଂ ସଂତ୍ୟଜ୍ୟ ମୁନୟୋ ଯଦ୍-ଭଜନ୍ତ୍ୟାତ୍ମରୂପତଃ ।

ତଚ୍ଛାରତଂ ତ୍ରିପାଦ୍-ବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱମାତ୍ରମବଶିଷ୍ୟତେ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣ୍ଠୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।

ଦ୍ୱିରେରଞ୍ଜେଷୁଷ୍ଟୁବାଗୁଁସସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।

ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।

ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଷ୍ୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ଅଥ ହୈନଂ ପୈଠ୍ନାଦୋ ବ୍ରହ୍ମାଣମୁବାଚ ଭୋ ଭଗବନ୍ ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁରୁଦ୍ରାଣାଂ

ମଧ୍ୟେ କୋ ବାଽପିକତରୋ ଧ୍ୟାୟଃ ସ୍ୟାଉଷ୍ମମେବ ନୋ ବ୍ରୁହୀତି ।

ତସ୍ମୈ ସ ହୋବାଚ ପିତାମହଶ୍ଚ ହେ ପୈଠ୍ନାଦ ଶୁଣୁ ବାକ୍ୟମେତତ୍ ।

ବହୁନି ପୁଣ୍ୟାନି କୃତାନି ଯେନ ତେନୈବ ଲଭ୍ୟଃ ପରମେଶ୍ୱରୋଽସୌ ।

ୟସ୍ୟାଙ୍ଗଜୋଽହଂ ହରିରିନ୍ଦ୍ରମୁଖ୍ୟା ମୋହାନୁ ଜାନନ୍ତି ସୁରେନ୍ଦ୍ରମୁଖ୍ୟାଃ ॥ ୧ ॥

ପ୍ରଭୁଂ ବରେଣ୍ୟଂ ପିତରଂ ମହେଶଂ ଯୋ ବ୍ରହ୍ମାଣଂ ବିଦଧାତି ତସ୍ମୈ ।

ବେଦାଂଶ୍ଚ ସର୍ବାନ୍ ପ୍ରହିଣୋତି ଚାଗ୍ର୍ୟଂ ତଂ ବୈ ପ୍ରଭୁଂ ପିତରଂ ଦେବତାନାମ୍ ॥ ୨ ॥

ମମାପି ବିଷ୍ଣୋର୍ଜନକଂ ଦେବମୀତ୍ୟଂ ଯୋଽନ୍ତକାଲେ ସର୍ବଲୋକାନ୍ ସଂଜହାର ॥ ୩ ॥

ସ ଏକଃ ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ଚ ସର୍ବଶାସ୍ତ୍ରା ସ ଏବ ବରିଷ୍ଠଶ୍ଚ ।

ୟୋ ଘୋରଂ ବେଷମାସ୍ତାୟ ଶରତାଖ୍ୟଂ ମହେଶ୍ୱରଃ ।

ନୃସିଂହଂ ଲୋକହତ୍ତାରଂ ସଂଜଘାନ ମହାବଲଃ ॥ ୪ ॥

ହରିଂ ହରନ୍ତଂ ପାଦାଭ୍ୟାମନୁୟାନ୍ତି ସୁରେଶ୍ଵରାଃ ।
ମା ବଧୀଃ ପୁରୁଷଂ ବିଷ୍ଣୁଂ ବିକ୍ରମସ୍ତୁ ମହାନସି ॥ ୫ ॥

କୃପୟା ଭଗବାନ୍ନିଷ୍ଠୁଂ ବିଦଦାର ନଶୈଃ ଖରୈଃ ।
ଚର୍ମାମ୍ବୁରୋ ମହାବୀରୋ ବୀରଭଦ୍ରୋ ବଭୂବ ହ ॥ ୬ ॥

ସ ଏକୋ ରୁଦ୍ରୋ ଧ୍ୟାୟଃ ସର୍ବେଷାଂ ସର୍ବସିଦ୍ଧୟେ ।
ୟୋ ବ୍ରହ୍ମଣଃ ପଞ୍ଚମବକ୍ତ୍ରହତ୍ତା ତସ୍ମୈ ରୁଦ୍ରାୟ ନମୋ ଅସ୍ତୁ ॥ ୭ ॥

ୟୋ ବିସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗେନ ଲଲାଟଜେନ ସର୍ବଂ ଜଗଦ୍-ଭସ୍ମସାମ୍ରାଂକରୋତି ।
ପୁନଶ୍ଚ ସୃଷ୍ଟା ପୁନରପ୍ୟରକ୍ଷଦେବଂ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ରଂ ପ୍ରକଟୀକରୋତି ।
ତସ୍ମୈ ରୁଦ୍ରାୟ ନମୋ ଅସ୍ତୁ ॥ ୮ ॥

ୟୋ ବାମପାଦେନ ଜଘାନ କାଲଂ ଘୋରଂ ପପେଥୋ ହାଲହଲଂ ଦହନ୍ତମ୍ ।
ତସ୍ମୈ ରୁଦ୍ରାୟ ନମୋ ଅସ୍ତୁ ॥ ୯ ॥

ୟୋ ବାମପାଦାର୍ଚିତବିଷ୍ଣୁନେତ୍ରସ୍ତସ୍ମୈ ଦଦୌ ଚକ୍ରମତୀବ ହୃଷ୍ଣଃ ।
ତସ୍ମୈ ରୁଦ୍ରାୟ ନମୋ ଅସ୍ତୁ ॥ ୧୦ ॥

ୟୋ ଦକ୍ଷୟାଙ୍କେ ସୁରସଙ୍ଗାନ୍ନିଜିତ୍ୟା ବିଷ୍ଣୁଂ ବବନ୍ଧୋରଗପାଶେନ ବୀରଃ ।
ତସ୍ମୈ ରୁଦ୍ରାୟ ନମୋ ଅସ୍ତୁ ॥ ୧୧ ॥

ୟୋ ଲୀଳୟୈବ ତ୍ରିପୁରଂ ଦଦାହ ବିଷ୍ଣୁଂ କବିଂ ସୋମସୂର୍ଯ୍ୟାଗ୍ନିନେତ୍ରଃ ।
ସର୍ବେ ଦେବାଃ ପଶୁତାମବାପୁଃ ସ୍ଵୟଂ ତସ୍ମାଦ୍ଭୁବତିର୍ଭୂବ ।
ତସ୍ମୈ ରୁଦ୍ରାୟ ନମୋ ଅସ୍ତୁ ॥ ୧୨ ॥

ଯୋ ମହ୍ୟାକୂର୍ମାଦିବରାହସିଂହାନ୍ତ୍ରିଷ୍ଟୁଂ କ୍ରମନ୍ତଂ ବାମନମାଦିବିଷ୍ଣୁମ୍ ।
ବିବିକ୍ଳବଂ ପୀତ୍ୟମାନଂ ସୁରେଶଂ ଭସ୍ମୀତକାର ମନ୍ଥୁର୍ଯଂ ଯମଂ ଚ ।
ତସ୍ମୈ ରୁଦ୍ରାୟ ନମୋ ଅସ୍ତୁ ॥ ୧୩ ॥

ଏବଂ ପ୍ରକାରେଣ ବହୁଧା ପ୍ରତୁଷ୍ଟା ଶମାପୟାମାସୁର୍ନୀଲକଣ୍ଠଂ ମହେଶ୍ୱରମ୍ ।
ତାପତ୍ରୟସମୁଦ୍-ଭୂତଜନ୍ମମୃତ୍ୟୁଜରାଦିଭିଃ ।
ନାନାବିଧାନି ଦୁଃଖାନି ଜହାର ପରମେଶ୍ୱରଃ ॥ ୧୪ ॥

ଏବଂ ମନ୍ତ୍ରିଃ ପ୍ରାର୍ଥ୍ୟମାନ ଆତ୍ମା ବୈ ସର୍ବଦେହିନାମ୍ ।
ଶଙ୍କରୋ ଭଗବାନାଦ୍ୟୋ ରରକ୍ଷ ସକଳାଃ ପ୍ରଜାଃ ॥ ୧୫ ॥

ୟସ୍ମାଦାମ୍ଭୋରୁହଦ୍ୱୟଂ ମୃଗ୍ୟତେ ବିଷ୍ଣୁନା ସହ ।
ସୁତ୍ରା ସୁତ୍ୟଂ ମହେଶାନମବାଜ୍ଞନସଗୋଚରମ୍ ॥ ୧୬ ॥

ଭକ୍ତ୍ୟା ନମ୍ରତନୋର୍ବିଷ୍ଣୋଃ ପ୍ରସାଦମକରୋଦ୍ୱିଭୁଃ ।
ୟତୋ ବାଚୋ ନିବର୍ତ୍ତନ୍ତେ ଅପ୍ରାପ୍ୟ ମନସା ସହ ।
ଆନନ୍ଦଂ ବ୍ରହ୍ମଣୋ ବିଦ୍ୱାନ୍ ବିଭେତି କଦାଚନେତି ॥ ୧୭ ॥

ଅଶୋରଣୀୟାନ୍ନହତୋ ମହୀୟାନ୍ନାତ୍ମାସ୍ୟ ଜନ୍ତୋର୍ନିହିତୋ ଗୁହାୟାମ୍ ।
ତମକ୍ରତୁଂ ପଶ୍ୟତି ବୀତଶୋକୋ ଧାତୁଃ ପ୍ରସାଦାନ୍ନହିମାନମୀଶମ୍ ॥ ୧୮ ॥

ବସିଷ୍ଠବୈୟାସକିବାମଦେବବିରିଚ୍ଛିମୁଖୈର୍ଦ୍ୱଦି ଭାବ୍ୟମାନଃ ।
ସନସ୍ତୁଜାତାଦିସନାତନାଦ୍ୟୈରୀତ୍ୟୋ ମହେଶୋ ଭଗବାନାଦିଦେବଃ ॥ ୧୯ ॥

ସତ୍ୟୋ ନିତ୍ୟଃ ସର୍ବସାକ୍ଷୀ ମହେଶୋ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦୋ ନିର୍ବିକଳ୍ମୋ ନିରାଖ୍ୟଃ ।
ଅଚିନ୍ତ୍ୟଶକ୍ତିର୍ଭଗବାନ୍-ଗିରୀଶଃ ସ୍ୱାବିଦ୍ୟାୟା କଲ୍ପିତମାନଭୂମିଃ ॥ ୨୦ ॥

ଅତିମୋହକରୀ ମାୟା ମମ ବିଷ୍ଣୋଃ ସୁବ୍ରତ ।
ତସ୍ୟ ପାଦାମ୍ବୁଜଧ୍ୟାନାଦ୍ଭସ୍ତରା ସୁତରା ଭବେତ୍ ॥ ୨୧ ॥

ବିଷ୍ଣୁର୍ବିଶ୍ୱଜଗଦ୍ୟୋନିଃ ସ୍ୱାଂଶତୁତୈଃ ସ୍ୱକୈଃ ସହ ।
ମମାଂଶସଂଭବୋ ଭୂତ୍ୱା ପାଲୟତ୍ୟଶିଳଂ ଜଗତ୍ ॥ ୨୨ ॥

ବିନାଶଂ କାଲତୋ ଯାତି ତତୋଽନ୍ୟସ୍ତ୍ରକଳଂ ମୃଷା ।
ଓଁ ତସ୍ମୈ ମହାଗ୍ରାସାୟ ମହାଦେବାୟ ଶୂଳିନେ ।
ମହେଶ୍ୱରାୟ ମୃତାୟ ତସ୍ମୈ ରୁଦ୍ରାୟ ନମୋ ଅସୁ ॥ ୨୩ ॥

ଏକୋ ବିଷ୍ଣୁର୍ମହଦ୍-ଭୂତଂ ପୃଥଗ୍ଭୂତାନ୍ୟନେକଶଃ ।
ତ୍ରୀଲୋକାନ୍ଧ୍ୟାପ୍ୟ ଭୂତାନ୍ତା ଭୁକ୍ତେ ବିଶ୍ୱଭୁଗବ୍ୟୟଃ ॥ ୨୪ ॥

ଚତୁର୍ଭିଶ୍ଚ ଚତୁର୍ଭିଶ୍ଚ ଦ୍ୱାଭ୍ୟାଂ ପଞ୍ଚଭିରେବ ଚ ।
ହୃୟତେ ଚ ପୁନର୍ଦ୍ୱାଭ୍ୟାଂ ସ ମେ ବିଷ୍ଣୁଃ ପ୍ରସୀଦତୁ ॥ ୨୫ ॥

ବ୍ରହ୍ମାର୍ପଣଂ ବ୍ରହ୍ମ ହବିର୍ବ୍ରହ୍ମାଗ୍ନୌ ବ୍ରହ୍ମଣା ହୃତମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମୈବ ଚେନ ଗନ୍ତବ୍ୟଂ ବ୍ରହ୍ମକର୍ମସମାପିନା ॥ ୨୬ ॥

ଶରା ଜୀବାସ୍ତଦଞ୍ଜେଷୁ ଭାତି ନିତ୍ୟଂ ହରିଃ ସ୍ୱୟମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମୈବ ଶରଭଃ ସାକ୍ଷୀନ୍ନୋକ୍ଷଦୋଽୟଂ ମହାମୁନେ ॥ ୨୭ ॥

ମାୟାବଶାଦେବ ଦେବା ମୋହିତା ମମତାଦିଭିଃ ।
ତସ୍ୟ ମାହାତ୍ମ୍ୟଲେଶାଂଶଂ ବକ୍ତୁଂ କେନାପ୍ୟଶକ୍ୟତେ ॥ ୨୮ ॥

ପରାପୁରତରଂ ବ୍ରହ୍ମ ଯୁପୁରାପୁରତୋ ହରିଃ ।
ପରାପୁରତୋ ହୀଶସ୍ତସ୍ମାଦ୍ଭୂଲ୍ୟୋଽଧିକୋ ନ ହି ॥ ୨୯ ॥

ଏକ ଏବ ଶିବୋ ନିତ୍ୟସ୍ତତୋଽନ୍ୟସ୍ତକଲଂ ମୃଷା ।
ତସ୍ମାତ୍ତ୍ବୀନ୍ଦ୍ରପରିତ୍ୟଜ୍ୟ ଧ୍ୟାୟାନ୍ନିଷ୍ଠାଦିକାନ୍ସୁରାନ୍ ॥ ୩୦ ॥

ଶିବ ଏବ ସଦା ଧ୍ୟାୟଃ ସର୍ବସଂସାରମୋଚକଃ ।
ତସ୍ମୈ ମହାଗ୍ରାସାୟ ମହେଶ୍ୱରାୟ ନମଃ ॥ ୩୧ ॥

ପୈତ୍ତଲୀଦଂ ମହାଶାସ୍ତ୍ରଂ ନ ଦେୟଂ ଯସ୍ୟାକସ୍ୟଚିତ୍ ।
ନାସ୍ତ୍ରିକାୟ କୃତୟାୟ ଦୁର୍ବୃତ୍ତାୟ ଦୁରାତ୍ମନେ ॥ ୩୨ ॥

ଦାମ୍ଭିକାୟ ନୃଶଂସାୟ ଶଠାୟାନ୍ତତଭାଷିଣେ ।
ସୁବ୍ରତାୟ ସୁଭକ୍ତାୟ ସୁବୃତ୍ତାୟ ସୁଶୀଳିନେ ॥ ୩୩ ॥

ଗୁରୁଭକ୍ତାୟ ଦାନ୍ତାୟ ଶାନ୍ତାୟ ଋତୁଚେତସେ ।
ଶିବଭକ୍ତାୟ ଦାତବ୍ୟଂ ବ୍ରହ୍ମକର୍ମୋକ୍ତଧୀମତେ ॥ ୩୪ ॥

ସୁଭକ୍ତାୟୈବ ଦାତବ୍ୟମକୃତୟାୟ ସୁବ୍ରତ ।
ନ ଦାତବ୍ୟଂ ସଦା ଗୋପ୍ୟଂ ଯତ୍ନେନୈବ ହିଜୋତ୍ସମ ॥ ୩୫ ॥

ଏତପୈତ୍ତଲୀଦଂ ମହାଶାସ୍ତ୍ରଂ ଯୋଃଧୀତେ ଶ୍ରାବୟେଦ୍ଭିଜଃ ।
ସ ଜନ୍ମମରଣେଭ୍ୟୋ ମୁକ୍ତୋ ଭବତି । ଯୋ ଜାନୀତେ ସୋଃମୃତତ୍ୱଂ ଚ ଗଚ୍ଛତି ।
ଗର୍ଭବାସାଦ୍ଧିମୁକ୍ତୋ ଭବତି । ସୁରାପାନାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସ୍ତେୟାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି । ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
ଗୁରୁତଲ୍ଲଗ୍ନମନାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି । ସ ସର୍ବାନ୍-ବେଦାନଧୀତୋ ଭବତି ।
ସ ସର୍ବାନ୍-ଦେବାନ୍-ଧ୍ୟାତୋ ଭବତି । ସ ସମସ୍ତମହାପାତକୋପପାତକାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
ତସ୍ମାଦବିମୁକ୍ତମାଶ୍ରିତୋ ଭବତି । ସ ସତତଂ ଶିବପ୍ରିୟୋ ଭବତି । ସ ଶିବସାୟୁଜ୍ୟମେତି ।
ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ । ବ୍ରହ୍ମୈବ ଭବତି ।
ଇତ୍ୟାହ ଉଗବାନ୍-ବ୍ରହ୍ମେତୁ୍ୟପନିଷତ୍ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗୁଁସସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାଶ୍ୟୋଃ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ଶରତୋପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଭସ୍ମଜାବାଲି ଉପନିଷଦ

(Bhasmajaabaalopanisat / Bhasmajaabaala Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ପରିଡ଼ା

ଭସ୍ମଜାବାଲୋପନିଷଦ୍ / ଭସ୍ମଜାବାଲ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ଭସ୍ମଜାବାଲୋପନିଷଦ୍ ॥

ଯୁସ୍ତାମ୍ୟଜ୍ଞାନକାଲାଗ୍ନିସ୍ଵାତିରିକ୍ତାସ୍ତିତାତ୍ରମମ୍ ।

କରୋତି ଭସ୍ମ ନିଃଶେଷଂ ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମୈବାସ୍ମି କେବଲମ୍ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୁସ୍ତନ୍ତୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ଵସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ଵସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ଵବେଦାଃ ।
ସ୍ଵସ୍ତି ନସ୍ତାଶ୍ୟୋଃ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ଵସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

ଅଥ ଜାବାଲୋ ଭୁସୁଣ୍ଠଃ କୈଲାସଶିଖରାବାସମୋଂକାରସ୍ଵରୂପିଣଂ ମହାଦେବମୁମାର୍ଯକୃତଶେଖରଂ
ସୋମସୂର୍ଯ୍ୟାଗ୍ନିନୟନମନନ୍ଦେନ୍ଦୁରବିପ୍ରଭଂ ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମାମ୍ବରଧରଂ ମୃଗହସ୍ତଂ ଭସ୍ମୋଞ୍ଜୁଲିତବିଗ୍ରହଂ
ତିର୍ଯ୍ୟକ୍-ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରରେଖାବିରାଜମାନଭାଲପ୍ରଦେଶଂ ସ୍ଥିତସଂପୂର୍ଣ୍ଣପଞ୍ଚବିଧପଞ୍ଚାନନଂ
ବୀରାସନାରୁଢମପ୍ରମେୟମନାଦ୍ୟନନ୍ତଂ ନିଷ୍କଲଂ ନିର୍ଗୁଣଂ ଶାନ୍ତଂ ନିରଞ୍ଜନମନାମୟଂ
ଦ୍ଵଂଫବ୍ଧକୁର୍ବାଣଂ ଶିବନାମାନ୍ୟନିଶମୁଦରନ୍ତଂ ହିରଣ୍ୟବାହୁଂ ହିରଣ୍ୟରୂପଂ ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣଂ
ହିରଣ୍ୟନିଧିମଦ୍ୱୈତଂ ଚତୁର୍ଥଂ ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁରୁଦ୍ରାତୀତମେକମାଶାସ୍ୟଂ ଭଗବନ୍ତଂ ଶିବଂ ପ୍ରଣମ୍ୟ
ମୁହୁର୍ମୁହୁରଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ ଶ୍ରୀଫଳଦଲୈସ୍ତେନ ଭସ୍ମନା ଚ ନତୋଽପାଞ୍ଚଃ କୃତାଞ୍ଜଲିପୁଟଃ ପପ୍ରଚ୍ଛାଧୀହି
ଭଗବନ୍ନେଦସାରମୁଚ୍ଚୃତ୍ୟ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରବିଧିଂ ଯସ୍ମାଦନ୍ୟାନପେକ୍ଷମେବ ମୋକ୍ଷୋପଲବ୍ଧିଃ ।
କିଂ ଭସ୍ମନୋ ଦ୍ରବ୍ୟମ୍ । କାନି ସ୍ଥାନାନି । ମନବୋଽପ୍ୟତ୍ର କେ ବା ।
କତି ବା ତସ୍ୟ ଧାରଣମ୍ । କେ ବାତ୍ରାଧିକାରିଣଃ । ନିୟମସ୍ତେଷାଂ କୋ ବା ।
ମାମନ୍ତେବାସିନମନୁଶାସୟାମୋକ୍ଷମିତି ।

ଅଥ ସ ହୋବାତ ଭଗବାନ୍‌ପରମେଶ୍ଵରଃ ପରମକାରୁଣିକଃ ପ୍ରମଥାନ୍‌ସୁରାନପି ସୋଽନ୍ତୀକ୍ଷ୍ୟ
 ପୂତଂ ପ୍ରାତରୁଦୟାଢ୍ଢୋମୟଂ ବ୍ରହ୍ମପର୍ଣ୍ଣେ ନିଧାୟ ତ୍ର୍ୟମ୍ବକମିତି ମନ୍ତ୍ରେଣ ଶୋଷୟେତ୍ ।
 ଯେନ କେନାପି ତେଜସା ତସ୍ମିନ୍‌ହ୍ୟୋକ୍ତମାର୍ଗେଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପ୍ୟ ବହିଂ ତତ୍ର ତଢ୍ଢୋମୟଦ୍ରବ୍ୟଂ
 ନିଧାୟ ସୋମାୟ ସ୍ଵାହେତି ମନ୍ତ୍ରେଣ ତତସ୍ତ୍ରିଲବ୍ରୀହିଭିଃ ସାଜ୍ୟୈର୍ଜହ୍ନୁୟାତ୍ ।
 ଅୟଂ ତେନାଷ୍ଟୋତ୍ତରସହସ୍ରଂ ସାର୍ଥମେତଦ୍ଵା । ତତ୍ରାଜ୍ୟସ୍ୟ ପର୍ଣ୍ଣମୟା ଭୂଦୁର୍ଭବତି ।
 ତେନ ନ ପାପଂ ଶୃଣୋତି ।
 ତଢ୍ଢୋମମନ୍ତ୍ରସ୍ୟମ୍ବକମିତ୍ୟେବ ଅନ୍ତେ ସ୍ଵିଷ୍ଟକୃତ୍‌-ପୂର୍ଣ୍ଣାଦୁତିସ୍ତେନୈବାଷ୍ଠଦିକ୍ଷୁ ବଲିପ୍ରଦାନମ୍ ।
 ତଦ୍‌-ଭସ୍ମ ଗାୟତ୍ରୀ ସଂପ୍ରୋକ୍ଷ୍ୟ ତର୍ଜନେ ରାଜତେ ତାମ୍ରେ ମୃଗ୍ଧୟେ
 ବା ପାତ୍ରେ ନିଧାୟ ରୁଦ୍ରମନ୍ତ୍ରେଃ ପୁନରଭ୍ୟାକ୍ଷ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧଦେଶେ ସଂସ୍ଥାପୟେତ୍ ।
 ତତୋ ଭୋଜୟେଦ୍‌-ବ୍ରାହ୍ମଣାନ୍ । ତତଃ ସ୍ଵୟଂ ପୂତୋ ଭବତି ।
 ମାନସ୍ତୋକ ଇତି ସଦ୍ୟୋ ଜାତମିତ୍ୟାଦି ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମମନ୍ତ୍ରେର୍ଭସ୍ମ ସଂଗୃହ୍ୟାଗ୍ନିରିତି ଭସ୍ମ ବାୟୁରିତି
 ଭସ୍ମ ଜଲମିତି ଭସ୍ମ ସ୍ଥଳମିତି ଭସ୍ମ ବ୍ୟୋମେତି ଭସ୍ମ ଦେବା ଭସ୍ମ ଋଷୟୋ ଭସ୍ମ ।
 ସର୍ବଂ ହ ବା ଏତଦିଦଂ ଭସ୍ମ ପୂତଂ ପାବନଂ ନମାମି ସଦ୍ୟଃ ସମସ୍ତାଘଶାସକମିତି ଶିରସାଭିନମ୍ୟ ।
 ପୂତେ ବାମହସ୍ତେ ବାମଦେବାୟେତି ନିଧାୟ ତ୍ର୍ୟମ୍ବକମିତି ସଂପ୍ରୋକ୍ଷ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧଂ ଶୁଦ୍ଧେନେତି
 ସଂମୃଜ୍ୟ ସଂଶୋଧ୍ୟ ତେନୈବାପାଦଶୀର୍ଷମୁଜ୍ଜୁଲନମାତରେତ୍ ।
 ତତ୍ର ବ୍ରହ୍ମମନ୍ତ୍ରାଃ ପଞ୍ଚି । ତତଃ ଶେଷସ୍ୟ ଭସ୍ମନୋ ବିନିୟୋଗଃ ।
 ତର୍ଜନୀମଧ୍ୟମାନାମିକାଭିରରଗ୍ନୈର୍ଭସ୍ମାସୀତି ଭସ୍ମ ସଂଗୃହ୍ୟ ମୂର୍ଧାନମିତି ମୂର୍ଧନ୍ୟଗ୍ରେ ନ୍ୟସେତ୍ ।
 ତ୍ର୍ୟମ୍ବକମିତି ଲଲାଟେ ନୀଲଗ୍ରୀବାୟେତି କଣ୍ଠେ କଣ୍ଠସ୍ୟ ଦକ୍ଷିଣେ ପାର୍ଶ୍ଵେ ତ୍ର୍ୟାୟୁଷମିତିବାମେତି
 କପୋଲୟୋଃ କାଲାୟେତି ନେତ୍ରୟୋସ୍ତ୍ରିଲୋଚନାୟେତି ଶ୍ରୋତ୍ରୟୋଃ
 ଶୃଣବାମେତି ବକ୍ତ୍ରେ ପ୍ରବ୍ରବାମେତି ହୃଦୟେ ଆତ୍ମନ ଇତି ନାଭୌ
 ନାଭିରିତି ମନ୍ତ୍ରେଣ ଦକ୍ଷିଣଭୂଜମୂଳେ ଭବାୟେତି ତନ୍ମଧ୍ୟେ ରୁଦ୍ରାୟେତି
 ତନ୍ମଣିବନ୍ଧେ ଶର୍ବାୟେତି ତହ୍ନରପୃଷ୍ଠେ ପଶୁପତୟ ଇତି ବାମବାହୁମୂଳେ
 ଭଗ୍ରାୟେତି ତନ୍ମଧ୍ୟେ ଅଗ୍ରେବଧାୟେତି ତନ୍ମଣିବନ୍ଧେ ଦୂରେବଧାୟେତି
 ତହ୍ନରପୃଷ୍ଠେ ନମୋ ହନ୍ତି ଇତି ଅଂସେ ଶଙ୍କରାୟେତି ଯଥାକ୍ରମଂ

ଭସ୍ମ ଧୃତ୍ୱା ସୋମାୟେତି ଶିବଂ ନତ୍ୱା ତତଃ ପ୍ରକ୍ଷାଳ୍ୟ ତଦ୍-ଭସ୍ମାପଃ ପୁନଃସ୍ଥିତି ପିବେତ୍ ।
 ନାଧୋ ତ୍ୟାଜ୍ୟଂ ନାଧୋ ତ୍ୟାଜ୍ୟମ୍ ।
 ଏତନ୍ନଧ୍ୟାନ୍ନସାୟାହ୍ନେଷୁ ତ୍ରିକାଳେଷୁ ବିଧିବଦ୍-ଭସ୍ମଧାରଣମପ୍ରମାଦେନ କାର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
 ପ୍ରମାଦାପୃତିତୋ ଭବତି । ବ୍ରାହ୍ମଣାନାମୟମେବ ଧର୍ମୋଽୟମେବ ଧର୍ମଃ ।
 ଏବଂ ଭସ୍ମଧାରଣକୃତ୍ୱା ନାଶ୍ନୀୟାଦାପୋଽନ୍ନମନ୍ୟଦ୍ୱା ।
 ପ୍ରମାଦାତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା ଭସ୍ମଧାରଣଂ ନ ଗାୟତ୍ରୀଂ ଜପେତ୍ ।
 ନ ଭୁଦ୍ଭୁୟାଦଗ୍ନୌ ତର୍ପୟେଦ୍ଦେବାନୃଷୀନ୍ପିତ୍ରାଦୀନ୍ ।
 ଅୟମେବ ଧର୍ମଃ ସନାତନଃ ସର୍ବପାପନାଶକୋ ମୋକ୍ଷହେତୁଃ ।
 ନିତ୍ୟୋଽୟଂ ଧର୍ମୋ ବ୍ରାହ୍ମଣାନାଂ ବ୍ରହ୍ମଚାରିଗୃହିବାନପ୍ରସ୍ଥୟତୀନାମ୍ ।
 ଏତଦକରଣେ ପ୍ରତ୍ୟବୈତି ବ୍ରାହ୍ମଣଃ ।
 ଅକୃତ୍ୱା ପ୍ରମାଦେନୈତଦଷ୍ଟୋଽପରାଧଂ ଜଲମଧ୍ୟେ ସ୍ଥିତ୍ୱା ଗାୟତ୍ରୀଂ
 ଜପ୍ତ୍ୱୋପୋଷଣେନୈକେନ ଶୁଦ୍ଧୋ ଭବତି ।
 ଯତିର୍ଭସ୍ମଧାରଣଂ ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱେକଦୋପୋଷ୍ୟ ଦ୍ୱାଦଶସହସ୍ରପ୍ରସବଂ ଜପ୍ତ୍ୱା ଶୁଦ୍ଧୋ ଭବତି ।
 ଅନ୍ୟଥେନ୍ଦ୍ରୋ ଯତୀନ୍ସାଲ୍ଲାବୃକେଭ୍ୟଃ ପାତୟତି ।
 ଭସ୍ମନୋ ଯଦ୍ୟଭାବସ୍ତଦା ନୟିତ୍ୱାହନଜନ୍ୟମନ୍ୟଦ୍ୱାବଶ୍ୟଂ ମନ୍ତ୍ରପୁତଂ ଧାର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
 ଏତତ୍-ପ୍ରାତଃ ପ୍ରୟୁଞ୍ଜାନୋ ରତ୍ରିକୃତାପ୍ତାପାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
 ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସ୍ତେୟାତ୍-ପ୍ରମୁତ୍ୟତେ ।
 ମଧ୍ୟାହ୍ନେ ମାଧ୍ୟାହ୍ନିନଂ କୃତ୍ୱୋପସ୍ଥାନାନ୍ତଂ ଧ୍ୟାୟମାନ
 ଆଦିତ୍ୟାଭିମୁଖୋଽଧୀୟାନଃ ସୁରାପାନାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
 ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସ୍ତେୟାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି । ବ୍ରାହ୍ମଣବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି । ଗୋବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
 ଅଶ୍ୱବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି । ଗୁରୁବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
 ମାତୃବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି । ପିତୃବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
 ତ୍ରିକାଳମେତତ୍-ପ୍ରୟୁଞ୍ଜାନଃ ସର୍ବବେଦପାରାୟଣଫଳମବାପ୍ନୋତି ।
 ସର୍ବତୀର୍ଥଫଳମଶ୍ନୁତେ । ଅନପବ୍ରୁବଃ ସର୍ବମାୟୁରେତି ।

ବିନ୍ଦତେ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଂ ରାୟସ୍ତୋଷଂ ଶୌପତ୍ୟମ୍ ।

ଏବମାବର୍ତ୍ତୟେଦୁପନିଷଦମିତ୍ୟାହ ଭଗବାନ୍ ସଦାଶିବଃ ସାମ୍ନଃ ସଦାଶିବଃ ସାମ୍ନଃ ॥

॥ ଇତି ଭସ୍ମଜାବାଲୋପନିଷସ୍ତୁପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧ ॥

ଅଥ ଭୁସୁଷ୍ଟୋ ଜାବାଲୋ ମହାଦେବଂ ସାମ୍ନଂ ପ୍ରଣମ୍ୟ ପୁନଃ

ପପ୍ରଚ୍ଛ କିଂ ନିତ୍ୟଂ ବ୍ରାହ୍ମଣାନାଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଂ ଯଦକରଣେ ପ୍ରତ୍ୟବୈତି ବ୍ରାହ୍ମଣଃ ।

କଃ ପୂଜନୀୟଃ । କୋ ବା ଧ୍ୟେୟଃ । କଃ ସ୍ମର୍ତବ୍ୟଃ । କଥଂ ଧ୍ୟେୟଃ ।

କ୍ୱ ସ୍ଥାତବ୍ୟମେତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମୀତି । ସମାସେନ ତଂ ହୋବାଚ ।

ପ୍ରାଗୁଦୟାନ୍ନିର୍ବର୍ତ୍ୟ ଶୌଚାଦିକଂ ତତଃ ସ୍ନାୟାତ୍ ।

ମାର୍ଜନଂ ରୁଦ୍ରସୁକ୍ତେଃ । ତତଶ୍ଚାହତଂ ବାସଃ ପରିଧତ୍ତେ ପାପୁନୋପହୃତ୍ୟେ ।

ଉଦ୍ୟତ୍ରମାଦିତ୍ୟମଭିଧ୍ୟାୟନ୍ନୁଜ୍ୱଳିତାଙ୍ଗଂ କୃତ୍ୱା ଯଥାସ୍ଥାନଂ

ଭସ୍ମନା ତ୍ରିପୁଷ୍ଟଂ ଶ୍ୱେତେନୈବ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷାଞ୍ଜେତାନ୍ନିତୃୟାତ୍ ।

ନୈତତ୍ ସଂମର୍ଶଃ । ତଥାନ୍ୟେ । ମୂର୍ଧ୍ନ ଚତ୍ୱାରିଂଶତ୍ । ଶିଖାୟାମେକଂ ତ୍ରୟଂ ବା ।

ଶ୍ରୋତ୍ରୟୋର୍ଦ୍ୱାଦଶ । କଣ୍ଠେ ଦ୍ୱାତ୍ରିଂଶତ୍ । ବାହ୍ୱୋଃ ଷୋଡଶ ଷୋଡଶ ।

ଦ୍ୱାଦଶ ଦ୍ୱାଦଶ ମଣିବନ୍ଧୟୋଃ ଷଟ୍ଷତକୁଷ୍ଠୟୋଃ ।

ତତଃ ସନ୍ଧ୍ୟାଂ ସକୁଶୋଽହରହରୁପାସୀତ । ଅଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିରିତ୍ୟାଦିଭିରଗ୍ନୌ ଜୁହୁୟାତ୍ ।

ଶିବଲିଙ୍ଗଂ ତ୍ରିସଂଧ୍ୟମଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ କୁଶେଷ୍ଠାସୀନୋ ଧ୍ୟାତ୍ୱା ସାମ୍ନଂ

ମାମେବ ବୃଷଭାରୁଦଂ ହିରଣ୍ୟବାହୁଂ ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣଂ ହିରଣ୍ୟରୂପଂ

ପଶୁପାଶବିମୋଚକଂ ପୁରୁଷଂ କୃଷ୍ଣପିଙ୍ଗଳମୂର୍ଧ୍ନରେତସଂ ବିରୂପାକ୍ଷଂ

ବିଶ୍ୱରୂପଂ ସହସ୍ରାକ୍ଷଂ ସହସ୍ରଶୀର୍ଷଂ ସହସ୍ରଚରଣଂ ବିଶ୍ୱତୋବାହୁଂ

ବିଶ୍ୱାତ୍ମାନମେକମଦ୍ୱୈତଂ ନିଷ୍କଲଂ ନିଷ୍ପ୍ରିୟଂ ଶାନ୍ତଂ ଶିବମକ୍ଷରମବ୍ୟୟଂ

ହରିହରହିରଣ୍ୟଗର୍ଭସ୍ରଷ୍ଟାରମପ୍ରମେୟମନାଦ୍ୟନ୍ତଂ ରୁଦ୍ରସୁକ୍ତେରଭିଷିତ୍ୟ

ସିତେନ ଭସ୍ମନା ଶ୍ରୀଫଳଦଲୈଷ୍ଠ ତ୍ରିଶାଖୈରାଦ୍ୱୈରନାଦ୍ୱୈର୍ବା ।

ନ ତତ୍ର ସଂସ୍ପର୍ଶଃ । ତତ୍-ପୂଜାସାଧନଂ କଳ୍ପୟେଜ୍ଜ ନୈବେଦ୍ୟଂ ।
 ତତଃ୍ଵେକାଦଶଗୁଣରୁଦ୍ରୋ ଜପନୀୟଃ । ଏକଗୁଣୋଽନନ୍ତଃ ।
 ଷଡ଼କ୍ଷରୋଽଷ୍ଟାକ୍ଷରୋ ବା ଶୈବୋ ମନ୍ତ୍ରୋ ଜପନୀୟଃ ।
 ଓମିତ୍ୟଗ୍ରେ ବ୍ୟାହରେତ୍ । ନମ ଇତି ପଞ୍ଚାତ୍ ।
 ତତଃ ଶିବାୟେତ୍ୟକ୍ଷରତ୍ରୟମ୍ । ଓମିତ୍ୟଗ୍ରେ ବ୍ୟାହରେତ୍ । ନମ ଇତି ପଞ୍ଚାତ୍ ।
 ତତୋ ମହାଦେବାୟେତି ପଞ୍ଚାକ୍ଷରାଶି । ନାତସ୍ତାରକଃ ପରମୋ ମନ୍ତ୍ରଃ ।
 ତାରକୋଽୟଂ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରଃ । କୋଽୟଂ ଶୈବୋ ମନ୍ତ୍ରଃ ।
 ଶୈବସ୍ତାରକୋଽୟମୁପଦିଶ୍ୟତେ ମନୁରବିମୁକ୍ତେ ଶୈବେଭ୍ୟୋ ଜୀବେଭ୍ୟଃ ।
 ଶୈବୋଽୟମେବ ମନ୍ତ୍ରସ୍ତାରୟତି । ସ ଏବ ବ୍ରହ୍ମୋପଦେଶଃ ।
 ବ୍ରହ୍ମ ସୋମୋଽହଂ ପବନଃ ସୋମୋଽହଂ ପବତେ ସୋମୋଽହଂ
 ଜନିତା ମତୀନାଂ ସୋମୋଽହଂ ଜନିତା ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସୋମୋଽହଂ
 ଜନିତାଽଗ୍ନେଃ ସୋମୋଽହଂ ଜନିତା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ସୋମୋଽହଂ
 ଜନିତେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସୋମୋଽହଂ ଜନିତୋତ ବିଷ୍ଣୋଃ ସୋମୋଽହମେବ
 ଜନିତା ସ ଯଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରମସୋ ଦେବାନାଂ ଭୂର୍ଭୁବସ୍ୱରାଦୀନାଂ ସର୍ବେଷାଂ
 ଲୋକାନାଂ ଚ ବିଶ୍ୱଂ ଭୂତଂ ଭୁବନଂ ଚିତ୍ରଂ ବହୁଧା ଜାତଂ ଜାୟମାନଂ
 ଚ ଯସ୍ତର୍ବସ୍ୟ ସୋମୋଽହମେବ ଜନିତା ବିଶ୍ୱାଧିକୋ ରୁଦ୍ରୋ ମହର୍ଷିଃ
 ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭାଦୀନହଂ ଜାୟମାନାନ୍ ପଶ୍ୟାମି ।
 ଯୋ ରୁଦ୍ରୋ ଅଗ୍ନୌ ଯୋ ଅୟୁ ଯ ଓଷଧୀଷୁ ଯୋ ରୁଦ୍ରୋ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନା ବିବେଶୈବମେବ ।
 ଅୟମେବାତ୍ମାନ୍ତରାତ୍ମା ବ୍ରହ୍ମଜ୍ୟୋତିର୍ଯସ୍ମାନ୍ ମତ୍ତୋଽନ୍ୟଃ ପରଃ ।
 ଅହମେବ ପରୋ ବିଶ୍ୱାଧିକଃ । ମାମେବ ବିଦିତ୍ୱାଽମୃତତ୍ୱମେତି । ତରତି ଶୋକମ୍ ।
 ମାମେବ ବିଦିତ୍ୱା ସାଂସୃତିକୀଂ ରୁଜଂ ଦ୍ରାବୟତି ।
 ତସ୍ମାଦହଂ ରୁଦ୍ରୋ ଯଃ ସର୍ବେଷାଂ ପରମା ଗତିଃ ।
 ସୋଽହଂ ସର୍ବାକାରଃ । ଯତୋ ବା ଇମାନି ଭୂତାନି ଜାୟନ୍ତେ ।
 ଯେନ ଜାତାନି ଜୀବନ୍ତି । ଯତ୍-ପ୍ରୟନ୍ତ୍ୟଭିସଂବିଶନ୍ତି ।

ତଂ ମାମେବ ବିଦିତ୍ତୋପାସୀତ । ଭୂତେଭିର୍ଦେବେଭିରଭିଷ୍ଣୁତୋଽହମେବ ।
 ଭୀଷାସ୍ତାଦ୍ଭାତଃ ପବତେ । ଭୀଷୋଦେତି ସୂର୍ଯ୍ୟଃ । ଭୀଷାସ୍ତାଦଗ୍ନିଶ୍ଚେନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ।
 ସୋମୋଽତ ଏବ ଯୋଽହଂ ସର୍ବେଷାମଧିଷ୍ଠାତା ସର୍ବେଷାଂ ତ ଭୂତାନାଂ ପାଲକଃ ।
 ସୋଽହଂ ପୃଥିବୀ । ସୋଽହମାପଃ । ସୋଽହଂ ତେଜଃ । ସୋଽହଂ ବାୟୁଃ ।
 ସୋଽହଂ କାଲଃ । ସୋଽହଂ ଦିଶଃ । ସୋଽହମାତ୍ମା । ମୟି ସର୍ବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।
 ବ୍ରହ୍ମବିଦାପ୍ନୋତି ପରମ୍ । ବ୍ରହ୍ମା ଶିବୋ ମେ ଅସ୍ତୁ ସଦାଶିବୋମ୍ ।
 ଅଚକ୍ଷୁର୍ବିଶ୍ୱତଶ୍ଚକ୍ଷୁରକର୍ଣ୍ଣୋ ବିଶ୍ୱତଃକର୍ଣ୍ଣୋଽପାଦୋ ବିଶ୍ୱତଃପାଦୋଽପାଶିର୍ବିଶ୍ୱତଃପାଶିରହମଶିରା
 ବିଶ୍ୱତଃଶିରା ବିଦ୍ୟାମନ୍ତ୍ରିକସଂଗ୍ରାୟୋ ବିଦ୍ୟାରୂପୋ ବିଦ୍ୟାମୟୋ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରୋଽହମଜରୋଽହମ୍ ।
 ମାମେବଂ ବିଦିତ୍ତା ସଂସ୍ମୃତିପାଶାତ୍-ପ୍ରମୁତ୍ୟତେ । ତସ୍ମାଦହଂ ପଶୁପାଶବିମୋଚକଃ ।
 ପଶବଶ୍ଚାମାନବାନ୍ତଂ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତନଶ୍ଚ ଯୁକ୍ତାତ୍ମାନୋ ଯତନ୍ତେ ମାମେବ ପ୍ରାପୁମ୍ ।
 ପ୍ରାପ୍ୟନ୍ତେ ମାଂ ନ ପୁନରାବର୍ତନ୍ତେ ।
 ତ୍ରିଶୂଲଗାଂ କାଶୀମଧିଶ୍ରିତ୍ୟ ତ୍ୟକ୍ତାସବୋଽପି ମୟୋବ ସଂବିଶନ୍ତି ।
 ପ୍ରଜ୍ୱଳଦ୍ୱହ୍ନିଗଂ ହବିର୍ଯଥା ନ ଯଜମାନମାସାଦୟତି ତଥାସୌ ତ୍ୟକ୍ତା
 କୁଶପଂ ନ ତତ୍ତାଦୃଶଂ ପୁରା ପ୍ରାପୁବନ୍ତି ।
 ଏଷ ଏବାଦେଶଃ ଏଷ ଉପଦେଶଃ । ଏଷ ଏବ ପରମୋ ଧର୍ମଃ ।
 ସତ୍ୟାଞ୍ଜତ୍ର କଦାଚିନ୍ନ ପ୍ରମଦିତବ୍ୟଂ ତତ୍ରୋଜ୍ଜୁଲନତ୍ରିପୁଣ୍ଡାଭ୍ୟାମ୍ ।
 ତଥା ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଦ୍ୟଧାରଣାଞ୍ଜଥା ମଦର୍ଚନାତ୍ ।
 ପ୍ରମାଦେନାପି ନାନ୍ତର୍ଦେବସଦନେ ପୁରୀଷଂ କୁର୍ଯାତ୍ ।
 ବ୍ରତାନ୍ନ ପ୍ରମଦିତବ୍ୟମ୍ ତଞ୍ଚି ତପସ୍ତଞ୍ଚି ତପଃ କାଶ୍ୟାମେବ ମୁକ୍ତିକାମାନାମ୍ ।
 ନ ତତ୍ତ୍ୟାଜ୍ୟଂ ନ ତତ୍ତ୍ୟାଜ୍ୟଂ ମୋଚକୋଽହମବିମୁକ୍ତେ ନିବସତାମ୍ ।
 ନାବିମୁକ୍ତାପୁରମଂ ସ୍ଥାନମ୍ । ନାବିମୁକ୍ତାପୁରମଂ ସ୍ଥାନମ୍ ।
 କାଶ୍ୟାଂ ସ୍ଥାନାନି ଚତ୍ୱାରି । ତେଷାମଭ୍ୟର୍ହିତମନ୍ତ୍ରର୍ଗୃହମ୍ ।
 ତତ୍ରାପ୍ୟବିମୁକ୍ତମଭ୍ୟର୍ହିତମ୍ । ତତ୍ର ସ୍ଥାନାନି ପଞ୍ଚ ।
 ତନ୍ନୁଧ୍ୟେ ଶିବାଗାରମଭ୍ୟର୍ହିତମ୍ । ତତ୍ର ପ୍ରାଚ୍ୟାମୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟସ୍ଥାନମ୍ ।

ଦକ୍ଷିଣାୟାଂ ବିଚାଲନସ୍ଥାନମ୍ । ପଶ୍ଚିମାୟାଂ ବୈରାଗ୍ୟସ୍ଥାନମ୍ ।
 ଉତ୍ତରାୟାଂ ଜ୍ଞାନସ୍ଥାନମ୍ ।
 ତସ୍ମିନ୍ୟଦନ୍ତାର୍ଜିଲ୍ଲପ୍ରମଦ୍ୟୟମନାଦ୍ୟନ୍ତ୍ରମଶେଷବେଦବେଦାନ୍ତବେଦ୍ୟମନିର୍ଦ୍ଦେଶ୍ୟମନିରୁକ୍ତ—
 ମପ୍ରତ୍ୟବମାଶାସ୍ୟମଦ୍ୱୈତଂ ସର୍ବାଧାରମନାଧାରମନିରୀକ୍ଷ୍ୟମହରହର୍ତ୍ତବ୍ହବିଷ୍ଣୁପୁରନ୍ଦରା—
 ଦ୍ୟମରବରସେବିତଂ ମାମେବ ଜ୍ୟୋତିଃସ୍ୱରୂପଂ ଲିଙ୍ଗଂ ମାମେବୋପାସିତବ୍ୟଂ
 ତଦେବୋପାସିତବ୍ୟମ୍ ।
 ନୈବ ଭାବୟନ୍ତି ତଲ୍ଲିଙ୍ଗଂ ଭାନୁଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରୋଽଗ୍ନିର୍ବାୟୁଃ ।
 ସ୍ୱପ୍ନକାଶଂ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରାଭିଧଂ ପାତାଲମଧିତିଷ୍ଠତି ।
 ତଦେବାହମ୍ । ତତ୍ରାର୍ଚିତୋଽହମ୍ ।
 ସାକ୍ଷାଦର୍ଚିତଃ ତ୍ରିଶାଶୈର୍ବଲ୍ଲୁଦଲୈର୍ଦୀପ୍ତୈର୍ବା ଯୋଃତିସଂପୂଜୟେନ୍ନୁନ୍ନନା
 ମୟାହିତାସୁର୍ମୟୋବାପିତାଶିଲକର୍ମା ଭସ୍ମଦିଷ୍ଟାଙ୍ଗୋ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଭୂଷଣୋ
 ମାମେବ ସର୍ବଭାବେନ ପ୍ରପନ୍ନୋ ମଦେକପୂଜାନିରତଃ ସଂପୂଜୟେତ୍ ।
 ତଦହମଶ୍ଳାମି । ତଂ ମୋରୟାମି ସଂସୃତିପାଶାତ୍ ।
 ଅହରହରଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରଂ ଲିଙ୍ଗଂ ତତ୍ର ରୁଦ୍ରସୁକ୍ତୈରଭିଷିତ୍ୟ ତଦେବ
 ସ୍ଥପନପୟସ୍ତ୍ରିଃ ପୀତ୍ୱା ମହାପାତକେଭ୍ୟା ମୁଚ୍ୟତେ ।
 ନ ଶୋକମାପ୍ନୋତି । ମୁଚ୍ୟତେ ସଂସାରବନ୍ଧନାତ୍ ।
 ତଦନଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ ନାଶ୍ନୀୟାତ୍ଫଳମନୁମନ୍ୟଦ୍ୱା । ଯଦଶ୍ନୀୟାଦ୍ରେତୋଭକ୍ଷୀଭବେତ୍ ।
 ନାପଃ ପିବେତ୍ । ଯଦି ପିବେତ୍-ପୁୟସୋ ଭବେତ୍ ।
 ପ୍ରମାଦେନୈକଦା ତ୍ୱନଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ ମାଂ ଭୁକ୍ତ୍ୱା ଭୋଜୟିତ୍ୱା କେଶାନୁପୟିତ୍ୱା
 ଗବ୍ୟାନାଂ ପଞ୍ଚ ସଂଗୃହ୍ୟାପୋଷ୍ୟ ଜଳେ ରୁଦ୍ରସ୍ଥାନମ୍ । ଜପେତ୍ରିବାରଂ ରୁଦ୍ରାନୁବାକମ୍ ।
 ଆଦିତ୍ୟଂ ପଶ୍ୟନ୍ନଭିଧ୍ୟାୟ ନ୍ସ୍ୱକୃତକର୍ମକୃତ୍ରୌଦ୍ରେରେବ ମନ୍ତ୍ରିଃ କୁର୍ଯ୍ୟନ୍ନାର୍ଜନମ୍ ।
 ତତୋ ଭୋଜୟିତ୍ୱା ବ୍ରାହ୍ମଣାନ୍ପୂତୋ ଭବତି ।
 ଅନ୍ୟଥା ପରେତୋ ଯାତନାମଶୁଚେ ।
 ପତ୍ନୈଃ ଫଲୈର୍ବା ଜଲୈର୍ବାନ୍ୈର୍ବାଭିପୂଜ୍ୟ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରଂ ମାଂ ତତୋଽଶ୍ନୀୟାତ୍ ।

କାପିଲେନ ପୟସାଭିଷିତ୍ୟ ରୁଦ୍ରସୁକ୍ରେନ ମାମେବ ଶିବଲିଙ୍ଗରୂପିଣଂ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟାୟାଃ ପୂତୋ ଭବତି ।
 କାପିଲେନାଜ୍ୟେନାଭିଷିତ୍ୟ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସ୍ତେୟାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
 ମଧୁନାଭିଷିତ୍ୟ ଗୁରୁଦାରଗମନାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
 ସିତୟା ଶର୍କରୟାଭିଷିତ୍ୟ ସର୍ବଜୀବବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
 କ୍ଷୀରାଦିତିରେତୈରଭିଷିତ୍ୟ ସର୍ବାନବାପ୍ନୋତି କାମାନ୍ ।
 ଇତ୍ୟେକୈକଂ ମହାନ୍‌ପ୍ରସ୍ଥଗତଂ ମହାନ୍‌ପ୍ରସ୍ଥଗତମାନୈଃ
 ଶତୈରଭିପୂଜ୍ୟ ମୁକ୍ତୋ ଭବତି ସଂସାରବନ୍ଧନାତ୍ ।
 ମାମେବ ଶିବଲିଙ୍ଗରୂପିଣମାତ୍ରାୟାଂ ପୌର୍ଣ୍ଣମାସ୍ୟାଂ ବାଃମାବାସ୍ୟାୟାଂ
 ବା ମହାବ୍ୟତୀପାତେ ଗ୍ରହଣେ ସଂକ୍ରାନ୍ତାବଭିଷିତ୍ୟ ତିଲୈଃ ସତଶ୍ଚୁଲୈଃ
 ସୟବୈଃ ସଂପୂଜ୍ୟ ବିଲୁଦଲୈରଭ୍ୟର୍ତ୍ତ୍ୟ କାପିଲେନାଜ୍ୟାନ୍ୱିତଗନ୍ଧସାରଧୂପୈଃ
 ପରିକଳ୍ମ୍ୟ ଦୀପଂ ନୈବେଦ୍ୟଂ ସ୍ରାଜ୍ୟମୁପହାରଂ କଳ୍ପୟିତ୍ୱା ଦଦ୍ୟାଦୁଷ୍ଣାଞ୍ଜଳିମ୍ ।
 ଏବଂ ପ୍ରୟତୋଃଭ୍ୟର୍ତ୍ତ୍ୟ ମମ ସାୟୁଜ୍ୟମେତି ।
 ଶତୈର୍ମହାପ୍ରସ୍ଥୈରଖଣ୍ଡୈସ୍ତଶ୍ଚୁଲୈରଭିଷିତ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକକାମଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
 ତିଲୈରେତାବଦ୍-ଭିରଭିଷିତ୍ୟ ବାୟୁଲୋକକାମୋ ବାୟୁଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
 ମାଷୈରେତାବଦ୍-ଭିରଭିଷିତ୍ୟ ବରୁଣଲୋକକାମୋ ବରୁଣଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
 ଯୁବୈରେତାବଦ୍-ଭିରଭିଷିତ୍ୟ ସୂର୍ଯ୍ୟଲୋକକାମଃ ସୂର୍ଯ୍ୟଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
 ଏତୈରେତାବଦ୍-ଭିର୍ଦ୍ଧିଗୁଣୈରଭିଷିତ୍ୟ ସ୍ୱର୍ଗଲୋକକାମଃ ସ୍ୱର୍ଗଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
 ଏତୈରେତାବଦ୍-ଭିଶ୍ଚତୁର୍ଗୁଣୈରଭିଷିତ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଲୋକକାମଃ ବ୍ରହ୍ମଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
 ଏତୈରେତାବଦ୍-ଭିଃ ଶତଗୁଣୈରଭିଷିତ୍ୟ ଚତୁର୍ଜାଲଂ ବ୍ରହ୍ମକୋଶଂ ଯନ୍ତୁତ୍ୟୁର୍ନୀବପଶ୍ୟତି ।
 ତମତୀତ୍ୟ ମଲ୍ଲୋକକାମୋ ମଲ୍ଲୋକମବାପ୍ନୋତି ନାନ୍ୟଂ ମଲ୍ଲୋକାପୁରମ୍ ।
 ଯମବାସ୍ୟ ନ ଶୋଚତି । ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ।
 ଲିଙ୍ଗରୂପିଣଂ ମାଂ ସଂପୂଜ୍ୟ ଚିତ୍ରୟନ୍ତି ଯୋଗିନଃ ସିଦ୍ଧାଃ ସିଦ୍ଧିଂ ଗତାଃ । ଯଜନ୍ତି ଯଜ୍ଞାନଃ ।
 ମାମେବ ସ୍ତୁବନ୍ତି ବେଦାଃ ସ୍ରାଜ୍ୟାଃ ସୋପନିଷଦଃ ସେତିହାସଃ ।
 ନ ମତ୍ତୋଽନ୍ୟଦହମେବ ସର୍ବମ୍ । ମୟି ସର୍ବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।

ତତଃ କାଶ୍ୟାଂ ପ୍ରୟତ୍ତେରେବାହମନ୍ତୁହଂ ପୂଜ୍ୟଃ ।
 ତତ୍ର ଗଣା ରୌଦ୍ରାନନା ନାନାମୁଖା ନାନାଶସ୍ତ୍ରଧାରିଣୋ ନାନାରୂପଧରା ନାନାଚିହ୍ନିତାଃ ।
 ତେ ସର୍ବେ ଭସ୍ମଦିକ୍ଷାଙ୍ଗା ରୁଦ୍ରାକ୍ଷାଭରଣାଃ କୃତାଞ୍ଜଲୟୋ ନିତ୍ୟମଭିଧ୍ୟାୟନ୍ତି ।
 ତତ୍ର ପୂର୍ବସ୍ୟଂ ଦିଶି ବ୍ରହ୍ମା କୃତାଞ୍ଜଲିରହର୍ନଶଂ ମାମୁପାସ୍ତେ ।
 ଦକ୍ଷିଣସ୍ୟାଂ ଦିଶି ବିଷ୍ଣୁଃ କୃତ୍ୱେବ ମୂର୍ଧାଞ୍ଜଲିଂ ମାମୁପାସ୍ତେ ।
 ପ୍ରତୀତ୍ୟାମିନ୍ଦ୍ରଃ ସନ୍ନତାଙ୍ଗ ଉପାସ୍ତେ ।
 ଉଦୀତ୍ୟାମଗ୍ନିକାୟମୁମାନୁରକ୍ତା ହେମାଙ୍ଗବିଭୂଷଣା
 ହେମବସ୍ତ୍ରା ମାମୁପାସତେ ମାମେବ ବେଦାଶ୍ଚତୁର୍ମୂର୍ତ୍ତିଧରାଃ ।
 ଦକ୍ଷିଣାୟାଂ ଦିଶି ମୁକ୍ତିସ୍ଥାନଂ ତନ୍ମୁକ୍ତିମଶ୍ରୁପସଂଜ୍ଞିତମ୍ ।
 ତତ୍ରାନେକଗଣାଃ ପାଲକାଃ ସାୟୁଧାଃ ପାପଘାତକାଃ ।
 ତତ୍ର ରକ୍ଷୟଃ ଶାଂଭବାଃ ପାଶୁପତା ମହାଶୈବା ବେଦାବତଂସଂ ଶୈବଂ
 ପଞ୍ଚାକ୍ଷରଂ ଜପନ୍ତସ୍ତାରକଂ ସପ୍ରଣବଂ ମୋଦମାନାସ୍ତିଷ୍ଠନ୍ତି । ତତ୍ତ୍ୱେକା ରତ୍ନବେଦିକା ।
 ତତ୍ରାହମାସୀନଃ କାଶ୍ୟାଂ ତ୍ୟକ୍ତକୁଶପାଞ୍ଚୈବାନାନୀୟ ସ୍ୱସ୍ୟାଙ୍ଗେ ସଂନିବେଶ୍ୟ
 ଭସ୍ମିତରୁଦ୍ରାକ୍ଷଭୂଷିତାନୁପୟଶ୍ୟ ମା ଭୂଦେତେଷାଂ ଜନ୍ମ ମୃତିଶ୍ଚେତି ତାରକଂ ଶବଂ ମନୁମୁପଦିଶାମି ।
 ତତସ୍ତେ ମୁକ୍ତା ମାମନୁବିଶନ୍ତି ବିଜ୍ଞାନମୟେନାଙ୍ଗେନ ।
 ନ ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ୍ତେ ହୁତାଶନପ୍ରତିଷ୍ଠଂ ହବିରିବ ତତ୍ତ୍ୱେବ
 ମୁକ୍ତ୍ୟର୍ଥମୁପଦିଶ୍ୟତେ ଶୈବୋଽୟଂ ମନ୍ତ୍ରଃ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରଃ ।
 ତନ୍ମୁକ୍ତିସ୍ଥାନମ୍ । ତତ ଓଂକାରରୂପମ୍ ।
 ତତୋ ମଦର୍ପିତକର୍ମଣାଂ ମଦାବିଷ୍ଠତେତସାଂ ମଦ୍ରୂପତା ଭବତି ।
 ନାନୋଷମିୟଂ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟେୟଂ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ।
 ମୁମୁକ୍ଷବଃ କାଶ୍ୟାମେବାସୀନା ବୀର୍ଯ୍ୟବନ୍ତୋ ବିଦ୍ୟାବନ୍ତଃ ।
 ବିଜ୍ଞାନମୟଂ ବ୍ରହ୍ମକୋଶମ୍ । ଚତୁର୍ଜାଲଂ ବ୍ରହ୍ମକୋଶମ୍ । ଯନ୍ମୁଦ୍ୟନ୍ତୀବପଶ୍ୟତି ।
 ଯଂ ବ୍ରହ୍ମା ନାବପଶ୍ୟତି । ଯଂ ବିଷ୍ଣୁର୍ନାବପଶ୍ୟତି । ଯମିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ନାବପଶ୍ୟତାମ୍ ।
 ଯଂ ବରୁଣାଦୟୋ ନାବପଶ୍ୟନ୍ତି ।

ତମେବ ତତ୍ତ୍ୱେଜ ପୁଷ୍ଟବିତ୍ତ୍ୱାବଂ ହୈମମୁମାଂ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ୟ ବସନ୍ତଂ ଚନ୍ଦ୍ରକୋଟିସମପ୍ରଭଂ
ଚନ୍ଦ୍ରକିରୀଟଂ ସୋମସୂର୍ଯ୍ୟାଗ୍ନିନୟନଂ ଭୂତିଭୂଷିତବିଗ୍ରହଂ ଶିବଂ ମାମେବମଭିଧ୍ୟାୟନ୍ତେ
ମୁକ୍ତକିଲ୍ବିଷାସ୍ତ୍ୟକ୍ତବନ୍ଧା ମୟୋବ ଲୀନା ଭବନ୍ତି ।

ୟେ ଚାନେ୍ୟ କାଶ୍ୟାଂ ପୁରୀଷକାରିଣଃ

ପ୍ରତିଗ୍ରହରତାସ୍ତ୍ୟକ୍ତସ୍ଥଧାରଣାସ୍ତ୍ୟକ୍ତରୁଦ୍ରାକ୍ଷଧାରଣାସ୍ତ୍ୟକ୍ତ-

ସୋମବାରବ୍ରତାସ୍ତ୍ୟକ୍ତଗ୍ରହୟାଗାସ୍ତ୍ୟକ୍ତବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରାର୍ଚନାସ୍ତ୍ୟକ୍ତ-

ପଞ୍ଚାକ୍ଷରଜପାସ୍ତ୍ୟକ୍ତଭୈରବାର୍ଚନା ଭୈରବୀଂ ଘୋରାଦିୟାତନାଂ

ନାନାବିଧାଂ କାଶ୍ୟାଂ ପରେତା ଭୁକ୍ତା ତତଃ ଶୁଦ୍ଧା ମାଂ ପ୍ରପଦ୍ୟନ୍ତେ ଚ ।

ଅନ୍ତର୍ଗୃହେ ରେତୋ ମୂତ୍ରଂ ପୁରୀଷଂ ବା ବିସ୍ତୃଜନ୍ତି ତଦା ତେନ ସିଞ୍ଚନ୍ତେ ପିତୃନ୍ ।

ତମେବ ପାପକାରିଣଂ ମୃତଂ ପଶ୍ୟନ୍ମୀଲଲୋହିତୋ ଭୈରବସ୍ତ୍ରଂ

ପାତୟତ୍ୟସ୍ରମଶ୍ଚଲେ ଜ୍ୱଳଜ୍ୱଳନକୁଶ୍ଟେଷ୍ଟନେ୍ୟସ୍ପତି ।

ତତଶ୍ଚାପ୍ରମାଦେନ ନିବସେଦପ୍ରମାଦେନ ନିବସେକ୍ଳାଶ୍ୟାଂ ଲିଙ୍ଗରୂପିଣ୍ୟାମିତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥

॥ ଇତି ଭସ୍ମଜାବାଲୋପନିଷସ୍ତୁଦ୍ଧିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୃଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷଭିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।

ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୌସ୍ତସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।

ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୂଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।

ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଷ୍ୟୋ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥ ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

॥ ଇତି ଭସ୍ମଜାବାଲୋପନିଷସ୍ତମାତ୍ରା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଗାଣାପତି ଉପନିଷଦ

(Ganapatyupanisat / Ganapati Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ଦାଶ

ଗଣପତ୍ୟପନିଷଦ୍ / ଗଣପତି ଉପନିଷଦ୍ / ଶ୍ରୀଗଣପତ୍ୟଧର୍ବଶୀର୍ଷୋପନିଷଦ୍

॥ ଅଥ ଗଣପତ୍ୟପନିଷଦ୍ ॥

ୟଂ ନତ୍ତା ମୁନୟଃ ସର୍ବେ ନିର୍ବିଘ୍ନଂ ଯାନ୍ତି ତପ୍ତବନ୍ ।
ଗଣେଶୋପନିଷଦ୍ଦେବ୍ୟଂ ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମେବାସ୍ମି ସର୍ବଗମ୍ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣ୍ଠୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୁସ୍ତୁନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତ୍ରାକ୍ଷ୍ୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

ନମସ୍ତେ ଗଣପତୟେ । ତୁମେବ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଂ ତତ୍ତ୍ୱମସି ।
ତୁମେବ କେବଳଂ କର୍ତାସି । ତୁମେବ କେବଳଂ ଧର୍ତାସି ।
ତୁମେବ କେବଳଂ ହର୍ତାସି । ତୁମେବ ସର୍ବଂ ଖଲ୍ଲିଦଂ ବ୍ରହ୍ମାସି ।
ତୁଂ ସାକ୍ଷାଦାତ୍ମାସି ନିତ୍ୟମ୍ ॥ ୧ ॥

ରତଂ ବଚ୍ଛି । ସତ୍ୟଂ ବଚ୍ଛି ॥ ୨ ॥

ଅବ ତ୍ୱଂ ମାମ୍ । ଅବ ବକ୍ତାରମ୍ । ଅବ ଶ୍ରୋତାରମ୍ ।
ଅବ ଦାତାରମ୍ । ଅବ ଧାତାରମ୍ । ଅବାନୁଚାନମବ ଶିଷ୍ୟମ୍ ।
ଅବ ପଶ୍ଚାତ୍ । ଅବ ପୁରସ୍ତାତ୍ । ଅବୋଞ୍ଜରାତ୍ ।
ଅବ ଦକ୍ଷିଣାତ୍ । ଅବ ଚୋର୍ଧ୍ୱାତ୍ । ଅବାଧରାତ୍ ।
ସର୍ବତୋ ମାଂ ପାହି ପାହି ସମନ୍ତାତ୍ ॥ ୩ ॥

ତ୍ୱଂ ବାଞ୍ଛାୟାଂ ଚିନ୍ତୟଃ । ତ୍ୱମାନନ୍ଦମୟାଂ ବ୍ରହ୍ମମୟଃ ।
 ତ୍ୱଂ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦାଦ୍ୱିତୀୟୋଽସି । ତ୍ୱଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଂ ବ୍ରହ୍ମାସି ।
 ତ୍ୱଂ ଜ୍ଞାନମୟୋ ବିଜ୍ଞାନମୟୋଽସି ॥ ୪ ॥

ସର୍ବଂ ଜଗଦିଦଂ ତ୍ୱତ୍ତୋ ଜାୟତେ । ସର୍ବଂ ଜଗଦିଦଂ ତ୍ୱତ୍ତସ୍ତିଷ୍ଠତି ।
 ସର୍ବଂ ଜଗଦିଦଂ ତ୍ୱୟି ଲୟମେଷ୍ୟତି । ସର୍ବଂ ଜଗଦିଦଂ ତ୍ୱୟି ପ୍ରତ୍ୟେତି ।
 ତ୍ୱଂ ଭୂମିରାପୋଽନଲୋଽନିଲୋ ନଭଃ । ତ୍ୱଂ ଚତ୍ୱାରି ବାକ୍ପଦାନି ॥ ୫ ॥

ତ୍ୱଂ ଗୁଣତ୍ରୟାତୀତଃ । ତ୍ୱଂ ଅବସ୍ଥାତ୍ରୟାତୀତଃ ।
 ତ୍ୱଂ ଦେହତ୍ରୟାତୀତଃ । ତ୍ୱଂ କାଳତ୍ରୟାତୀତଃ ।
 ତ୍ୱଂ ମୂଳାଧାରସ୍ଥିତୋଽସି ନିତ୍ୟମ୍ । ତ୍ୱଂ ଶକ୍ତିତ୍ରୟାତ୍ମକଃ ।
 ତ୍ୱାଂ ଯୋଗିନୋ ଧ୍ୟାୟନ୍ତି ନିତ୍ୟମ୍ ।
 ତ୍ୱଂ ବ୍ରହ୍ମା ତ୍ୱଂ ବିଷ୍ଣୁଂ ରୁଦ୍ରସ୍ତ୍ୱମିନ୍ଦ୍ରସ୍ତ୍ୱମଗ୍ନିସ୍ତ୍ୱଂ ବାୟୁସ୍ତ୍ୱଂ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତ୍ୱଂ
 ଚନ୍ଦ୍ରମାସ୍ତ୍ୱଂ ବ୍ରହ୍ମ ଭୂର୍ଭୁବଃସ୍ୱରୋମ୍ ॥ ୬ ॥

ଗଣାଦିଂ ପୂର୍ବମୁଚ୍ଚାର୍ଯ୍ୟଂ ବର୍ଣ୍ଣାଦିଂ ସ୍ତବନକ୍ରତ୍ତମ୍ । ଅନୁସ୍ୱାରଃ ପରତରଃ ।
 ଅର୍ଧେନ୍ଦୁଲସିତମ୍ । ତାରେଣ ଋକ୍ମମ୍ । ଏତତ୍ତବ ମନୁସ୍ୱରୂପମ୍ ।
 ଗକାରଃ ପୂର୍ବରୂପମ୍ । ଅକାରୋ ମଧ୍ୟମରୂପମ୍ ।
 ଅନୁସ୍ୱାରଶ୍ଚାନ୍ତ୍ୟରୂପମ୍ । ବିନ୍ଦୁରୁତ୍ତରରୂପମ୍ ।
 ନାଦଃ ସନ୍ଧାନମ୍ । ସଂହିତା ସନ୍ଧିଃ । ସୈଷା ଗଣେଶବିଦ୍ୟା ।
 ଗଣକ ଋଷିଃ । ନିତୃଦ୍ଵାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦଃ । ଶ୍ରୀମହାଗଣପତିର୍ଦେବତା ।
 ଓଁ ଗଂ ଗଣପତୟେ ନମଃ ॥ ୭ ॥

ଏକଦନ୍ତାୟ ବିଦ୍ମହେ ବକ୍ରତୁଣ୍ଡାୟ ଧୀମହି । ତନ୍ନୋ ଦନ୍ତିଃ ପ୍ରଚୋଦୟାତ୍ ॥ ୮ ॥

ଏକଦନ୍ତଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶଂ ପାଶମଙ୍କୁଶଧାରିଣମ୍ ।
 ରଦଂ ଚ ବରଦଂ ହସ୍ତେର୍ବିଭ୍ରାଣଂ ମୁଷକଧୃଜମ୍ ॥
 ରକ୍ତଂ ଲମ୍ବୋଦରଂ ଶୂର୍ପକର୍ଣ୍ଣକଂ ରକ୍ତବାସସମ୍ ।
 ରକ୍ତଗନ୍ଧାନୁଲିପ୍ତାଙ୍ଗଂ ରକ୍ତପୁଷ୍ପେଃ ସୁପୂଜିତମ୍ ॥
 ଭକ୍ତାନୁକମ୍ପିନଂ ଦେବଂ ଜଗନ୍ନାରାୟଣମରୁଣମ୍ ।
 ଆବିର୍ଭୂତଂ ଚ ସୃଷ୍ଟ୍ୟାଦୌ ପ୍ରକୃତେଃ ପୁରୁଷାପୁରମ୍ ॥
 ଏବଂ ଧ୍ୟାୟତି ଯୋ ନିତ୍ୟଂ ସ ଯୋଗୀ ଯୋଗିନାଂ ବରଃ ॥ ୯ ॥

ନମୋ ବ୍ରାତପତୟେ । ନମୋ ଗଣପତୟେ । ନମଃ ପ୍ରମଥପତୟେ ।
 ନମସ୍ତେଷୁ ଲମ୍ବୋଦରାୟ ଏକଦନ୍ତାୟ ବିଘ୍ନବିନାଶିନେ ଶିବସୁତାୟ ଶ୍ରୀବରଦମୂର୍ତ୍ତୟେ ନମଃ ॥ ୧୦ ॥

ଏତଦଧର୍ବଶୀର୍ଷଂ ଯୋଧ୍ୟାତେ । ସ ବ୍ରହ୍ମଭୂୟାୟ କଳ୍ପତେ । ସ ସର୍ବବିଘ୍ନୋର୍ନ ବାଧ୍ୟତେ ।
 ସ ସର୍ବତଃ ସୁଖମେଧତେ । ସ ପଞ୍ଚମହାପାପାତ୍ ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ ।
 ସାୟମଧ୍ୟାୟାନୋ ଦିବସକୃତଂ ପାପଂ ନାଶୟତି ।
 ପ୍ରାତରଧ୍ୟାୟାନୋ ରାତ୍ରିକୃତଂ ପାପଂ ନାଶୟତି ।
 ସାୟଂପ୍ରାତଃ ପ୍ରୟୁଞ୍ଜାନଃ ପାପୋଽପାପୋ ଭବତି ।
 ଧର୍ମାର୍ଥକାମମୋକ୍ଷଂ ଚ ବିୟତି ।
 ଇଦମଧର୍ବଶୀର୍ଷମଶିଷ୍ୟାୟ ନ ଦେୟମ୍ । ଯୋ ଯଦି ମୋହାଦ୍ ଦାସ୍ୟତି । ସ ପାପୀୟାନ୍ ଭବତି ।
 ସହସ୍ରାବର୍ତ୍ତନାଦ୍ୟଂ ଯଃ କାମମଧ୍ୟାତେ । ତଂ ତମନେନ ସାଧୟେତ୍ ॥ ୧୧ ॥

ଅନେନ ଗଣପତିମଭିଷିଞ୍ଚତି । ସ ବାଗ୍ନୀ ଭବତି ।
 ଚତୁର୍ଥ୍ୟାମନଶ୍ଚନ୍ ଜପତି । ସ ବିଦ୍ୟାବାନ୍ ଭବତି ।
 ଇତ୍ୟଧର୍ବଶବାକ୍ୟମ୍ । ବ୍ରହ୍ମାଦ୍ୟାଚରଣଂ ବିଦ୍ୟାନ୍ ବିଭେତି କଦାଚନେତି ॥ ୧୨ ॥

ୟୋ ଦୂର୍ବାଞ୍ଜୁରୈର୍ଯୁଜତି । ସ ବୈଶ୍ରବଶୋପମୋ ଭବତି ।
ୟୋ ଲାଜୈର୍ଯୁଜତି । ସ ଯଶୋବାନ୍ ଭବତି । ସ ମେଧାବାନ୍ ଭବତି ।
ୟୋ ମୋଦକସହସ୍ରେଣ ଯୁଜତି ସ ବାଞ୍ଛିତଫଳମବାପ୍ନୋତି ।
ୟଃ ସାଜ୍ୟସମିଦ୍-ଭିର୍ଯୁଜତି । ସ ସର୍ବଂ ଲଭତେ ସ ସର୍ବଂ ଲଭତେ ॥ ୧୩ ॥

ଅଶ୍ୱୌ ବ୍ରାହ୍ମଣାନ୍ସମ୍ୟଗ୍-ଗ୍ରାହୟିତ୍ୱା ସୂର୍ଯବର୍ଚସ୍ୱୀ ଭବତି ।
ସୂର୍ଯଗ୍ରହେ ମହାନଦ୍ୟାଂ ପ୍ରତିମାସନ୍ନିଧୌ ବା ଜପ୍ତା ସିଦ୍ଧମନ୍ତୋ ଭବତି ।
ମହାବିଘ୍ନାତ୍ ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ । ମହାଦୋଷାତ୍ ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ ।
ମହାପାପାତ୍ ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ । ମହାପ୍ରତ୍ୟବାୟାତ୍ ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ ।
ସ ସର୍ବବିଦ୍-ଭବତି ସ ସର୍ବବିଦ୍-ଭବତି ।
ୟ ଏବଂ ବେଦ । ଇତ୍ୟୁପନିଷଦ୍ ॥ ୧୪ ॥

ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଶ୍ରୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷଭିର୍ଯୁଜତ୍ରାଃ ।
ପ୍ରିରୈରଞ୍ଜୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୁସ୍ତନ୍ମୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଣ୍ଣ୍ୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ଗଣପତ୍ୟପନିଷସମାପ୍ତା ॥

॥ ଇତି ଶୈବ ଉପନିଷଦ୍ ॥